

REPUBLIKA HRVATSKA
AGENCIJA ZA ZAŠTITU TRŽIŠNOG NATJECANJA

Godišnje izvješće
o državnim potporama za 2008. godinu

studeni 2009.

Sadržaj

1. UVOD	3
1.1. Metodologije iskazivanja državnih potpora	5
2. DRŽAVNE POTPORE U 2008. GODINI	8
2.1. KATEGORIJE DRŽAVNIH POTPORA	12
2.2. DRŽAVNE POTPORE PREMA INSTRUMENTIMA DODJELE	14
2.2.1. <i>Državna jamstva kao instrument dodjele potpora</i>	16
3. POLJOPRIVREDA I RIBARSTVO	19
4. INDUSTRIJA I USLUGE	21
4.1. HORIZONTALNE DRŽAVNE POTPORE	23
4.1.1. <i>Istraživanje i razvoj i inovacije</i>	24
4.1.2. <i>Zaštita okoliša i ušteda energije</i>	26
4.1.3. <i>Zapošljavanje</i>	28
4.1.4. <i>Mali i srednji poduzetnici</i>	31
4.1.5. <i>Usavršavanje</i>	33
4.1.6. <i>Kultura</i>	34
4.2. SEKTORSKE DRŽAVNE POTPORE	36
4.2.1. <i>Proizvodnja čelika</i>	38
4.2.2. <i>Brodogradnja</i>	39
4.2.3. <i>Kopneni, pomorski i zračni promet</i>	44
4.2.4. <i>Turizam</i>	49
4.2.5. <i>Ostale djelatnosti</i>	50
4.2.6. <i>Sanacija i restrukturiranje</i>	51
4.2.7. <i>Javno radiotelevizijsko emitiranje</i>	53
5. REGIONALNE DRŽAVNE POTPORE	55
6. DRŽAVNE POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	58
7. DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI	60
8. DRŽAVNE POTPORE U REPUBLICI HRVATSKOJ U USPOREDBI S POTPORAMA U EUROPSKOJ UNIJI	64
9. ZAKLJUČAK	68
10. PRILOG 1. <i>Instrumenti državne potpore</i>	70
11. PRILOG 2. <i>Kategorije državnih potpora</i>	73
12. PRILOG 3. <i>Popis odluka Agencije iz područja državnih potpora u 2008. godini</i>	76

IZVJEŠĆE O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2008. GODINU

1. UVOD

Godišnje izvješće o državnim potporama Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (dalje: Agencija) je dužna pripremiti i dostaviti i Hrvatskom saboru sukladno članku 20. Zakona o državnim potporama. Godišnje izvješće o državnim potporama (dalje: Izvješće) sadrži prikaz dodijeljenih državnih potpora u 2008. godini te konačne podatke o potporama za 2006. i 2007. godinu koji su obrađeni sukladno Zakonu o državnim potporama („Narodne novine“ broj 140/2005; dalje: Zakon) i metodologiji propisanoj ovim Zakonom i propisima donesenim temeljem Zakona. Pored podataka o dodijeljenim potporama, Izvješće sadrži i sažeti prikaz pravne osnove temeljem koje davatelji potpora dodjeljuju potpore kao i popis odluka Agencije kojima su u 2008. godini ocjenjivani, kako programi potpora, tako i zahtjevi za dodjelom potpora pojedinačnim korisnicima potpora. Istodobno, premda se ne smatraju državnim potporom u smislu Zakona, u Izvješću je dat i prikaz potpora male vrijednosti s obzirom na činjenicu da se ova vrsta državne potpore dodjeljuje nizom programa pojedinih ministarstava i ostalih državnih tijela i agencija.¹

S obzirom na činjenicu da je tijekom prethodnih godina unaprijeđena disciplina i sustav prijave programa i pojedinačnih potpora ovoj Agenciji, kada se radi o davateljima potpora na razini središnje državne uprave, ali i davateljima na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, tako su povećani obuhvat i evidencija Agencije o državnim potporama koje se dodjeljuju u Republici Hrvatskoj. Stoga i ovo Izvješće predstavlja vjerodostojan i pouzdan izvor podataka i informacija o tome tko sve dodjeljuje državne potpore, temeljem kojih programa, koja je namjena potpora koje se dodjeljuju kroz te programe, kolika je ukupna vrijednost potpora sadržanih u određenom programu, te koji su poduzetnici najveći korisnici potpora u Republici Hrvatskoj, osim u sektoru poljoprivrede i ribarstva koji je izuzet od primjene Zakona o državnim potporama odnosno za koji nije nadležna ova Agencija.

¹ Potporom male vrijednosti (de minimis potpora) smatra se potpora do razine od 200.000 eura, a može se odobriti pojedinom poduzetniku u razdoblju od tri fiskalne godine pod uvjetom da nije namijenjena poticanju izvoza. U sektoru transporta ovaj iznos iznosi 100.000 eura. Dodjela sredstava u spomenutom iznosu, premda po temeljnim značajkama predstavlja državnu potporu, ipak, prema pravilima preuzetim iz pravne stečevine Europske unije, ne može, zbog malog iznosa, ugroziti trgovinu između država članica, odnosno Republike Hrvatske i Europske unije. Stoga se ova vrsta potpore ne smatra državnim potporom u smislu Zakona o državnim potporama te nije predmet kontrole od strane Agencije. Međutim, na hrvatskom tržištu i takva vrsta potpore može u povoljniji tržišni položaj dovesti onog poduzetnika kojem je dodijeljena u odnosu na drugoga, kome nije dodijeljena, pa je i to jedan od razloga zašto su i te potpore obrađene u ovom Izvješću.

Obveza izrade Godišnjeg izvješća proizlazi i iz članka 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europskih zajednica i njihovih država članica („Narodne novine – Međunarodni ugovori“, broj: 14/01, 14/02, 1/05 i 7/05; dalje: SSP)².

Što su državne potpore

Sukladno Zakonu o državnim potporama, državne potpore su svi stvarni i potencijalni rashodi ili umanjeni prihodi države dodijeljeni od davatelja državne potpore koji narušavaju ili bi mogli narušiti tržišno natjecanje davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore, u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske. Drugim riječima, kako bi se utvrdilo ima li neka državna intervencija karakter potpore, potrebno je utvrditi radi li se o sljedećem:

(i) Državnim sredstvima

Državnom potporom smatra se ona mjera koja uključuje sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, proračuna županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države. Pored izravnih proračunskih izdataka, potporom se smatra i manji odnosno neostvareni prihod države temeljem umanjenja poreza na dobit ili otpisa potraživanja.

(ii) Ekonomskoj prednosti

Ekonomska prednost se ostvaruje činjenicom da je poduzetnik primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti u svom redovnom poslovanju. Pored očitih potpora kao što su subvencije, oslobađanje od plaćanja poreza, državna jamstva itd. postoje i ostale potpore koje su manje očite, a također osiguravaju ekonomsku prednost, a to su: kupnja/iznajmljivanje zemljišta u državnom vlasništvu poduzetniku po povoljnijoj cijeni od tržišne, prodaja zemljišta poduzetnika državi po cijeni većoj od tržišne, omogućavanje pristupa javnoj infrastrukturi bez plaćanja doprinosa za istu, te dokapitalizacija poduzetnika od strane države putem tzv. rizičnog kapitala pod povoljnijim uvjetima nego što bi to učinio privatni investitor.

(iii) Selektivnosti

Ovaj kriterij je ispunjen kada se može utvrditi da je određeni poduzetnik, sektor ili regija dobio određena sredstva iz državnog proračuna, te je time doveden u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju. Kriterij selektivnosti je također ispunjen ako postoji određeno diskrecijsko pravo

² Odredbama članka 70. SSP-a određeno je da je s tim sporazumom, u mjeri u kojoj može utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i Europske zajednice, nespojiva svaka državna potpora koja narušava ili prijeti narušavanjem tržišnoga natjecanja davanjem prednosti na tržištu pojedinim poduzetnicima ili proizvodima. Republika Hrvatska se tim sporazumom obvezala na osnivanje neovisnog tijela, točnije Agencije, kojemu će povjeriti ovlasti nužne za primjenu navedenih odredbi SSP-a, u roku od godine dana od njegovog stupanja na snagu, čime je određeno da će to tijelo biti ovlašteno odobravati programe i pojedinačne državne potpore, kao i naređivati povrat nezakonito dodijeljenih potpora. Također, Republika Hrvatska se obvezala na transparentnost na području državnih potpora na način da će Europskoj zajednici dostavljati redovite godišnje izvještaje i drugu dokumentaciju, u skladu s metodologijom prikaza državnih potpora u Europskoj zajednici. Na zahtjev, Republika Hrvatska je bila dužna i osigurati podatke o određenim pojedinačnim slučajevima danih potpora, te izraditi popis svih programa potpora koji su uspostavljeni prije osnivanja Agencije i takve programe uskladiti s propisima o državnim potporama u razdoblju ne dužem od četiri godine od stupanja na snagu SSP-a.

prilikom dodjele potpore od strane davatelja potpore.

(iv) Utjecaju na tržišno natjecanje

Zakon, temeljem SSP-a, propisuje zabranu dodjele potpora koje utječu (ili bi mogle utjecati) na trgovinu između Republike Hrvatske i Europske unije. U primjeni kriterija „utjecaja na trgovinu“ koristi se odgovarajuća pravna stečevina Europske unije. Sukladno tome, Agencija treba provjeriti je li korisnik državne potpore uključen u gospodarske aktivnosti koje se npr. odnose na izvoz ili su neposredno povezane s izvozom.

Što nije državna potpora

Sukladno Zakonu o državnim potporama, državnim potporom se ne smatra:

- i. pomoć kućanstvima, invalidnim osobama, javnim tijelima za djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter, obrazovnim ustanovama, bolnicama, za izgradnju stambenih zgrada u državnom vlasništvu za socijalno ugrožene skupine, javnim centrima za profesionalno usavršavanje,*
- ii. potpora za infrastrukturne projekte opće namjene,*
- iii. potpora koja udovoljava testu ulaganja po tržišnim uvjetima (test privatnog ulagatelja),*
- iv. smanjenje poreza na dodanu vrijednost za određene skupine proizvoda i javna nabava,*
- v. direktno financiranje iz fondova Europske unije i potpore odobrene od nadnacionalnih i multinacionalnih organizacija,*
- vi. potpora namijenjena za obranu i za javne radove.*

1.1. Metodologije iskazivanja državnih potpora

Agencija je u ovom, šestom po redu Izvješću, primijenila metodologiju iskazivanja državnih potpora sukladno metodologiji koju koristi Europska komisija, što je obveza koja za Agenciju proizlazi iz SSP-a.

Podaci u ovom Izvješću prikazani su u stvarnim iznosima dobivenim od davatelja državnih potpora, a ukoliko Agenciji nisu dostavljeni iznosi potpora za određene namjene, tada je izračunat procijenjeni iznos na bazi podataka s kojima Agencija raspolaže. Ovaj pristup korišten je u svega nekoliko slučajeva.

U ovom Izvješću, slično kao i u svim prethodnim izvještajima, prikazan je ukupan iznos potpora dodijeljenih u Republici Hrvatskoj, kao i podjela potpora za horizontalne i sektorske ciljeve. Premda se regionalne potpore, sukladno metodologiji koja se koristi u Europskoj uniji, u pravilu prikazuju u okviru horizontalnih ciljeva, zbog njihove sve veće važnosti za osiguranje ravnomjernog regionalnog razvoja Republike Hrvatske, u ovom Izvješću te su potpore prikazane zasebno. Posebnu kategoriju potpora čine i potpore

dodijeljene od strane jedinica lokalne i područne samouprave, koje su, polazeći od želje da se omogući uvid u podatke koliko jedinice lokalne i područne samouprave izdvajaju sredstava za poticanje gospodarstva unutar svog područja, također prikazane zasebno.

Potpore za poljoprivredu i ribarstvo iskazane su posebno jer nisu predmet Zakona o državnim potporama, odnosno nadzora ove Agencije, već su te potpore uređene posebnim zakonodavstvom i u nadležnosti su Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

Dakle, metodološki promatrano potpore se u ovom Izvješću iskazuju u ukupnom iznosu, potom kroz analizu namjene odnosno kategorije potpora koje mogu biti horizontalne i sektorske, daje se prikaz instrumenata odnosno oblika potpora – subvencije, porezna izuzeća i oslobođenja, jamstva, itd., usmjerenosti potpora na poticanje ravnomjernog regionalnog razvoja (gdje je dodjela moguća temeljem regionalne karte državnih potpora, a mogu se dodijeliti za investicijska ulaganja i za povećanje zaposlenosti koja je povezana s investicijskim ulaganjem) te na potpore koje se dodjeljuju od strane jedinica lokalne i područne samouprave.

Horizontalnim potporama smatraju se potpore koje su namijenjene poticanju razvoja malog i srednjeg poduzetništva, istraživanja i razvoja i inovacija, zaštite okoliša, ulaganja putem tzv. rizičnog kapitala, sanacije i restrukturiranja poduzetnika u teškoćama, zapošljavanja, te usavršavanja.

Sektorske potpore, zbog mogućnosti značajnijeg narušavanja tržišnog natjecanja, odobravaju se po posebnim pravilima koja su predviđena za sljedeće sektore:

- brodogradnju, čelik, proizvodnju sintetičkih vlakana, audiovizualnu produkciju, emitiranje i proizvodnju radio i TV programa, proizvodnju električne energije i poštanske usluge,
- cestovni promet, promet unutarnjim plovnim putovima, željeznički promet, pomorski promet i zračni promet.
- poljoprivredu i ribarstvo, za koja vrijede posebna pravila dodjele državnih potpora.

Sektorskim potporama, ukoliko se radi o pojedinačnim poduzetnicima u određenim sektorima, smatraju se i potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama, jer je njihov učinak na moguće narušavanje tržišnog natjecanja istovjetan učinku sektorskih potpora.

Potpore male vrijednosti ne smatraju se potporama u smislu Zakona, ali zbog činjenice da u Republici Hrvatskoj znatan broj davatelja potpora svoje programe temelji na ovoj

vrsti potpora te da se za te namjene koriste i značajna proračunska sredstva, detaljnije su prikazane u poglavlju 7. Izvješća.

Prilikom izračuna državne potpore sadržane u pojedinim instrumentima potpora, naročito u državnim jamstvima, primijenjena je metodologija u skladu s odgovarajućim propisima, kao što su Pravilnik o obliku i sadržaju, te načinu prikupljanja podataka i vođenja evidencija državnih potpora („Narodne novine“, broj 11/05; dalje: Pravilnik) i Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava („Narodne novine“, broj 13/08).

Nastavno na praksu korištenu u prethodnim izvješćima o potporama i u ovom Izvješću korigirani su iznosi ukupnih državnih potpora prikazani u Godišnjem izvješću o državnim potporama za 2007. godinu, temeljem naknadno dobivenih ili ispravljenih podataka o stvarno korištenim potporama koje su Agenciji dostavili davatelji potpora ili ih je ona sama ispravila temeljem raspoloživih podataka i saznanja.

2. DRŽAVNE POTPORE U 2008. GODINI

Državne potpore u 2008. godini (u daljnjem tekstu: potpore) u Republici Hrvatskoj iznosile su 8.810,5 milijuna kuna, što je za 17,6 posto manje nego u 2007. godini. Istodobno, udio ukupnih potpora u BDP-u u 2008. godini iznosio je 2,6 posto, što je manje nego u 2007. godini kada je iznosio 3,4 posto.

U 2008. godini potpore po zaposlenom iznose 5.666,60 kuna, što je smanjenje za 19,6 posto u odnosu na 2007. godinu kada su potpore po zaposlenom iznosile 7.050,60 kuna. Potpore po stanovniku, s 2.430,70 kuna u 2007. godini, smanjene su na 2.002,40 kuna u 2008. godini, što predstavlja smanjenje od 17,6 posto.

Tabela 1.: Ukupne potpore dodijeljene u razdoblju 2006. - 2008.

	Mjera	2006.	2007.	2008.	Indeks	
					2007/2006	2008/2007
Državne potpore	u mln HRK	9.478,1	10.695,1	8.810,5	113	82
Državne potpore	u mln EUR ³	1.294,3	1.457,9	1.219,8	113	84
BDP ⁴	u mln HRK	286.341,0	314.223,0	342.159,0	110	109
BDP	u mln EUR	39.102,4	42.832,9	47.369,6	110	111
Rashodi države	u mln HRK	95.950,0	108.008,0	115.292,4	113	107
Rashodi države	u mln EUR	13.102,8	14.723,0	15.961,5	112	108
Zaposleni	broj	1.467.876,0	1.516.909,0	1.554.805,0	103	102
Udio državnih potpora u BDP-u	%	3,31	3,40	2,57	103	76
Državne potpore po zaposlenome	HRK	6.457,0	7.050,6	5.666,6	109	80
Državne potpore po zaposlenome	EUR	881,8	961,1	784,5	109	82
Udio državnih potpora u rashodima države	%	9,88	9,90	7,64	100	77
Državne potpore po stanovniku Hrvatske ⁵	HRK	2.154,1	2.430,7	2.002,4	113	82
Državne potpore po stanovniku Hrvatske	EUR	294,2	331,3	277,2	113	84

Izvori: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija (statistički prikaz rashoda državnog proračuna);
podaci obrađeni u AZTN-u

Smanjenje ukupno dodijeljenih potpora u 2008. godini u odnosu na 2007. godinu u iznosu od 1.884,6 milijuna kuna, posljedica je u najvećoj mjeri značajnog smanjenja sektorskih potpora osobito brodogradnji, jer je u 2006. i 2007. godini, osim „redovnih“ potpora u obliku subvencija i jamstava, brodogradilištima bila dodijeljena potpora u obliku državnih jamstava za sanaciju u ukupnom iznosu od 3.756,6 milijuna kuna odnosno ukupna potpora od 4.971,3 milijuna kuna. U 2008. godini smanjene su potpore za sanaciju i restrukturiranje i u sektoru čelika, a dodijeljeno je i manje potpora u obliku otpisa duga poduzetnicima prilikom privatizacije te u obliku državnih jamstava za ovu kategoriju potpora.

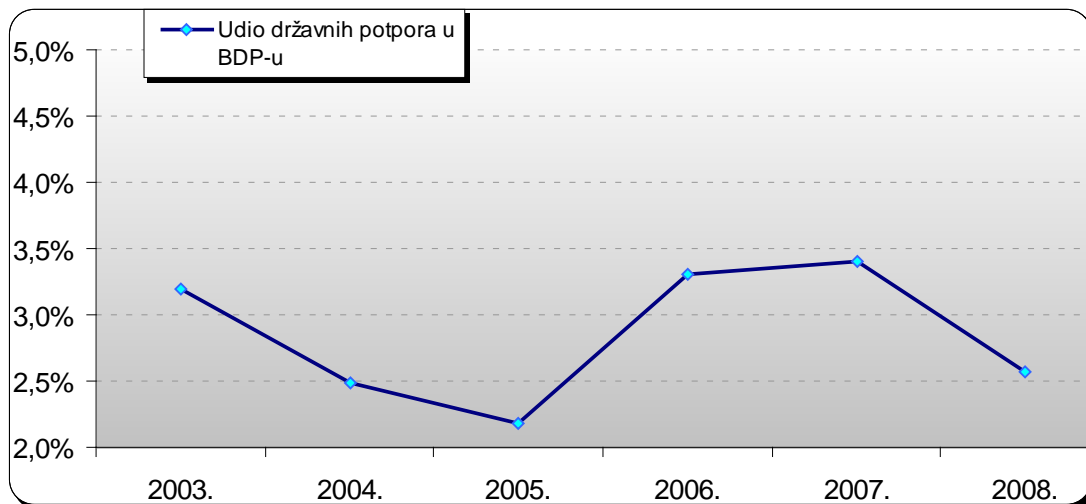
³ Prosječni godišnji tečaj Hrvatske narodne banke za 1 eur u 2006. godini iznosi 7,322849 kuna, u 2007. godini iznosi 7,336019 kuna i u 2008. godini iznosi 7,223178 kuna.

⁴ BDP (u tekućim cijenama), izvor podataka o BDP-u: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo financija.

⁵ Broj stanovnika prema rezultatima popisa iz 2001. godine iznosi 4,4 milijuna (Izvor: DZS)

Nakon rasta udjela potpora u BDP-u, koji je obilježio razdoblje od 2005. do 2007. godine, u 2008. godini značajno je smanjen udio potpora u BDP-u i to za 24,4 posto u odnosu na 2007. godinu.

Slika 1.: Udio ukupnih potpora u BDP-u u razdoblju 2003. - 2008.

Izvori: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija; podaci obrađeni u AZTN-u

Polazeći od činjenice da se prema metodologiji praćenja potpora, kako u Europskoj uniji, tako i u Republici Hrvatskoj, potpore poljoprivredi i ribarstvu kao i potpore sektoru prometa (uglavnom se radi o kompenzaciji troškova za usluge od općeg gospodarskog interesa) drugačije tretiraju nego potpore ostatku gospodarstva jer se u spomenutim djelatnostima u obzir uzimaju i drugi (opće društveni, sigurnosni, socijalni, itd.), a ne samo ekonomski razlozi radi kojih država ima obvezu intervenirati u te sektore, u sagledavanju državnih potpora potrebno je uzeti u obzir i tu činjenicu te dodijeljene potpore promatrati bez potpora namijenjenih poljoprivredi, ribarstvu i prometu. Stoga su u Tabeli 2. prikazani iznosi potpora u razdoblju od 2006. do 2008. godine te njihovi udjeli u BDP-u, s izuzetkom potpora za spomenute sektore.

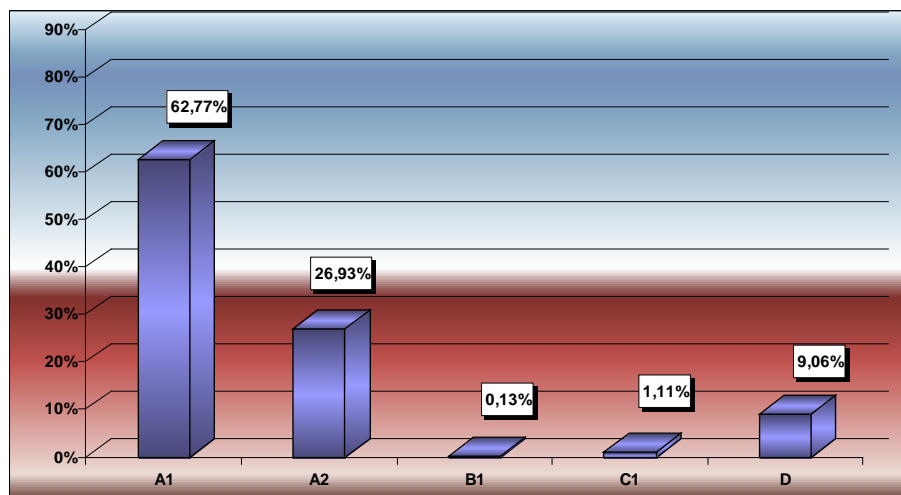
Tabela 2.: Potpore u razdoblju 2006. - 2008. (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)

	Mjera	2006.	2007.	2008.
Iznos državne potpore	u mln HRK	5.540,4	6.077,8	3.820,1
Iznos državne potpore	u mln EUR	756,6	828,5	528,9
BDP	u mln HRK	286.341,0	314.223,0	342.159,0
BDP	u mln EUR	39.102,4	42.832,9	47.369,6
Udio državnih potpora u BDP-u	%	1,93	1,93	1,12

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Potpore dodijeljene gospodarstvu bez poljoprivrede i ribarstva i prometa (kopneni, zračni i pomorski) u 2008. godini iznose 3.820,1 milijun kuna što je za 37,2 posto manje u odnosu na potpore dodijeljene u 2007. godini, te za 31,1 posto manje u odnosu na 2006. godinu.⁶

Slika 2.: Potpore prema instrumentima dodjele u 2008. godini (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)⁷

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Najzastupljeniji oblik potpora gospodarstvu (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa) su subvencije s udjelom od oko 63 posto, potom porezna oslobođenja i olakšice s udjelom od oko 27 posto, te državna jamstva s oko 9 posto.

⁶ Zakon o državnim potporama ne odnosi se na dodjelu potpora u poljoprivredi i ribarstvu, a budući da se i u Europskoj uniji potpore sektoru prometa izuzimaju iz ukupnog prikaza, a na osnovi kompenzacije troškova za obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa, i u ovom se Izvješću koriste prikazi koji izuzimaju ove dane sektore iz ukupnog prikaza državnih potpora.

⁷ A1 (subvencije), A2 (porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice), B1 (udjeli u vlasničkom kapitalu), C1 (povoljni zajmovi), D (izračunate državne potpore u jamstvima).

Nadalje, zbog posebnih zadaća koje sve države, pa i Republika Hrvatska, daju sektoru željezničkog prometa, potpore dodijeljene ovom sektoru se također posebno tretiraju čak i u odnosu na druge prometne sektore pa se i prilikom analiza potpora isključuju iz ukupnih iznosa potpora.

Tabela 3.: Ukupne potpore u razdoblju 2006. - 2008.

(s poljoprivredom i ribarstvom, ali bez željezničkog prometa)

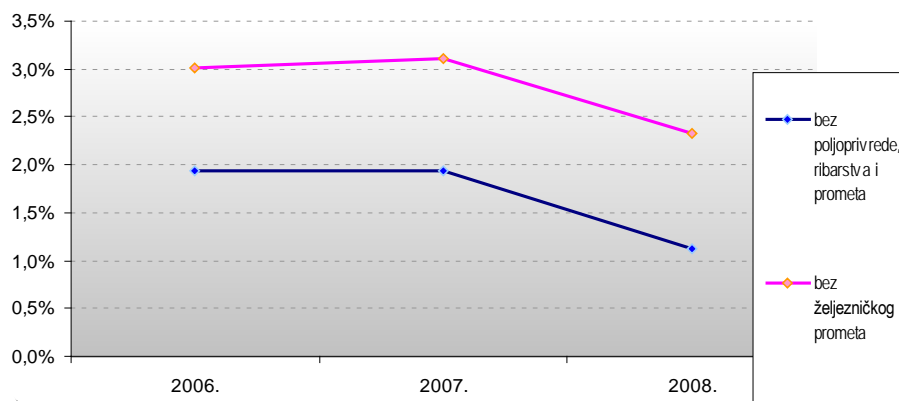
	Mjera	2006.	2007.	2008.
Iznos državne potpore	u mln HRK	8.605,5	9.789,3	7.953,4
Iznos državne potpore	u mln EUR	1.175,2	1.334,4	1.101,1
BDP	u mln HRK	286.341,0	314.223,0	342.159,0
BDP	u mln EUR	39.102,4	42.832,9	47.369,6
Udio državnih potpora u BDP-u	%	3,01	3,12	2,32

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

U 2008. godini potpore za željeznički promet iznosile su 857,2 milijuna kuna, dok su u 2007. godini iznosile 908,8 milijuna kuna, a u 2006. godini 872,6 milijuna kuna.

Udio potpora u BDP-u bez poljoprivrede i ribarstva i prometa, te udio potpora u BDP-u bez željezničkog prometa, prikazan je na Slici 3.

Slika 3.: Udio potpora u BDP-u za razdoblje 2006. - 2008.

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

2.1. KATEGORIJE DRŽAVNIH POTPORA

U 2008. godini, uz smanjenje opće razine potpora, razvidne su promjene i u kretanju temeljnih kategorija potpora hrvatskom gospodarstvu. Naime, i u ovoj je godini nastavljen trend rasta potpora poljoprivredi i ribarstvu, koje su u 2008. godini u odnosu na 2007. godinu povećane za 327 milijuna kuna ili za 10,2 posto. Istodobno, potpore sektoru industrije i usluga bilježe značajan pad i smanjene su za oko 2,2 milijarde kuna odnosno za preko 30 posto.

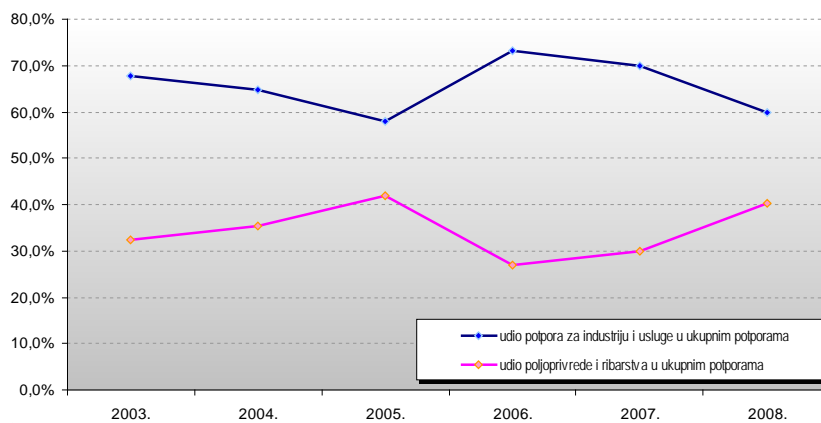
Tabela 4.: Iznosi pojedinih kategorija potpora u razdoblju 2006. - 2008.

Kategorija	2006.			2007.			2008.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
1. <i>Poljoprivreda i ribarstvo</i>	2.543,0	347,3	26,83	3.210,1	437,6	30,01	3.537,7	489,8	40,15
2. <i>Industrija i usluge</i>	6.935,1	947,0	73,17	7.485,0	1.020,3	69,99	5.272,8	730,0	59,85
<i>Horizontalni ciljevi</i>	929,7	127,0	9,81	956,0	130,3	8,94	1.191,4	164,9	13,53
Istraživanje i razvoj i inovacije	138,8	19,0	1,46	160,9	21,9	1,50	209,6	29,0	2,38
Zaštita okoliša i ušteda energije	23,8	3,3	0,25	20,7	2,8	0,19	37,1	5,1	0,42
Mali i srednji poduzetnici	241,2	32,9	2,54	53,4	7,3	0,50	172,3	23,9	1,96
Usavršavanje	101,2	13,8	1,07	182,7	24,9	1,71	69,3	9,6	0,79
Zapošljavanje	334,5	45,7	3,53	479,8	65,4	4,49	661,8	91,6	7,51
Kultura	90,2	12,3	0,96	58,5	8,0	0,55	41,3	5,7	0,47
<i>Posebni sektori</i>	5.590,6	763,4	58,98	5.852,0	797,7	54,72	3.498,4	484,4	39,71
Proizvodnja čelika	1,0	0,1	0,01	196,3	26,7	1,83	0,0	0,0	0,00
Promet	1.394,7	190,5	14,71	1.407,2	191,8	13,16	1.452,7	201,1	16,49
Brodogradnja	2.797,8	382,1	29,52	2.173,5	296,3	20,32	594,7	82,3	6,75
Turizam	261,0	35,6	2,75	178,4	24,3	1,67	162,9	22,6	1,85
Radiotelevizijsko emitiranje	958,5	130,9	10,11	1.010,6	137,8	9,45	1.100,0	152,3	12,48
Ostali sektori	40,6	5,5	0,43	40,4	5,5	0,38	134,7	18,7	1,53
Sanacija i restrukturiranje	137,0	18,7	1,45	845,6	115,3	7,91	53,4	7,4	0,61
<i>Regionalne potpore</i>	282,0	38,5	2,98	482,2	65,7	4,51	404,6	56,0	4,59
<i>Potpore na lokalnoj razini</i>	132,8	18,1	1,40	194,8	26,6	1,82	178,4	24,7	2,02
UKUPNO	9.478,1	1.294,3	100,00	10.695,1	1.457,9	100,00	8.810,5	1.219,8	100,00

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Sukladno navedenim kretanjima potpora po osnovnim sektorima, u 2008. godini je došlo i do promjena u strukturi ukupnih potpora tako da je udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupnim potporama s oko 30 posto u 2007. godini povećan na 40 posto, a udio potpora industriji i uslugama smanjen s gotovo 70 posto u 2007. na oko 60 posto u 2008. godini.

Slika 4.: Udio potpora za poljoprivredu i ribarstvo i potpora za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje 2003. - 2008.

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Premda u sektoru industrije i usluga i nadalje dominiraju sektorske potpore za koje je dodijeljeno oko 3,5 milijardi kuna, ipak ohrabruje kontinuirani pad udjela spomenutih potpora u korist rasta potpora namijenjenih horizontalnim ciljevima i regionalnom razvoju.

Potpore dodijeljene posebnim sektorima u 2008. godini su u odnosu na 2007. godinu manje za 40,2 posto.

Potpore dodijeljene za horizontalne ciljeve u 2008. godini bilježe rast od 24,6 posto u odnosu na 2007. godinu, odnosno **povećanje** s 956 milijuna kuna na 1.191,4 milijun kuna. Ukoliko se k tome dodaju regionalne potpore i potpore dodijeljene na lokalnoj razini, koje prema EU metodologiji čine horizontalne potpore, tada ukupne horizontalne potpore u 2008. godini iznose 1.774,4 milijuna kuna, što je za oko 9 posto više nego u 2007. godini. Udio tako obuhvaćenih horizontalnih potpora u ukupnim potporama u 2008. godini iznosi nešto više od 20 posto, a udio tih potpora u potporama namijenjenim industriji i uslugama bez poljoprivrede i ribarstvu iznosi oko 34 posto, što predstavlja **pozitivan trend** te upućuje na **zaključak da je i u Republici Hrvatskoj kod davatelja potpora sve prisutnija svijest o potrebi napuštanja sustava selektivnog pomaganja samo nekim poduzetnicima ili samo nekim sektorima i preusmjeravanja potpora za one namjene i ciljeve kojima se potiče rast efikasnosti i konkurentnosti svih poduzetnika.**

Najveći rast u horizontalnim ciljevima 2008. godine, a u odnosu na 2007. godinu bilježe potpore za male i srednje poduzetnike i to za 222,7 posto, zaštitu okoliša i uštedu energije za 79,2 posto, zapošljavanje za 37,9 posto te istraživanje, razvoj i inovacije za 30,3 posto.

Promatrano zasebno, regionalne potpore u apsolutnom iznosu prikazuju pad u 2008. godini za 16,1 posto u odnosu na prethodno razdoblje, međutim promatrajući njihov udio u ukupno dodijeljenim potporama, on se **povećava s 2,98 posto u 2006. godini, na 4,51 posto u 2007. godini te na 4,59 posto u 2008. godini.**

2.2. DRŽAVNE POTPORE PREMA INSTRUMENTIMA DODJELE

Potpore se dodjeljuju putem različitih instrumenata potpora⁸, od kojih su najznačajniji: subvencije (A1), porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice (A2)⁹, udjeli u vlasničkom kapitalu (B1), povoljni zajmovi (C1), izračunate državne potpore u jamstvima (D).

Najzastupljeniji instrument potpora u 2008. godini su subvencije putem kojih je dodijeljeno 6.935,8 milijuna kuna, potom porezna oslobođenja i olakšice na kojima je država ubrala manje prihoda u iznosu od 1.028,7 milijuna kuna, te udjeli u vlasničkom kapitalu s iznosom od 409,3 milijuna kuna i državna jamstva u kojima element potpore iznosi 394,4 milijuna kuna. Udio subvencija u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 78,7 posto, zatim slijede porezne olakšice i oslobođenja s udjelom od 11,7 posto, udjeli u vlasničkom kapitalu s 4,6 posto i državna jamstva s 4,5 posto.

Promatrano sektorski, subvencije su prevladavajući instrument potpora u poljoprivredi i ribarstvu, u pojedinim gospodarskim sektorima kao što su promet i brodogradnja, dok se u okviru horizontalnih potpora subvencije najčešće dodjeljuju razvitku malog i srednjeg poduzetništva i zapošljavanju, kako na nacionalnoj razini, tako i na razini jedinica lokalne i područne samouprave. Premda radiotelevizijska pristojba nije subvencija u uobičajenom smislu jer ne predstavlja izravan proračunski izdatak, s obzirom da se radi o obvezi uređenoj posebnim Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji kojom se vlasnicima radio-televizijskih uređaja nameće obveza plaćanja ove pristojbe, spomenuta pristojba također je za potrebe ovog Izvješća svrstana u subvencije.

Porezne olakšice i oslobođenja prevladavaju kod horizontalnih potpora i to osobito kod potpora za zapošljavanje te istraživanje i razvoj i inovacije, ali i kod regionalnih potpora jer se radi o potporama koje su uređene posebnim zakonima, kao što su Zakon o poticanju ulaganja, Zakon o slobodnim zonama, Zakon o područjima posebne državne skrbi, itd.

⁸ U Prilogu 1. dan je popis instrumenata za dodjelu potpora, kao i metodologija za izračun elementa potpore kod pojedinog instrumenta.

⁹ U skupinu instrumenata potpora oznake A2 osim poreznih izuzeća i olakšica i oslobođenja od plaćanja doprinosa, ulazi i otpis dugova prema raznim državnim vjerovnicima kao što su Hrvatski fond za privatizaciju, Hrvatske vode, Hrvatska elektroprivreda i drugi.

Tabela 5.: Potpore prema instrumentima dodjele u 2008. (mln HRK)

Kategorija		A1	A2	B1	C1	D	Ukupno
1.	<i>Poljoprivreda i ribarstvo</i>	3.489,5	0,0	0,0	0,0	48,1	3.537,6
2.	<i>Industrija i usluge</i>	3.446,3	1.028,7	409,3	42,3	346,3	5.272,9
	<i>Horizontalni ciljevi</i>	434,0	756,3	0,0	1,1	0,0	1.191,4
	Istraživanje i razvoj i inovacije	46,9	162,7	0,0	0,0	0,0	209,6
	Zaštita okoliša i ušteda energije	36,0	0,0	0,0	1,1	0,0	37,1
	Mali i srednji poduzetnici	172,3	0,0	0,0	0,0	0,0	172,3
	Usavršavanje	5,3	64,0	0,0	0,0	0,0	69,3
	Zapošljavanje	132,2	529,6	0,0	0,0	0,0	661,8
	Kultura	41,3	0,0	0,0	0,0	0,0	41,3
	<i>Posebni sektori</i>	2.727,8	2,4	404,2	41,2	322,8	3.498,4
	Proizvodnja čelika	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Promet	1.048,6	0,0	404,2	0,0	0,0	1.452,8
	Brodogradnja	376,1	0,0	0,0	0,0	218,6	594,7
	Turizam	70,1	0,0	0,0	0,0	92,7	162,8
	Radiotelevizijsko emitiranje	1.100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1.100,0
	Ostali sektori	133,0	0,0	0,0	1,7	0,0	134,7
	Sanacija i restrukturiranje	0,0	2,4	0,0	39,5	11,5	53,4
	<i>Regionalne potpore</i>	134,7	270,0	0,0	0,0	0,0	404,7
	<i>Potpore na lokalnoj razini</i>	149,8	0,0	5,1	0,0	23,5	178,4
UKUPNO		6.935,8	1.028,7	409,3	42,3	394,4	8.810,5

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

U razdoblju od 2006. godine zamjetan je trend stalnog rasta subvencija kao instrumenta potpore, koje su od udjela od oko 57 posto u 2006. godini u 2008. godini dostigle udjel od gotovo 80 posto u ukupnim potporama. Takva kretanja dijelom su posljedica stalnog nominalnog rasta subvencija osobito u poljoprivredi i ribarstvu, a dijelom pada ili stagnacije u kretanjima ostalih instrumenata potpora.

Tabela 6.: Potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje 2006. – 2008. (uključena poljoprivreda i ribarstvo)

	2006.			2007.			2008.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
A1	5.377,6	734,4	56,74	6.208,1	846,2	58,05	6.935,9	960,2	78,72
A2	723,2	98,8	7,63	1.725,5	235,2	16,13	1.028,6	142,4	11,67
B1	403,5	55,1	4,26	437,1	59,6	4,09	409,3	56,7	4,65
C1	213,8	29,2	2,26	242,1	33,0	2,26	42,4	5,9	0,48
D	2.760,0	376,9	29,12	2.082,3	283,8	19,47	394,3	54,6	4,48
	9.478,1	1.294,3	100,00	10.695,1	1.457,9	100,00	8.810,5	1.219,8	100,00

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

2.2.1. Državna jamstva kao instrument potpore

Državna jamstva¹⁰ su specifičan oblik državnih potpora, jer za njih vrijede posebna pravila, kako u pogledu utvrđivanja potpore, tako i u pogledu izračuna iznosa potpore sadržanog u svakom izdanom državnom jamstvu. Premda i ovdje vrijede temeljna pravila iz Zakona o državnim potporama za utvrđivanje radi li se u konkretnom slučaju o potpori ili ne, ipak kod dodjele državnih jamstava treba voditi računa i o činjenicama i okolnostima vezanim uz svako pojedinačno jamstvo kako to predviđa Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava. Naime, državno jamstvo ne predstavlja potporu ukoliko su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti:

- poduzetnik (zajmoprimac) se ne smatra poduzetnikom u teškoćama i može dobiti kredit po tržišnim uvjetima bez intervencije države,
- izdano jamstvo povezano je s određenom financijskom transakcijom i izdano je u fiksnom iznosu,
- jamstvo ne pokriva više od 80 posto financijske obveze,
- poduzetnik plaća tržišnu naknadu za izdano jamstvo.

Dakle, ukoliko nije ispunjen samo jedan od prethodno navedenih uvjeta, državno jamstvo predstavlja potporu koja se izračunava temeljem posebne metodologije¹¹.

Iznos potpore sadržan u državnom jamstvu može iznositi i do stopostotnog iznosa izdanog jamstva, ukoliko se radi o poduzetniku u teškoćama ili ako je jamstvo aktivirano odnosno ako je državi kao davatelju jamstva ono došlo na naplatu.

Prilikom izračuna ekvivalenta potpore (novčane protuvrijednosti potpore) sadržane u odobrenom jamstvu, primjenjuje se metodologija koja je određena Pravilnikom te pravilima o potporama u obliku jamstava.

Državna jamstva koja se izdaju za financiranje infrastrukture, izgradnju bolnica i sl., u pravilu se ne smatraju potporama u smislu Zakona jer se niti državne intervencije za spomenute namjene ne smatraju potporama.

¹⁰ U 2008. godini na snazi je bila Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava („Narodne novine“, broj 13/08), temeljem koje su u navedenoj godini dodjeljivane potpore u obliku izdanih i aktiviranih državnih jamstava. U ožujku 2009. godine u „Narodnim novinama“ broj 39/09 objavljena je nova Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava.

¹¹ Novčana protuvrijednost potpore u obliku izdanog pojedinačnog državnog jamstva izračunava se kao razlika između višeg iznosa kamate koja bi pod tržišnim uvjetima bila plaćena za kredit i nižeg iznosa stvarno plaćene kamate na kredit postignute zahvaljujući osiguranju u obliku državnog jamstva. Kod plaćanja za aktivirana državna jamstva, novčana protuvrijednost potpore jednaka je plaćanju obveza po aktiviranim jamstvima u cijelosti.

Tabela 7.: Državna jamstva za razdoblje 2006. - 2008. (mln HRK)

Redni broj	Opis	2006.	2007.	2008.
1.	Ukupno izdana državna jamstva	10.835,8	14.989,1	7.866,7
2.	Izdana državna jamstva koja ne predstavljaju potporu	6.176,7	10.284,9	5.386,6
3.	Izdana državna jamstva s elementom potpore (red 1.-2.)	4.659,0	4.704,2	2.480,1
4.	Potpore sadržana u izdanim državnim jamstvima s elementom potpore (red 3.)	2.363,3	1.787,4	218,6
5.	Aktivirana državna jamstva s elementom potpore	391,8	279,2	152,3
6.	Ostala jamstva (lokalno, HAMAG i dr.)	5,0	15,7	23,5
7.	Ukupan iznos državnih potpora u jamstvima (4.+5.+6.)	2.760,1	2.082,3	394,4

Izvor: Ministarstvo financija; podaci obrađeni u AZTN-u

U 2008. godini gotovo su za polovinu smanjena ukupno izdana državna jamstva, pri čemu je isti trend zabilježen kod jamstava za namjene koje se ne smatraju potporom, kao i za ona koja predstavljaju potporu.

Izdana državna jamstava koja ne sadrže potporu (red. br. 2. u Tabeli 7.) odnose se na financiranje infrastrukture, odnosno izgradnju cesta i autocesta, morskih luka i plinovoda, jamstva dodijeljena Hrvatskoj elektroprivredi d.d., Kliničkom bolničkom centru Zagreb, te jamstvo poduzetniku Croatia Airlines d.d.

U 2008. godini ukupan iznos državnih potpora sadržanih u izdanim jamstvima iznosi 394,4 milijuna kuna, što je pet puta manje nego u 2007. godini. Navedeni iznos odnosi se na potpore sadržane u izdanim i korištenim državnim jamstvima hrvatskim brodogradilištima (Brodosplit – Brodogradilište d.o.o., 3.Maj Brodogradilište d.d., Brodotrogir d.d. i Brodogradilište Kraljevica d.d.) u ukupnom iznosu od 218,6 milijuna kuna, potpore sadržane u aktiviranim državnim jamstvima dane sektoru turizma u iznosu od 92,7 milijuna kuna, potpore sadržane u aktiviranim državnim jamstvima poljoprivredi u iznosu od 48,1 milijun kuna, potpore u aktiviranim državnim jamstvima za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u iznosu od 11,5 milijuna kuna te potpore u jamstvima danim od strane jedinica lokalne i područne samouprave u iznosu od 23,5 milijuna kuna.

Stopa rizika aktiviranja državnih jamstava, koja je omjer ukupnog iznosa aktiviranih državnih jamstava i iznosa izdanih državnih jamstava koja sadrže element potpore, u 2008. godini iznosi 6,1 posto, dok je u 2007. godini iznosila 5,9 posto, a u 2006. godini 8,4 posto.

Stopa rizika indikator je vjerojatnosti rizika neplaćanja kredita koji su pokriveni državnim jamstvima te ona zapravo predstavlja cijenu koja bi se trebala platiti za svako izdano jamstvo prilikom njegova odobravanja¹².

Tabela 8.: Stopa rizika aktiviranja državnih jamstava za razdoblje 2006.–2008. (mln HRK)

Redni broj	Opis	2006.	2007.	2008.
1.	Izdana državna jamstva s elementom državne potpore	4.659,01	4.704,16	2.480,1
2.	Aktivirana državna jamstva	391,75	279,25	152,3
3.	Stopa rizika (red 2./1.)	8,4%	5,9%	6,1%

Izvor: Ministarstvo financija; podaci obrađeni u AZTN-u

¹² Odredbama Zakona o izvršavanju državnog proračuna, odnosno Odluke o kriterijima za davanje državnih jamstava („Narodne novine“, broj 16/03 i 108/03), određeno je da se državnim proračunom utvrđuje provizija u visini 0,5 posto od nominalnog iznosa jamstva koju od korisnika prije izdavanja jamstva naplaćuje Ministarstvo financija. Razvidno je da je provizija, koja je utvrđena spomenutom Odlukom, znatno manja od rizika aktiviranja izdanih državnih jamstava, kako je izračunat u Tabeli 8.

3. POLJOPRIVREDA I RIBARSTVO¹³

Poljoprivredi i ribarstvu u 2008. godini dodijeljene su potpore u iznosu od 3.537,7 milijuna kuna, što predstavlja rast od 10,2 posto u odnosu na 2007. godinu, odnosno rast od 39,1 posto u odnosu na 2006. godinu.

Tabela 9.: Ukupne potpore i potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje 2006. – 2008.

Poljoprivreda i ribarstvo	2006.		2007.		2008.		Indeks	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	2007/2006	2008/2007
Ukupne državne potpore	9.478,1	1.294,3	10.695,1	1.457,9	8.810,5	1.219,8	112,8	82,4
Potpore bez poljoprivrede i ribarstva	6.935,1	947,0	7.485,0	1.020,3	5.272,8	730,0	107,9	70,4
Potpore poljoprivredi i ribarstvu	2.543,0	347,3	3.210,1	437,6	3.537,7	489,8	126,2	110,2
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	26,83		30,01		40,15		111,9	133,8
Udio (%) u BDP-u	0,89		1,02		1,03		114,6	101,0

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva; podaci obrađeni u AZTN-u

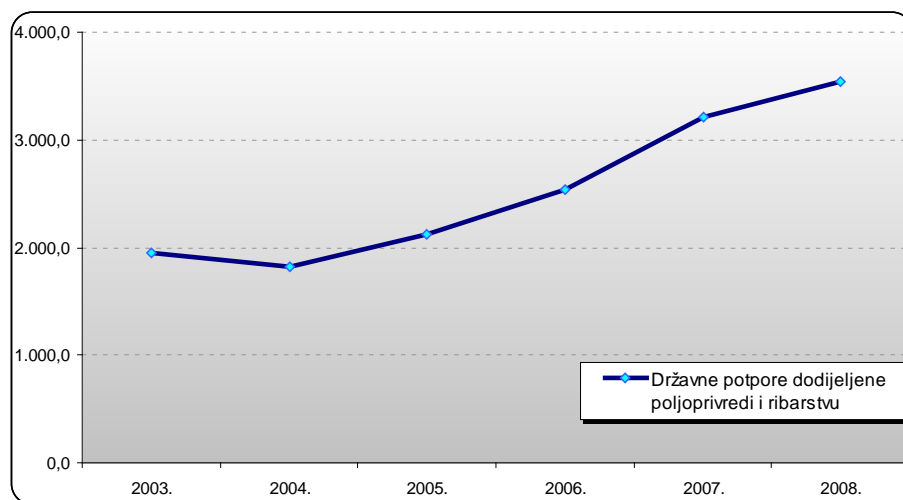
Udio potpora dodijeljenih poljoprivredi i ribarstvu u 2008. godini u ukupnim potporama iznosi 40,2 posto, dok je u 2007. godini taj udio iznosio 30 posto, a u 2006. godini 26,8 posto.

Udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u BDP-u povećan je s 0,89 posto u 2006. godini na 1,02 posto u 2007. odnosno na 1,03 posto u 2008. godini.

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, te Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, potpore dodijeljene poljoprivredi i ribarstvu dodjeljuju se u najvećem dijelu u obliku subvencija (98,6 posto), a ostatak (1,4 posto) u obliku državnih jamstava.

¹³ Sukladno Zakonu o državnim potporama, na potpore u poljoprivredi i ribarstvu ne primjenjuju se odredbe Zakona i ostalih propisa o potporama donesenim temeljem Zakona, stoga Agencija nije nadležna za njihovo odobravanje. Međutim, potpore u poljoprivredi i ribarstvu prikazuju se u Izvješću u smislu dodijeljenih iznosa u izvještajnom razdoblju prema podacima dobivenim od Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstva financija i podacima o izvršenju državnog proračuna.

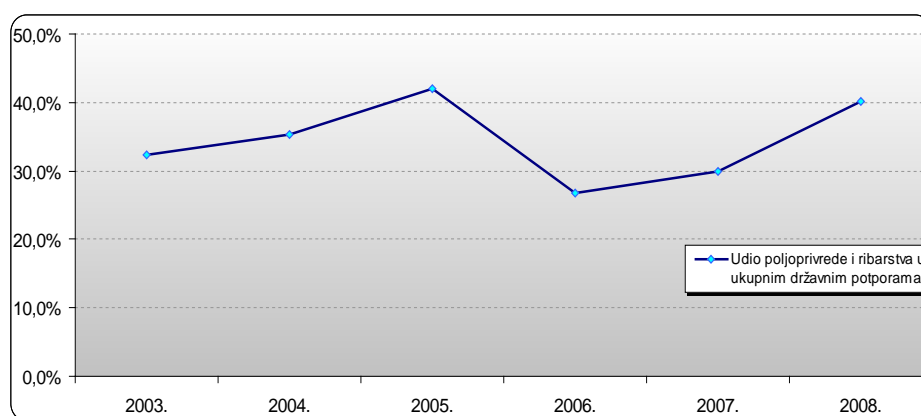
Slika 5.: Ukupno dodijeljene potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje 2003. - 2008. (u tisućama HRK)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva; podaci obrađeni u AZTN-u

S obzirom na kontinuirano povećanje potpora poljoprivredi i ribarstvu u razdoblju od 2003. godine, te istodobno usporavanje rasta potpora ostalim sektorima, udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupno dodijeljenim potporama sve je izraženiji, osobito u 2008. godini kad je povećan za gotovo 34 posto u odnosu na 2007. godinu (s oko 30 na 40 posto).

Slika 6.: Udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupnim potporama za razdoblje 2003. - 2008.

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva; podaci obrađeni u AZTN-u

Budući da potpore poljoprivredi i ribarstvu nisu predmet Zakona, i kako Agencija nije nadležna za kontrolu potpora dodijeljenih poljoprivredi i ribarstvu, uključivo i prehrambenoj industriji, tako i ne raspolaže za koje namjene i svrhe se dodjeljuju te potpore, kojim korisnicima, niti o učincima potpora ovom sektoru.

4. INDUSTRIJA I USLUGE

Potpore dodijeljene industriji i uslugama u 2008. godini iznose 5.272,8 milijuna kuna, što je za oko 30 posto manje nego u 2007. godini i 24 posto manje nego u 2006. godini. Najveći udio u spomenutim potporama u 2008. godini, 66,4 posto, odnosi se na sektorske potpore, 22,6 posto na horizontalne potpore, 7,7 posto na regionalne potpore i 3,4 posto na potpore dodijeljene na lokalnoj razini.

Unatoč još uvijek prevladavajućem udjelu sektorskih potpora u ukupnim potporama, u 2008. godini kao i tijekom trogodišnjeg razdoblja zabilježen je trend smanjivanja sektorskih potpora dodijeljenih u sektoru industrije i usluga pa je udjel ove vrste potpora u ukupnim potporama s 80,6 posto u 2006. godini smanjen na 66,4 posto u 2008. godini.

U 2008. godini nastavljen je pozitivan trend rasta horizontalnih potpora, koje po prvi put otkad se prati dodjela potpora prelaze milijardu kuna (1.191,4 milijuna kuna), te čine gotovo 23 posto u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga. Naime, u 2008. godini horizontalne potpore povećane su za oko 25 posto u odnosu na 2007. godinu, odnosno za više od 28 posto u odnosu na 2006. godinu.

Istodobno, u razdoblju od 2006. do 2008. godine, zabilježen je i pozitivan trend kretanja regionalnih potpora u sektoru industrije i usluga, čiji se udjel s 4,1 posto u 2006. godini povećava na 7,7 posto u 2008. godini. Kako se regionalne potpore uglavnom dodjeljuju temeljem Zakona o poticanju ulaganja, Zakona o slobodnim zonama, Zakona o područjima posebne državne skrbi i Zakona o brdsko-planinskim područjima, spomenuti trend ukazuje na sve prisutnije značenje regionalnih potpora koje se dodjeljuju za ciljeve uređene spomenutim zakonima, a to su povećanje investicija i zaposlenosti. Regionalne potpore su namijenjene svim poduzetnicima u određenoj regiji koji ispunjavaju propisane uvjete, a ne samo nekim poduzetnicima ili pojedinim sektorima. Za očekivati je da će te potpore i u budućnosti rasti, te da će se i njihovi učinci postupno početi prelijevati i na rast gospodarske aktivnosti i zaposlenosti na cijelom teritoriju Republike Hrvatske, a osobito tamo gdje su regionalnom kartom predviđene potpore većeg intenziteta, a to su područja posebne državne skrbi, brdsko-planinska područja, grad Vukovar.

Udio potpora na razini jedinica lokalne i područne samouprave bilježe postupan, ali stalni trend rasta, s 1,9 posto u 2006. godini, na 3,4 posto u 2008. godini.

Primjenjujući metodologiju praćenja državnih potpora u EU prema kojoj u horizontalne potpore treba uključiti regionalne potpore te one na lokalnoj razini ukoliko su

namijenjene horizontalnim ciljevima, tada ukupno horizontalne potpore u 2008. godini čine oko 34 posto od ukupno dodijeljenih potpora, dok je taj udjel, primjerice u 2006. godini bio ispod 20 posto.

Tabela 10.: Potpore za razdoblje 2006. - 2008. (bez poljoprivrede i ribarstva)

Kategorija	2006.			2007.			2008.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
Industrija i usluge	6.935,1	947,0	100,00	7.485,0	1.020,3	100,00	5.272,8	730,0	100,00
<i>Horizontalni ciljevi</i>	929,7	127,0	13,41	956,0	130,3	12,77	1.191,4	164,9	22,60
<i>Posebni sektori</i>	5.590,6	763,4	80,61	5.852,0	797,7	78,18	3.498,4	484,4	66,35
<i>Regionalne potpore</i>	282,0	38,5	4,07	482,2	65,7	6,44	404,6	56,0	7,67
<i>Potpore na lokalnoj razini</i>	132,8	18,1	1,91	194,8	26,6	2,61	178,4	24,7	3,38

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

4.1. HORIZONTALNE DRŽAVNE POTPORE

Pozitivan trend rasta horizontalnih potpora u 2008. godini koje su za 24,6 posto povećane u odnosu na 2007. godinu, te za 28,2 posto u odnosu na 2006. godinu, posljedica je rasta potpora za zapošljavanje, istraživanje i razvoj i inovacije i potpora namijenjenih malim i srednjim poduzetnicima. Naime, u 2008. godini potpore za zapošljavanje povećane su za 182 milijuna kuna u odnosu na 2007. godinu, potpore malim i srednjim poduzetnicima za 118,9 milijuna kuna, a potpore za istraživanje i razvoj i inovacije za 48,7 milijuna kuna. Povećane su i potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije, dok su smanjene potpore za usavršavanje i kulturu.

U strukturi horizontalnih potpora u 2008. godini, najveći udio od 55,5 posto u ukupno dodijeljenim potporama za horizontalne ciljeve odnosi se na potpore za zapošljavanje. Zatim, slijede potpore za istraživanje i razvoj i inovacije s udjelom od 17,6 posto, potom potpore za male i srednje poduzetnike s udjelom od 14,5 posto, potpore za usavršavanje s udjelom od 5,8 posto, potpore za kulturu s udjelom od 3,5 posto, te potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije s udjelom od 3,1 posto.

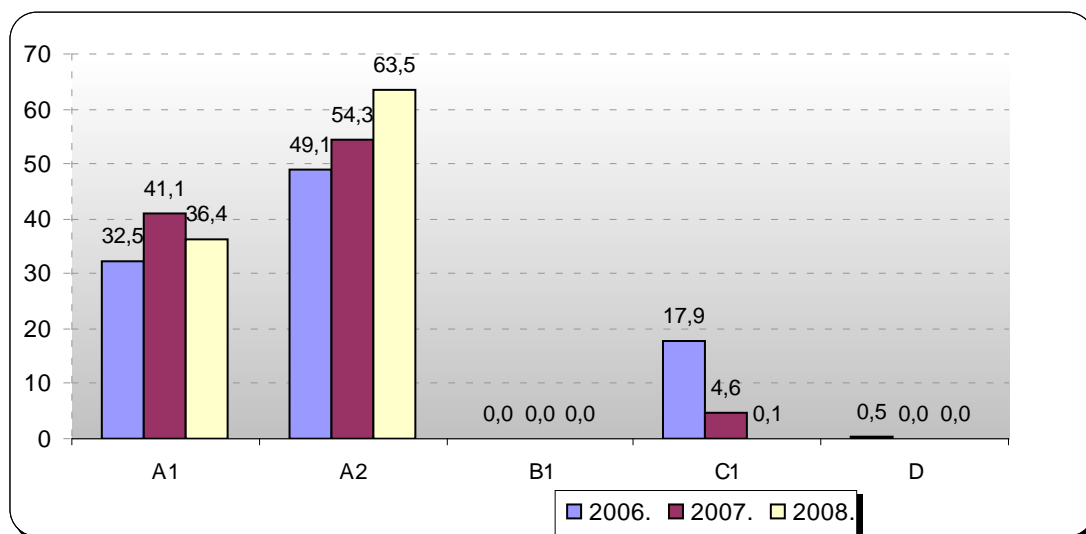
Tabela 11.: Horizontalne potpore u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2006. - 2008.

Horizontalne državne potpore	2006.			2007.			2008.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP(%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP(%)
Istraživanje i razvoj i inovacije	138,8	19,0	0,05	160,9	21,9	0,05	209,6	29,0	0,06
Zaštita okoliša i ušteda energije	23,8	3,3	0,01	20,7	2,8	0,01	37,1	5,1	0,01
Mali i srednji poduzetnici	241,2	32,9	0,08	53,4	7,3	0,02	172,3	23,9	0,05
Usavršavanje	101,2	13,8	0,04	182,7	24,9	0,06	69,3	9,6	0,02
Zapošljavanje	334,5	45,7	0,12	479,8	65,4	0,15	661,8	91,6	0,19
Kultura	90,2	12,3	0,03	58,5	8,0	0,02	41,3	5,7	0,01
UKUPNO	929,7	127,0	0,32	956,0	130,3	0,30	1.191,4	164,9	0,35

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Horizontalne potpore u 2008. godini najviše su dodjeljivane u obliku poreznih olakšica i subvencija. Na subvencije se u 2008. godini odnosi 63,5 posto potpora, a na porezne olakšice i oslobođenja 36,4 posto. U usporedbi s prethodnom 2007. godinom zamjetan je pad subvencija odnosno rast potpora u obliku poreznih olakšica.

Slika 7.: Horizontalne potpore prema instrumentima dodjele¹⁴
za razdoblje 2006. - 2008. (%)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Slika 7. pokazuje da su u razdoblju od 2006. do 2008. godine horizontalne potpore pretežito dodjeljivane u obliku subvencija i poreznih olakšica, a tek iznimno u obliku povoljnih kredita i državnih jamstava.

4.1.1. Istraživanje i razvoj i inovacije

Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije bilježe stalan rast tijekom proteklog trogodišnjeg razdoblja tako da su u 2008. godini ove potpore za 30,3 posto više nego u 2007. godini, odnosno oko 51 posto više nego u 2006. godini. Udio ove kategorije potpora u ukupnim potporama namijenjenim horizontalnim ciljevima kontinuirano raste, pa u 2008. godini iznosi 17,6 posto. Kao što je već spomenuto, potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, u 2008. godini najvećim dijelom dodijeljene su u obliku poreznih olakšica i subvencija.

U 2007. godini na snagu je stupio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju („Narodne novine“, broj 123/03, 198/03, 105/04, 174/04 i 46/07), kojim je proširen sustav poreznih olakšica za ulaganja namijenjena istraživačko-razvojnim projektima uz istodobno usklađivanje s propisima o državnim potporama, što stvara uvjete i potiče korisnike potpora da povećaju ulaganja u istraživačko razvojne projekte u gospodarstvu.

¹⁴ A1 (subvencije), A2 (porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice), B1 (udjeli u vlasničkom kapitalu), C1 (povoljni zajmovi), C2 (ostali instrumenti), D (izračunate državne potpore u financijskim jamstvima)

Tabela 12.: Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije za razdoblje 2006. - 2008.

Istraživanje i razvoj i inovacije	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	17,3	2,4	4,9	0,7	46,9	6,5
A2 porezne olakšice	121,5	16,6	156,0	21,2	162,7	22,5
UKUPNO	138,8	19,0	160,9	21,9	209,6	29,0
Udio (%) u horizontalnim ciljevima	14,93		16,83		17,59	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	2,00		2,15		3,98	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,46		1,50		2,38	
Udio (%) u BDP-u	0,05		0,05		0,06	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Uz potpore za istraživanje i razvoj i inovacije koje se dodjeljuju temeljem spomenutog Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, sukladno Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu, za istraživanje i razvoj i inovacije dodijeljeno je 162,7 milijuna kuna potpora i to kroz porezne olakšice.

Također, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je temeljem Mjera za poticanje razvoja i proizvodnje opreme za primjenu obnovljivih izvora energije u prerađivačkoj industriji 2008.-2010. dodijelilo 1,1 milijun kuna subvencija za iste namjene i to poduzetnicima Končar- Institut za elektrotehniku d.d. Zagreb, Centrometal d.o.o. Macinec, Tekol teri d.o.o. Rijeka te CEI Mikroelektronika d.o.o. Zagreb.

Nadalje, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa dodijelilo je subvencije u iznosu od 45,7 milijuna kuna sukladno Smjernicama za poticanje Programa hrvatskog inovacijskog tehnologijskog sustava (RAZUM, KONCRO, IRCRO, TEST) poduzetnicima kao što su Hrvatski institut za tehnologiju d.o.o. Zagreb, Poslovno - inovacijski centar Hrvatske BICRO d.o.o. Zagreb, Enel d.o.o. Split, Severttech d.o.o. Vidovec, Chirallica d.o.o. Zagreb i ostalima.

Istodobno, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je osim spomenutog dodijelilo još 521.196,69 kuna potpora male vrijednosti sukladno Programu poticaja razvoja i primjene novih tehnologija u malom gospodarstvu, dok je Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa dodijelilo 7,3 milijuna kuna potpora male vrijednosti temeljem Smjernica za poticanje inovacijskog tehnologijskog sustava TEST.

Ukoliko se iznos prethodno spomenutih potpora male vrijednosti od 7,9 milijuna kuna pridoda potporama za istraživanje i razvoj i inovacije prikazan u Tabeli 12., ukupan iznos potpora dodijeljen za istraživanje i razvoj i inovacije u 2008. godini iznosi 217,5 milijuna kuna.

Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije¹⁵ mogu se dodjeljivati za temeljna, eksperimentalna i primijenjena istraživanja.

Iznos i intenzitet potpore za temeljno istraživanje može iznositi i do 100 posto opravdanih troškova, za primijenjeno istraživanje do 70 posto opravdanih troškova za male poduzetnike, 60 posto za srednje poduzetnike i 50 posto za velike poduzetnike. Za primijenjeno istraživanje u slučaju: zajedničke suradnje između više poduzetnika; za prekogranične projekte za velike poduzetnike s uključenim najmanje jednim malim ili srednjim poduzetnikom ili zajedničku suradnju između jednog poduzetnika i istraživačke organizacije, ili za širenje rezultata projekta bez naknade, intenzitet potpore u odnosu na opravdane troškove može iznositi do 80 posto za male poduzetnike, do 75 posto za srednje poduzetnike i do 65 posto za velike poduzetnike. Za razvojno istraživanje do 45 posto opravdanih troškova za male poduzetnike, do 35 posto za srednje poduzetnike i do 25 posto za velike poduzetnike. Za razvojno istraživanje u slučaju: zajedničke suradnje između više poduzetnika; za prekogranične projekte za velikog poduzetnika s uključenim s najmanje jednim srednjim ili malim poduzetnikom ili zajedničke suradnje jednog poduzetnika s istraživačkom organizacijom, intenzitet potpore u odnosu na opravdane troškove iznosi do 60 posto za male poduzetnike, do 50 posto za srednje poduzetnike i do 40 posto za velike poduzetnike.

Opravdani troškovi mogu uključivati troškove rada zaposlenih koji se isključivo bave istraživačkim aktivnostima, troškove za instrumente, opremu i nekretnine koji se isključivo i stalno koriste za istraživačke aktivnosti, troškove za savjetodavne i slične usluge namijenjene isključivo za istraživačke aktivnosti, te dodatne ukupne troškove i druge operativne troškove koji nastaju neposredno kao posljedica istraživanja i razvoja.

Potpore za inovacije mogu se dodijeliti inovacijskim clusterima, mladim poduzetnicima koji se bave inovacijama, istraživačkim organizacijama i posrednicima koji su specijalizirani za područje inovacija kao primatelji državnih potpora u smislu članka 87. stavka 1. Ugovora o EZ-u, za javno financiranje netržišnih i tržišnih aktivnosti, za inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru pružanja usluga te za savjetodavne usluge o inovacijama i za usluge koje potiču inovacije.

4.1.2. Zaštita okoliša i ušteda energije

U 2008. godini za zaštitu okoliša i uštedu energije dodijeljeno je 37,1 milijun kuna potpora, što je za oko 80 posto više u odnosu na 2007. godinu, te oko 56 posto više u odnosu na 2006. godinu. Najčešće korišteni instrument dodjele su subvencije.

Povećanje ukupnog iznosa potpora u 2008. godini za 16,4 milijuna kuna u odnosu na 2007.

¹⁵ U „Narodnim novinama“ broj 84/07 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o potporama za istraživanje i razvoj i inovacije.

godinu rezultat je većeg iznosa subvencija (11,4 milijuna kuna) dodijeljenih po Programu rada Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Prema podacima dobivenim od strane davatelja potpora, utvrđeno je da je najveći davatelj potpora za zaštitu okoliša Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Naime, temeljem Programa rada Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijeljeno je u 2008. godini 33,3 milijuna kuna potpora, a neki od korisnika su Koksar d.o.o. Bakar, Vindija d.d. Varaždin, Brković d.o.o. Sveta Nedjelja, Ytres d.o.o. Turčin, Odlagalište sirovina d.o.o. Zadar, te Salonit d.d. Vranjic.

Tabela 13.: Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije za razdoblje 2006. - 2008.

Zaštita okoliša i ušteda energije	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	19,6	2,7	18,4	2,5	36,0	5,0
C1 Povoljniji zajmovi	4,2	0,6	2,3	0,3	1,1	0,1
UKUPNO	23,8	3,3	20,7	2,8	37,1	5,1
Udio (%) u horizontalnim ciljevima	2,56		2,17		3,11	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,34		0,28		0,70	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,25		0,19		0,42	
Udio (%) u BDP-u	0,01		0,01		0,01	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Najveći dio državnih potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije čine subvencije u iznosu od 36 milijuna kuna. Iznos od 1,1 milijun kuna dodijeljen je u obliku povoljnih zajmova. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva dodijelilo je ukupno 3,8 milijuna kuna subvencija za uštedu energije u 2008. godini sukladno Mjerama za poticanje razvoja i proizvodnje opreme za primjenu obnovljivih izvora energije u prerađivačkoj industriji 2008.-2010. poduzetnicima kao što su Končar – Inženjering za energetiku i transport d.d. Zagreb, Plamen International d.o.o. Požega, Solaris d.o.o. Novigrad, Brodarski institut d.o.o. Zagreb, Đuro Đaković kotlovi d.o.o. Slavonski brod.

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost je u 2008. godini dodijelio i potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša u iznosu od 13,5 milijuna kuna.

Ukoliko se iznosu ukupno dodijeljenih potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije od 37,1 milijun kuna dodaju potpore male vrijednosti razvidno je da ukupan iznos dodijeljenih potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije iznosi 50,6 milijuna kuna.

Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije¹⁶ mogu se dodjeljivati za otklanjanje ili sprječavanje šteta nanesenih okolišu i prirodnim izvorima, postizanju standarda zaštite okoliša ili poticanju racionalnog korištenja prirode i njenih dobara.

Iznos i intenzitet potpore za prilagođavanje novim obvezujućim standardima za zaštitu okoliša, malim i srednjim poduzetnicima iznose i do visine 15 posto opravdanih troškova, a za postizanje višega stupnja zaštite okoliša nego što to određuju obvezujući standardi do visine 40 posto opravdanih troškova, te uz uvećanje do 10 indeksnih poena u područjima koja imaju pravo na regionalnu potporu, za energetske učinkovitost i istodobnu proizvodnju električne i toplinske energije, te za obnovljive izvore energije do visine 40 posto opravdanih troškova, za sanaciju onečišćenih područja (iznimno) do 100 posto opravdanih troškova plus 15 posto troškova za rad.

Potpore za tekuće poslovanje (operativne potpore) su potpore za zbrinjavanje otpada i potpore za uštedu energije, pod uvjetom da je ograničena na nadoknadu dodatnih troškova proizvodnje u usporedbi s tržišnim cijenama predmetnih proizvoda ili usluga (na 5 godina). Takva potpora mora biti ograničena po vremenu trajanja i postupno se smanjivati, a potpore za usklađivanje s novim ili postojećim standardima za male i srednje poduzetnike dozvoljene su samo u razdoblju od 3 godine od usvajanja istih, dok se potpora namijenjena preseljenju poduzetnika može odobriti samo u slučaju ako poduzetnik ima svoj poslovni nastan na gradskom ili zaštićenom području gdje sukladno zakonu obavlja poslovnu djelatnost koja uzrokuje veliko zagađenje.

Opravdani troškovi ulaganja u obnovljivu energiju su redovni dodatni troškovi na teret poduzetnika u usporedbi s klasičnom elektranom istog kapaciteta, a kod prilagođavanja malih i srednjih poduzetnika novim standardima, opravdani troškovi sastoje se od troškova ulaganja potrebnih za postizanje višeg stupnja zaštite okoliša od onog koji bi poduzetnik ili poduzetnici imali u slučaju kad se ne bi dodjeljivala potpora za zaštitu okoliša, dok su opravdani troškovi sanacije onečišćenog područja koji se mogu financirati potporama troškovi rada umanjeni za eventualno uvećanje vrijednosti zemljišta nakon provedene sanacije.

4.1.3. Zapošljavanje

Potpore za zapošljavanje u 2008. godini su dodijeljene u iznosu od 661,8 milijuna kuna što je za 38 posto više u odnosu na 2007. godinu, odnosno 98 posto više u odnosu na 2006. godinu. U promatranom trogodišnjem razdoblju, potpore za zapošljavanje dodjeljivale su se u najvećoj mjeri u obliku poreznih olakšica i subvencija. Udio potpora

¹⁶ U „Narodnim novinama“ broj 98/07 i broj 150/08 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o potporama za zaštitu okoliša.

za zapošljavanje u ukupno dodijeljenim potporama za horizontalne ciljeve u stalnom je porastu te u 2008. godini iznosi oko 55,5 posto.

Tabela 14.: Potpore za zapošljavanje za razdoblje 2006. - 2008.

Zapošljavanje	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	98,6	13,5	172,1	23,5	132,2	18,3
A2 porezne olakšice	235,9	32,2	307,7	41,9	529,6	73,3
UKUPNO	334,5	45,7	479,8	65,4	661,8	91,6
Udio (%) u horizontalnim ciljevima	35,98		50,19		55,55	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	4,82		6,41		12,55	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	3,53		4,49		7,51	
Udio (%) u BDP-u	0,12		0,15		0,19	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

U 2008. godini je, sukladno Zakonu o poticanju ulaganja dodijeljeno 240,7 milijuna kuna potpora za zapošljavanje u obliku poreznih olakšica više nego u 2007. godini. Potpore za zapošljavanje dodjeljivali su Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Ministarstvo financija te Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva potpore je dodjeljivalo temeljem Godišnjeg plana poticanja zapošljavanja za 2008. godinu, i to 99,1 milijun kuna u obliku subvencija, poduzetnicima Proizvodno trgovački centar Krka Knin d.o.o. Knin, Hrast-export-Puklavec d.o.o. Hrastovljan, Ceste Sisak d.o.o. Sisak, Zaštita Jurenec d.o.o. Koprivnica i ostalima.

Potpore za zapošljavanje u iznosu od 525,3 milijuna kuna dodijeljene su temeljem Zakona o poticanju ulaganja kroz porezne olakšice.

Sukladno Zakonu o porezu na dobit, u 2008. godini dodijeljeno je i 4,3 milijuna kuna potpora za zapošljavanje kroz porezne olakšice.

Subvencije za zapošljavanje u iznosu 33,1 milijun kuna dodijelio je Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom temeljem Odluke o načinu ostvarivanja poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom poduzetnicima URIHO Zagreb, Belišće d.d. Belišće, DES Split, Ericsson Nikola Tesla Zagreb, Biokalnik – IPA d.o.o. Koprivnica, Privredna banka Zagreb d.d. Zagreb, Suvenir Arbor Vitae d.o.o. Sirač, LADA d.o.o. Zagreb i ostalima. Također, ovaj Fond dodijelio je 18,4 milijuna kuna potpora male vrijednosti sukladno olakšicama i poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom.

Potpore male vrijednosti za zapošljavanje dodjeljivalo je i Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, te je u 2008. godini dodijeljeno 8 milijuna kuna temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja za razdoblje od 2008. do 2011. godine.

U 2008. godini za zapošljavanje dodijeljeno je 26,4 milijuna kuna potpora male vrijednosti što s ostalim potporama za zapošljavanje iznosi ukupno 688,2 milijuna kuna potpora za zapošljavanje.

Potpore za zapošljavanje¹⁷ mogu se dodijeliti za otvaranje novih radnih mjesta, zapošljavanje osoba koje se teže zapošljavaju ili osoba s invaliditetom, i za pokrivanje dodatnih troškova prilikom zapošljavanja osoba s invaliditetom. Potpore za zapošljavanje ne mogu se dodijeliti poduzetnicima u djelatnosti brodogradnje, za otvaranje novih radnih mjesta koja se dodjeljuju u sektoru prometa, te aktivnostima vezanim za izvoz.

Za otvaranje novih radnih mjesta potpora se može dodijeliti za zapošljavanje osoba koje još nisu bile zaposlene, odnosno za koje su ostale ili koje će ostati bez zaposlenja. Pritom, spomenute potpore na područjima koja imaju pravo na regionalnu potporu mogu se dodijeliti svim poduzetnicima u iznosu određenom u karti regionalnih potpora, pod uvjetom da korisnik potpore doprinese najmanje s 25 posto vlastitih sredstava. Kod otvaranja novih radnih mjesta na područjima koja nemaju pravo na regionalnu potporu mogu se potpore dodijeliti samo malim i srednjim poduzetnicima, i to malim poduzetnicima u iznosu do 15 posto opravdanih troškova i srednjim poduzetnicima u iznosu do 7,5 posto opravdanih troškova, a za očuvanje radnih mjesta može se dodijeliti poduzetniku ako je namijenjena otklanjanju posljedica uzrokovanih prirodnim nepogodama, izvanrednim ili ratnim okolnostima, ako je namijenjena poticanju razvoja u područjima koja zaostaju u razvoju sukladno uvjetima za dodjelu potpore za tekuće poslovanje, a ako je očuvanje radnih mjesta sastavni dio programa za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika sukladno pravilima o potporama za sanaciju i restrukturiranje. Za zapošljavanje osoba s invaliditetom, bruto intenzitet potpore za dodatne troškove prilagođavanja prostora i opreme može iznositi do 100 posto opravdanih troškova, a pri zapošljavanju osoba koje se teže zapošljavaju ili osoba s invaliditetom bruto intenzitet potpore ne smije premašiti 50 posto opravdanih troškova za osobe koje se teže zapošljavaju, odnosno 60 posto za osobe s invaliditetom.

Opravdani troškovi za otvaranje novih radnih mjesta su bruto plaće za dvogodišnje razdoblje, a novootvorena radna mjesta moraju biti sačuvana najmanje dvije odnosno tri godine. Nova radna mjesta predstavljaju neto povećanje broja zaposlenih predmetnog poduzetnika u usporedbi s prosječnim brojem zaposlenih tijekom prethodnih 12 mjeseci, a operativni troškovi za zapošljavanje osoba s invaliditetom su svi dodatni troškovi prilagođavanja prostora, nabave opreme i zapošljavanja osoba koje pomažu osobama s invaliditetom u prilagodbi na radne uvjete.

¹⁷ U „Narodnim novinama“ broj 68/08 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o potporama za zapošljavanje.

4.1.4. Mali i srednji poduzetnici

Malim i srednjim poduzetnicima u 2008. godini dodijeljeno je potpora u iznosu od 172,3 milijuna kuna, što je za 222,0 posto više nego u 2007. godini, ali za 29 posto manje nego u 2006. godini.¹⁸

Tabela 15.: Potpore malim i srednjim poduzetnicima u razdoblju 2006. - 2008.

Mali i srednji poduzetnici	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	74,2	10,1	11,7	1,6	172,3	23,9
C1 Povoljniji zajmovi	162,0	22,1	41,7	5,7	0,0	0,0
D1 Jamstva	5,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
UKUPNO	241,2	32,9	53,4	7,3	172,3	23,9
Udio (%) u horizontalnim ciljevima	25,94		5,59		14,46	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	3,48		0,71		3,27	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	2,54		0,50		1,96	
Udio (%) u BDP-u	0,08		0,02		0,05	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Potpore malim i srednjim poduzetnicima dodjeljivali su u 2008. godini Hrvatska banka za obnovu i razvitak i Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva. Naime, sukladno Pravilniku o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina Hrvatska banka za obnovu i razvitak dodijelila je malim i srednjim poduzetnicima 94,4 milijuna kuna subvencija poduzetnicima Ostrea d.o.o. Benkovac, Kemoplast d.o.o. Poličnik, Razvitak d.d. Ilok, TTS Sport d.o.o. Varaždin, Žitni terminal d.o.o. Vranjic, Chrono d.o.o. Split i ostalima. Istodobno, Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva potpore malim i srednjim poduzetnicima dodjeljivalo je temeljem dva programa i to na temelju Operativnog programa razvoja industrijske prerade drva Republike Hrvatske od 2006.-2010. godine u ukupnom iznosu od 52,7 milijuna kuna poduzetnicima Valis – fagus d.o.o. Požega, Spačva d.d. Vinkovci, Pan parket d.o.o. Čačinci, PPS Galeković Mraclin, TVIN d.o.o. Virovitica i ostalima, te 25,2 milijuna kuna sukladno Projektu socijalnog i gospodarskog oporavka područja od posebne državne skrbi u Republici Hrvatskoj poduzetnicima Interijer Ćurko d.o.o. Vrljika, Megram d.o.o. Hrvace, Aldiko d.o.o. Zagvozd, Naturalis d.o.o. Civljane i ostalima.

Malim i srednjim poduzetnicima su pored navedenih potpora u iznosu od 172,3 milijuna kuna u 2008. godini dodjeljivane i potpore male vrijednosti u iznosu od 162,6 milijuna

¹⁸ Razlika od 118,9 milijuna kuna većeg iznosa ukupnih potpora dodijeljenih u 2008. godini u usporedbi s 2007. godinom, rezultat je za 83,3 milijuna kuna većeg iznosa subvencija dodijeljenih u 2008. godini od strane Hrvatske banke za obnovu i razvitak sukladno Pravilniku o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina, te 52,7 milijuna kuna subvencija danih sukladno Operativnom programu razvoja industrijske prerade drva Republike Hrvatske (za 2007. godinu Agenciji nisu dostavljeni podaci o potporama dodijeljenim sukladno tom programu).

kuna kroz programe Fonda za razvoj i zapošljavanje, Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Ova kategorija državnih potpora čini i najveći dio potpora koje dodjeljuju jedinice lokalne i područne samouprave. Polazeći od spomenutog, razvidno je da je malim i srednjim poduzetnicima u 2008. godini dodijeljeno preko 335 milijuna kuna potpora u različitim oblicima, kroz različite programe većeg broja davatelja potpora – ministarstva, HBOR, fondovi i agencije, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Potpore za male i srednje poduzetnike mogu se dodijeliti¹⁹ za poticanje početnih ulaganja, za savjetodavne usluge i sudjelovanje na sajmovima i izložbama, a imaju za cilj povećati interes građana za ulazak u poduzetništvo i olakšati im ulaganja u poduzetničke pothvate, međutim izričito se isključuje mogućnost dodjele tih potpora poduzetnicima za djelatnosti brodogradnje i pomorskog prometa.

Opravnani troškovi odnose se na početna ulaganja u obliku materijalnih i nematerijalnih ulaganja, na otvaranje novih radnih mjesta, bruto plaću za novootvorena radna mjesta povezanu s ulaganjem za dvogodišnje razdoblje i savjetodavne usluge te za prvo sudjelovanje na određenom sajmu ili izložbi.

Visina potpora malim i srednjim poduzetnicima izračunava se temeljem opravdanih troškova ulaganja ili opravdanih troškova otvaranja novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem. Kod izračunavanja visine potpore temeljem opravdanih troškova otvaranja novih radnih mjesta, potrebno je uzeti u obzir sljedeće uvjete: radno mjesto mora biti povezano s provedbom projekta početnih ulaganja i mora biti popunjeno tijekom tri godine nakon dovršenoga ulaganja; projekt ulaganja mora osigurati povećanje broja radnika u poduzeću u usporedbi s prosjekom tijekom proteklih 12 mjeseci i nova radna mjesta moraju biti sačuvana najmanje pet godina; na području koje ima pravo na regionalnu potporu, potpore malom i srednjem poduzetništvu mogu se dodijeliti do gornje granice određene u karti regionalnih potpora, pod uvjetom da se ulaganje očuva u tome području najmanje tri godine nakon zaključenja ulaganja, te da korisnik potpore u takvim ulaganjima sudjeluje s najmanje 25 posto vlastitih sredstava. Smatra se da investicijska ulaganja i otvaranje novih radnih mjesta mogu pridonijeti gospodarskom razvitku i u regijama koje nemaju pravo na regionalnu potporu te se također smatra da malim i srednjim poduzetnicima u tim područjima treba pomoći u prevladavanju teškoća koje proizlaze iz njihove veličine. Dozvoljena gornja granica intenziteta potpore iznosi: do 7,5 posto opravdanih troškova ulaganja za srednje poduzetnike, do 15 posto opravdanih troškova ulaganja za male poduzetnike, odnosno do 50 posto opravdanih troškova za savjetodavne usluge i za prvo sudjelovanje na sajmu ili izložbi. Za ulaganja koja se odnose na područja koja zadovoljavaju uvjete za dodjelu regionalne potpore, intenzitet potpore ne smije premašiti gornju granicu predviđenu za regionalne potpore.

¹⁹ U „Narodnim novinama“ broj 39/08 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za male i srednje poduzetnike.

4.1.5. Usavršavanje

Potpore za usavršavanje u 2008. godini su dodijeljene u iznosu od 69,3 milijuna kuna, što je za 62 posto manje potpora nego u 2007. godini, odnosno 31,5 posto manje nego u 2006. godini. Instrumenti dodijele potpora u 2008. godini bile su najvećim dijelom porezne olakšice (92,4 posto), dok su u 2007. godini to bile većinom subvencije (69,7 posto).

Tabela 16.: Potpore za usavršavanje za razdoblje 2006. - 2008.

Usavršavanje	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	1,9	0,3	127,4	17,4	5,3	0,7
A2 porezne olakšice	99,3	13,5	55,3	7,5	64,0	8,9
UKUPNO	101,2	13,8	182,7	24,9	69,3	9,6
Udio (%) u horizontalnim ciljevima	10,89		19,11		5,82	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,46		2,44		1,31	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,07		1,71		0,79	
Udio (%) u BDP-u	0,04		0,06		0,02	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je na temelju Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja u 2008. godini dodijelilo za usavršavanje 5,3 milijuna kuna subvencija poduzetnicima TVIN drvna industrija d.o.o. Virovitica, Prvi maj d.d. Laslovo, MIV metalska industrija Varaždin d.d. Varaždin, A-G Dinas d.o.o. Đurđenovac, T.K.T. Zlatna igla d.o.o. Zagreb, Triko d.o.o. Ilok i ostalima, dok je u 2007. godini, u skladu s dostavljenim podacima, temeljem sličnog plana dodijeljeno 127,4 milijuna kuna subvencija.

Hrvatski sabor je 2007. godine usvojio Zakon o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu („Narodne novine“, broj 109/07, 134/07 i 152/08), kojim se detaljno propisuju načini i vrste potpora za usavršavanje. Sukladno navedenom Zakonu o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu, dodijeljeno je 64 milijuna kuna putem poreznih olakšica.

Pravila o potporama za usavršavanje²⁰ omogućuju dodjelu potpora za posebno usavršavanje koje je namijenjeno stjecanju teoretskog i praktičnog znanja upotrebljivog na sadašnjem odnosno budućem radnom mjestu, te za opće usavršavanje koje je namijenjeno stjecanju općeg znanja koje nije izravno vezano uz postojeće radno mjesto.

Iznos i intenzitet potpore za posebno usavršavanje iznosi do 25 posto opravdanih troškova za velike poduzetnike, do 35 posto opravdanih troškova za male i srednje poduzetnike plus 10

²⁰ U „Narodnim novinama“ broj 68/08 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o potporama za usavršavanje.

posto opravdanih troškova za područje koje ima pravo na regionalnu potporu; za opće usavršavanje iznosi do 50 posto opravdanih troškova za velike poduzetnike, do 70 posto opravdanih troškova za male i srednje poduzetnike plus 10 posto opravdanih troškova za područje koje ima pravo na regionalnu potporu plus 10 posto opravdanih troškova za kategoriju radnika koji se teže zapošljavaju. Kada je projektom obuhvaćeno posebno i opće usavršavanje, koje se za potrebe izračuna intenziteta ne može promatrati odvojeno, te u slučajevima kada se ne može utvrditi razlika između posebnog i općeg usavršavanja, primjenjivat će se intenziteti koji se odnose na posebno usavršavanje.

Opravdani troškovi se odnose na troškove instruktora, putne troškove instruktora i osoba koje se usavršavaju, ostale tekuće troškove, troškove otpisa uređaja i opreme u skladu s opsegom njihova korištenja u svrhu usavršavanja, troškove savjetovanja u vezi s projektom usavršavanja i troškove sudionika usavršavanja do visine svih opravdanih troškova iz prethodnih navoda.

4.1.6. Kultura

U 2008. godini dodijeljeno je 41,3 milijuna kuna potpora za poticanje kulture i zaštitu kulturne baštine što je za 29,4 posto manje nego u 2007. godini. Prema dostavljenim podacima, potpore kulturi i zaštiti kulturne baštine isključivo su dodjeljivane u obliku subvencija.

Tabela 17. Potpore kulturi za razdoblje 2006. - 2008.

Kultura	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	90,2	12,3	58,5	8,0	41,3	5,7
UKUPNO	90,2	12,3	58,5	8,0	41,3	5,7
Udio (%) u horizontalnim ciljevima	9,70		6,12		3,47	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,30		0,78		0,78	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,96		0,55		0,47	
Udio (%) u BDP-u	0,03		0,02		0,01	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Davatelj potpora na području kulture je Ministarstvo kulture koje je potpore dodjeljivalo temeljem Zakona o financiranju javnih potreba u kulturi, odnosno Programa za financiranje nakladništva u 2008. godini za izdavanje knjiga, časopisa, književne manifestacije i slično u iznosu od 6,6 milijuna kuna poduzetnicima Druga strana d.o.o. Zagreb, Alfa d.d. Zagreb, V.B.Z. d.o.o. Zagreb, Fraktura d.o.o. Ivanec Bistranski, Profil International d.o.o. Zagreb, Demetra d.o.o. Zagreb i ostalima. Hrvatski audiovizualni centar u 2008. godini dodijelio je 32 milijuna kuna subvencija sukladno programu Film i kinematografija (Interfilm, Kinorama, Propeler film, Telefilm i ostalima).

Potpore kulturi mogu se dodijeliti radi promicanja kulture i očuvanja kulturne baštine, te poticanja audiovizualne i kinematografske industrije²¹, i to za promicanje kulture i zaštitu kulturne baštine do 100 posto opravdanih troškova uz napomenu da projekt mora biti značajan za razvoj hrvatske kulture, dok je kod poticanja audiovizualne industrije intenzitet potpore ograničen na 50 posto opravdanih troškova, a nositelj prava može utrošiti do 20 posto proračuna produkcije izvan Republike Hrvatske, a taj intenzitet može biti i viši za nekomercijalne i niskobudžetne filmove.

²¹ U „Narodnim novinama“ broj 46/08 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o državnoj potpori kinematografskoj i ostaloj audiovizualnoj djelatnosti.

4.2. SEKTORSKE DRŽAVNE POTPORE

Sektorske državne potpore koje se dodjeljuju prema posebnim pravilima o potporama u okviru sektora industrije i usluga obuhvaćaju proizvodnju čelika, brodogradnju, promet i radiodifuzijske usluge.

Pored spomenutog, u protekle tri godine potpore su u značajnom iznosu dodjeljivane i sektoru turizma, za koji ne postoje posebna pravila o potporama, ali zbog važnosti koje taj sektor ima za Republiku Hrvatsku i njeno gospodarstvo, u ovom poglavlju posebno su prikazane i potpore dane sektoru turizma.

Potpore za sanaciju i restrukturiranje nisu dodjeljivane u okviru programa horizontalnih potpora, već su dane kao pojedinačne potpore poduzetnicima. Stoga su ove potpore također prikazane u ovom dijelu Izvješća, jer njihov učinak na narušavanje tržišnog natjecanja sličan je učinku kojeg imaju sektorske potpore.

Potpore dodijeljene spomenutim sektorima (proizvodnji čelika, prometu, brodogradnji, turizmu, javnom radiotelevizijskom emitiranju i ostalim sektorima za sanaciju i restrukturiranje) u 2008. godini ukupno iznose 3.498,4 milijuna kuna.

Pri tome, potpore prometu iznose 1.452,7 milijuna kuna i najviše su se dodjeljivale za pokriće troškova prijevoznika na području željezničkog, zračnog i pomorskog prometa koji se odnose na obveze obavljanja javne službe od općeg gospodarskog interesa (sukladno odredbama članka 4. stavka 3.(e) Zakona).

S obzirom da je utvrđeno kako je i radiotelevizijska pristojba državna potpora²², navedena potpora je prvi put uključena u ovo Izvješće. Riječ je o iznosu koji se kreće oko 1 milijarde kuna godišnje, a dodjeljuje se Hrvatskoj radioteleviziji, temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji.

Treća na rang listi sektorskih korisnika potpora su hrvatska brodogradilišta kojima je u 2008. godini dodijeljeno oko 600 milijuna kuna potpora u obliku subvencija i državnih jamstava. Istodobno, sektoru turizma dano je 162,9 milijuna kuna potpora, a ostalim nespomenutim sektorima ukupno 134,7 milijuna kuna potpora.

²² Plaćanje radiotelevizijske pretplate u sebi sadrži elemente državne potpore, unatoč tome što u predmetnom slučaju nije riječ o neposrednom proračunskom izdatku, već o Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji utvrđenoj obvezi radiotelevizijskih pretplatnika da plaćaju propisane pristojbe, a taj zaključak proizlazi iz činjenice da konkretna pristojba Hrvatskoj radioteleviziji kao korisniku potpore daje financijsku prednost u usporedbi s privatnim televizijama koje se financiraju sukladno tržišnim uvjetima i na osnovi vlastitih prikupljenih sredstava.

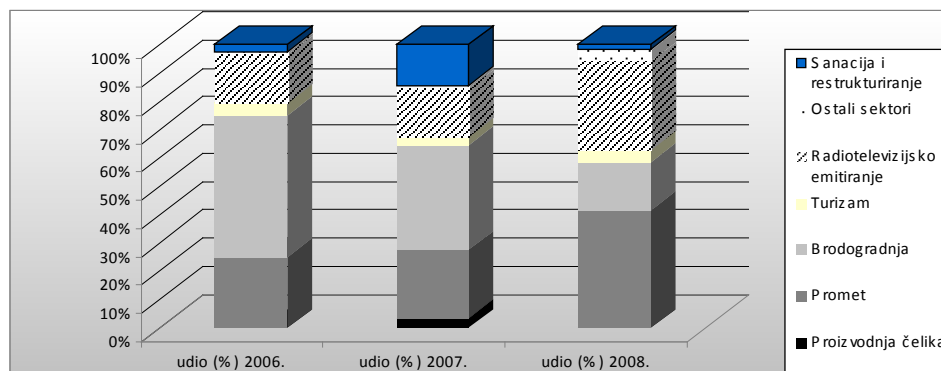
Tabela 18.: Sektorske potpore za razdoblje 2006. – 2008.

Posebni sektori	2006.			2007.			2008.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)
Proizvodnja čelika	1,0	0,1	0,00	196,3	26,7	0,06	0,0	0,0	0,00
Promet	1.394,7	190,5	0,49	1.407,2	191,8	0,45	1.452,7	201,1	0,42
Brodogradnja	2.797,8	382,1	0,98	2.173,5	296,3	0,69	594,7	82,3	0,17
Turizam	261,0	35,6	0,09	178,4	24,3	0,06	162,9	22,6	0,05
Javno radiotelevizijsko emitiranje	958,5	130,9	0,33	1.010,6	137,8	0,32	1.100,0	152,3	0,32
Ostali sektori	40,6	5,5	0,01	40,4	5,5	0,01	134,7	18,7	0,04
Sanacija i restrukturiranje	137,0	18,7	0,05	845,6	115,3	0,27	53,4	7,4	0,02
Ukupno	5.590,6	763,4	1,95	5.852,0	797,7	1,86	3.498,4	484,4	1,02

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

U proteklom trogodišnjem razdoblju najveći dio sektorskih potpora odnosi se na potpore dane sektoru prometa, potpore javnom radiotelevizijskom emitiranju i brodogradnji pri čemu se iznos potpora namijenjenih prometu bitnije ne mijenja, što vrijedi i za radiotelevizijsku pretplatu, dok se iznos potpora brodogradnji mijenja ovisno o karakteru državnih jamstava koja se dodjeljuju ovoj djelatnosti. Naime, 2006. i 2007. godine jamstva su bila namijenjena sanaciji brodogradilišta i tada su najveći udio u sektorskim potporama zauzimale potpore za brodogradnju, a zatim su slijedile potpore za promet i javno radiotelevizijsko emitiranje. U 2008. godini nastavljena je dodjela jamstava sektoru brodogradnje ali ne za sanaciju, te će se tek u procesu ocjene planova restrukturiranja moći procijeniti koliko od ukupno danih jamstava u 2008. godini predstavlja potporu, a koji dio, osobito jamstava za avanse, ne sadrži element potpore. U odnosu na ostale sektorske potpore, primjerice turizmu i ostalim nespomenutim sektorima, njihovi iznosi se iz godine u godinu razlikuju ovisno o problemima koji se tamo jave, ili, mada u znatno manjoj mjeri, ovise o programima namijenjenim poticanju razvitka nekog od sektora. Također, jedna od značajki sektorskih potpora u 2008. godini je izostanak potpora sektoru čelika jer su u 2007. godini trebali zaživjeti program restrukturiranja ovog sektora i pojedinačni poslovni planovi kupaca dviju hrvatskih željezara, o čemu detaljnije u nastavku ovog izvješća.

Slika 8.: Struktura potpora dodijeljenih pojedinim sektorima 2006. - 2008. (%)

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

4.2.1. **Proizvodnja čelika**

Sukladno odredbama Protokola 2. SSP-a²³, Republika Hrvatska bila je u mogućnosti u razdoblju od pet godina odnosno do 1. ožujka 2007. godine, dodjeljivati potpore za sanaciju i restrukturiranje sektoru čelika, premda ta vrsta potpora sukladno EU propisima o potporama nije dopuštena ovom sektoru.

Preduvjet za dodjelu spomenutih potpora je provedba postupka restrukturiranja sektora željeza i čelika. Stoga je Vlada Republike Hrvatske odlučila nužno restrukturiranje izvršiti kroz postupak privatizacije. Krajem 2006. godine pokrenut je proces privatizacije željezara iz Splita i iz Siska koji je završen sredinom 2007. godine. U srpnju 2007. godine potpisan je Ugovor o prijenosu udjela poduzetnika Valjaonice cijevi Sisak d.o.o. na poduzetnika Commercial Metals Interantional AG, sa sjedištem u Baar-u, Švicarska (nakon čega je ime tvrtke Valjaonica cijevi Sisak d.o.o. promijenjeno u CMC Sisak d.o.o.), dok je u kolovozu 2007. godine potpisan Ugovor o prijenosu dionica poduzetnika Željezara Split d.d., Kaštel Sućurac između Hrvatskog fonda za privatizaciju i poduzetnika Zlomrex S.A., Poraj, Poljska. Ciljevi i uvjeti prema kojima je izvršeno restrukturiranje sadržani su u Programu restrukturiranja industrije čelika 2007.-2011., kojeg je Vlada usvojila u veljači 2007. godine, a koji je revidiran u lipnju 2008. godine u skladu s prihvaćenim pojedinačnim poslovnim planovima odabranih investitora.

Tabela 19.: Potpore proizvodnji čelika za razdoblje 2006. - 2008.

Proizvodnja čelika	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A2 otpis duga	0,0	0,0	196,3	26,7	0,0	0,0
C1 povoljniji krediti	1,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
UKUPNO	1,0	0,1	196,3	26,7	0,0	0,0
Udio (%) u posebnim sektorima	0,02		3,35		0,00	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,01		2,62		0,00	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,01		1,84		0,00	
Udio (%) u BDP-u	0,00		0,06		0,00	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Temeljem podataka iz Tabele 19., razvidno je da u 2008. godini za proizvodnju čelika nisu bile dodijeljene državne potpore.

²³ Sukladno članku 5. stavku 3. Protokola 2. SSP-a, tijekom pet godina od stupanja na snagu SSP-a Republika Hrvatska je iznimno bila u mogućnosti odobriti državnu potporu za restrukturiranje pod uvjetima da to na kraju razdoblja restrukturiranja vodi održivosti poduzetnika pod normalnim tržišnim uvjetima, da su iznos i intenzitet takve potpore strogo ograničeni na ono što je nužno potrebno za ponovnu uspostavu održivosti, da se postupno smanjuju i da je program restrukturiranja povezan s globalnom racionalizacijom i smanjivanjem kapaciteta u Republici Hrvatskoj.

4.2.2. Brodogradnja

U 2008. godini sektoru brodogradnje dodijeljeno je 594,7 milijuna kuna potpora, u 2007. godini 2.173,5 milijuna kuna, a u 2006. godini 2.797,8 milijuna kuna potpora. Temeljem navedenog, razvidno je da je u 2008. godini dodijeljeno 72,6 posto manje potpora u odnosu na 2007. godinu, prvenstveno iz razloga što je u 2008. godini izdano znatno manje državnih jamstava nego u 2006. i 2007. godini.²⁴ Državna jamstva za sanaciju brodogradilišta u 2006. i 2007. godini znatno su utjecala na ukupan iznos potpora dodijeljenih brodogradnji iz razloga što se, sukladno metodologiji opisanoj u točki 2.2.1. ovog Izvješća, cijeli iznos navedenih sanacijskih jamstava smatra državnom potporom.

Od 594,7 milijuna kuna potpora u 2008. godini, 376,1 milijun kuna se odnosi na subvencije, a 218,6 milijuna na potpore sadržane u danim jamstvima.

Tabela 20.: Iznos odobrenih i iskorištenih državnih jamstava za sanaciju po pojedinim brodogradilištima u razdoblju od 2006.-2008. (mln HRK)

Poduzetnik	Izdana i iskorištena jamstva				Odobrena jamstva	Udjel (%) (5/6)*100
	2006.	2007.	2008.	Ukupno (2+3+4)		
1	2	3	4	5	6	7
a Brodosplit-Brodogradilište d.o.o.	808,6	853,9	-	1.662,5	1.687,6	98,5
b Brodotrogir d.d.	456,0	160,6	-	616,6	624,9	98,7
c Brodogradilište Kraljevica d.d.	165,6	52,2	-	217,8	220,8	98,7
d 3. Maj Brodogradilište d.d.	758,6	494,9	79,4	1.332,8	1.670,7	79,8
e Brodosplit-Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o.	-	6,3	-	6,3	139,7	4,5
f Ukupno (a+b+c+d+e)	2.188,8	1.567,8	79,4	3.836,0	4.343,6	88,3

Izvor: Ministarstvo financija, poduzetnici-brodogradilišta, ostali davatelji potpora, podaci obrađeni u AZTN-u

U promatrane tri godine, od ukupno odobrenih 4.343,6 milijuna kuna jamstava za sanaciju brodogradilišta, dodijeljeno je ukupno 3.836 milijuna kuna ili oko 88,3 posto od ukupno odobrenog iznosa (Tabela 20.). Pri tome treba naglasiti da se radi o procijenjenom iskorištenju od oko 88,3 posto, s obzirom da postoje značajne razlike između tečaja eura i američkog dolara prema kuni na dan odobrenja državne potpore za sanaciju u odnosu na

²⁴ Sukladno točki I.4. izreke rješenja Agencije o odobrenju državne potpore za sanaciju brodogradilišta klasa: UP/I 430-01/2006-02/46, urbroj: 580-06-03-17-19, od 21. rujna 2006. godine, u 2008. godini je izdano državno jamstvo u iznosu od 79,4 milijuna kuna, za praćenje financiranja novogradnje 708 i pokriće troškova tekućeg poslovanja poduzetnika 3. Maj Brodogradilište d.d., u 2007. godini je izdano ukupno 1.567,8 milijuna kuna državnih jamstava za sanaciju brodogradilišta odobrenih spomenutim rješenjima, a u 2006. godini čak 2.188,8 milijuna kuna. S obzirom da je riječ o državnim jamstvima za kredite i avanse za sanaciju brodogradilišta u teškoćama, za koja postoji vrlo mala vjerojatnost da će biti vraćena, predmetna se jamstva u cijelom iznosu smatraju državnom potporom.

dan izdavanja konkretnog jamstva.²⁵ Državne potpore za sanaciju dodijeljene su u potpunosti u iznosu u kojem su i odobrene rješenjima za sanaciju u slučaju: Brodosplit – Brodogradilište d.o.o., Brodotrogir d.d. i Brodogradilište Kraljevica d.d., dok u slučaju poduzetnika 3. Maj Brodogradilište d.d. i Brodosplit – Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o., sva odobrena državna jamstva nisu ujedno i realizirana²⁶. Prikaz odnosa odobrenih i realiziranih državnih jamstava za hrvatska brodogradilišta nalazi se u Tabeli 20.

Tabela 21.: Potpore sektoru brodogradnje prema instrumentima dodjele 2006.-2008.²⁷

Brodogradnja	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	484,7	66,2	386,1	52,6	376,1	52,1
D jamstva	2.313,1	315,9	1.787,4	243,7	218,6	30,2
UKUPNO	2.797,8	382,1	2.173,5	296,3	594,7	82,3
Udio (%) u posebnim sektorima	50,04		37,14		17,00	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	40,34		29,04		11,28	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	29,52		20,32		6,75	
Udio (%) u BDP-u	0,98		0,69		0,17	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

U 2008. godini veći dio potpora sektoru brodogradnje dodijeljen je u obliku subvencija²⁸ nego putem državnih jamstava (oko 376 milijuna kuna subvencija i 218 milijuna kuna jamstava). U 2007. i 2006. godini iznos državnih potpora sektoru brodogradnje dan je u daleko većem iznosu u obliku jamstava nego u obliku subvencija.

U 2008. godini od 376 milijuna kuna subvencija dodijeljenih temeljem Pravilnika o subvencijama brodogradnji, najviše je dodijeljeno brodogradilištima Uljanik Brodogradilište d.d., Brodosplit – Brodogradilište d.o.o., 3. Maj Brodogradilište d.d., Brodotrogir d.d.,

²⁵ Iznosi odobrenih državnih jamstava u kunama iz rješenja Agencije izračunati su prema tečaju Hrvatske narodne banke na dan 21. rujna 2006. godine (odnosno na dan 18. siječnja 2007. godine). Podaci o iznosima izdanih državnih jamstava u kunama preuzeti iz Pregleda izdanih jamstava po pojedinim godinama iz „Narodnih novina“, odnosno iz dokumentacije dostavljene od Ministarstva financija, preračunati su prema tečaju eura i američkog dolara na dan izdavanja državnog jamstva, te otuda dijelom proizlaze spomenute razlike u iznosima odobrenih i izdanih državnih jamstava.

²⁶ Primjera radi, u slučaju poduzetnika 3. Maj Brodogradilište d.d. iznos od 71,9 milijuna kuna u 2008. godini izdanih državnih jamstava za kredit za financiranje izgradnje broda novogradnje 709, koji je odobren rješenjem Agencije za sanaciju iz rujna 2006. godine, nije iskorišten jer je banka otkazala ugovor o kreditu. Slično, u 2007. godini su za potrebe izgradnje brodova novogradnji 510, 511 i 512 poduzetniku Brodosplit – Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o. izdana državna jamstva u iznosu od 133,2 milijuna kuna, koja međutim nisu nikada korištena.

²⁷ Dio podataka za potrebe izrade ovog Izvješća, koji se odnose na državna jamstva za brodogradnju, prikupljen je od davatelja i korisnika potpora, a dio podataka, posebno u dijelu koji se odnosi na jamstva izdana za sanaciju brodogradilišta, Agencija je procijenila temeljem podataka objavljenih u „Narodnim novinama“.

²⁸ Subvencije se u brodogradnji dodjeljuju u određenom postotku ovisno o ugovorenoj cijeni novogradnje.

Brodogradilište Kraljevica d.d., Brodogradilište Viktor Lenac d.d. u stečaju, Brodosplit – Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o. te Radež d.d. Blato, a 218 milijuna kuna jamstava brodogradilištima 3. Maj Brodogradilište d.d., Brodosplit - Brodogradilište d.o.o., Brodogradilište Kraljevica d.d., Brodotrogir d.d. i Brodogradilište Kraljevica d.d.

Najveći dio ukupnog iznosa potpora danih ovom sektoru u 2008. godini odnosi se na šest velikih hrvatskih brodogradilišta (Uljanik Brodogradilište d.d., Brodosplit – Brodogradilište d.o.o., 3. Maj Brodogradilište d.d., Brodotrogir d.d., Brodogradilište Kraljevica d.d. i Brodosplit – Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o.), dok se ostatak iznosa od 17,4 milijuna kuna potpora danih brodogradnji odnosi na subvencije poduzetnicima Brodogradilište Viktor Lenac d.d. u stečaju i Radež d.d., Blato.²⁹

U odnosu na dodijeljena jamstva za sanaciju u razdoblju od 2006. do 2008. godine, četvrtina jamstava za sanaciju brodogradilišta odnosila su se na jamstva za avanse, dok se ostatak odnosio na jamstva za kredite za financiranje novogradnji. S obzirom da bez dodijeljenih državnih jamstava brodogradilišta ne bi mogla poslovati, a postoji i velika vjerojatnost da će radi stanja u sektoru, njihov ukupan iznos biti plaćen od strane države, ukoliko to ne učine potencijalni investitori, Agencija je prilikom izračuna potpore u izdanim jamstvima za sanaciju cjelokupan iznos jamstava za sanaciju smatrala državnom potporom. Ispravnost takvog pristupa potvrđena je krajem 2008. godine kada je Ministarstvo financija izvršilo plaćanje po aktiviranom državnom jamstvu izdanom za osiguranje kredita za sanaciju poduzetnika 3. Maj Brodogradilište d.d. koje s glavnicom i pripadajućim kamatama iznosi 289,7 milijuna kuna (sukladno podacima iz „Narodnih novina“ na dan izdavanja, jamstvo je pokrivalo iznos u kunsjoj protuvrijednosti od 318,6 milijuna kuna).³⁰

²⁹ Od ukupnog iznosa potpora danih brodograđevnoj industriji u 2008. godini na poduzetnika Uljanik Brodogradilište d.d. odnosi se iznos od 116,5 mil. kuna subvencija, na Brodosplit – Brodogradilište d.o.o. iznos od 99,2 mil. kuna subvencija i 63,8 mil. kuna potpora sadržanih u izdanim državnim jamstvima, na 3. Maj Brodogradilište d.d. iznos od 89,2 mil. kuna subvencija i 106,1 mil. kuna potpora sadržanih u izdanim državnim jamstvima, na Brodotrogir d.d. iznos od 30,4 mil. kuna subvencija i 29,1 mil. kuna potpora sadržanih u izdanim državnim jamstvima, na Brodogradilište Kraljevica d.d. iznos od 16,7 mil. kuna subvencija i 19,7 mil. kuna potpora sadržanih u izdanim državnim jamstvima, na Brodosplit – Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o. iznos od 6,7 mil. kuna subvencija, na Brodogradilište Viktor Lenac d.d. u stečaju iznos od 13,5 mil. kuna subvencija i na Radež d.d., Blato iznos od 3,9 mil. kuna subvencija.

³⁰ Ministarstvo financija dostavilo je podatke prema kojima su u 2008. godini izvršena plaćanja po aktiviranom državnom jamstvu za kredit Depfa banke osiguran državnim jamstvom dan poduzetniku 3. Maj Brodogradilište d.d., u iznosu od 54,5 mil. USD glavnice i 0,6 mil. USD kamata, što u protuvrijednosti u kunama iznosi ukupno 289,7 mil. kuna. Prethodno je, sukladno podacima objavljenim u „Narodnim novinama“, u 2006. godini izdano državno jamstvo za navedenog poduzetnika po Programu restrukturiranja i racionalizacije poslovanja, za kredit iste banke i u istom iznosu glavnice u USD, što u protuvrijednosti u kunama na dan izdavanja jamstva iznosi 318,6 mil. kuna. Da bi se izbjeglo dvostruko prikazivanje podataka u izvješću, a s obzirom da je riječ o jednom jamstvu, izdanom u 2006. godini, a aktiviranom u punom iznosu glavnice u 2008. godini, Agencija ga je uračunala samo jednom i to u ukupan iznos državnih potpora dan instrumentom izdanog državnog jamstva u 2006. godini u iznosu od 318,6 mil. kuna. S obzirom da je riječ o državnom jamstvu odobrenom rješenjem Agencije o odobrenju potpora za sanaciju poduzetnika 3. Maj Brodogradilište d.d. od 21.09.2006. godine, cjelokupni iznos izdanog jamstva računa se kao državna potpora.

U Tabeli 22. dan je prikaz ukupnog iznosa potpora sadržanog u državnim jamstvima za sektor brodogradnje u razdoblju od 2006. do 2008. godine.

Tabela 22.: Državna jamstva sektoru brodogradnje za razdoblje 2006.-2008. (mln HRK)

Redni broj	Opis	2006.	2007.	2008.
1.	Ukupna izdana državna jamstva za brodogradnju	4.408,2	4.704,2	2.480,1
2.	Izdana državna jamstva za sanaciju brodogradilišta	2.188,8	1.567,8	79,4
3.	Izdana državna jamstva za brodogradnju bez jamstava za sanaciju brodogradilišta (red 1.-2.)	2.219,3	3.136,4	2.400,7
4.	Potpore sadržane u izdanim državnim jamstvima isključujući sanaciju (red 3.) ³¹	124,3	219,5	139,2
5.	Ukupan iznos državnih potpora u državnim jamstvima u brodogradnji (red 2.+4.)	2.313,1	1.787,4	218,6

Izvor: Ministarstvo financija, poduzetnici-brodogradilišta, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

S obzirom da u tri promatrane godine nije došlo do aktiviranja državnih jamstava izdanih u korist brodogradilišta, isključujući jamstva za sanaciju (u 2008. godini aktivirano je sanacijsko jamstvo u iznosu od 289,7 milijuna kuna), ta državna jamstva u ovom izvješću nisu ocijenjena potporom u punom izdanom iznosu, već je iznos potpore koji je uključen u ta jamstva izračunat temeljem posebne primijenjene metodologije.

Naime, koristeći spomenutu metodologiju izračuna, u državnim jamstvima izdanim i korištenim za brodogradnju sadržana je potpora koja je prosječno u 2006. godini iznosila 5,6 posto, u 2007. godini 7 posto, a u 2008. godini 5,8 posto. Opisani način izračuna potpore primijenjen je na sveukupne financijske obveze za kredite i avanse dane brodogradilištima, koje su osigurane državnim jamstvima, osim za jamstva za sanaciju (Tabela 22.). Kada se spomenuti postoci primjene na iznos izdanih jamstava (u 2006. godini je za sektor brodogradnje izdano ukupno 4.408,2 milijuna kuna državnih jamstava, u 2007. godini ukupno 4.704,2 milijuna kuna državnih jamstava, a u 2008. godini 2.480,1 milijun kuna državnih jamstava) u tim je jamstvima sadržana potpora u iznosu od 2.313,1 milijun kuna u 2006. godini, 1.787,4 milijuna kuna u 2007. godini i 218,6 milijuna kuna u 2008. godini. Pritom potrebno je imati u vidu da element potpore sadržan u državnim jamstvima za 2008. godinu nije konačan te će se točnije moći utvrditi u tijeku provedbe procesa restrukturiranja svakog pojedinog brodogradilišta.

³¹ Ekvivalent potpore uključen u navedeni iznos državnih jamstava, koja nisu izdana za sanaciju, je razlika između referentne, odnosno tržišne kamate i ugovorene kamate stvarno plaćene na kredit koji je osiguran državnim jamstvom. Spomenuta tržišna kamata izračunava se pomoću referentne kamatne stope, koliko je iznosila u godini dodjele kredita, koja se, s obzirom da su brodogradilišta poduzetnici u teškoćama, a sukladno pravilima o referentnoj kamatnoj stopi, povećava za iznos od 4 postotna poena. Tako izračunata tržišna kamatna stopa bila je u 2006. godini 9,44 posto, u 2007. godini 9,52 posto, a u 2008. godini 9,90 posto.

Pravila o potporama brodogradnji³² odnose se na brodograditelje koji obavljaju djelatnost izgradnje, popravka i preuređenja plovila, odnosno poduzetnike koji su neposredno ili posredno povezani s njima. Plovilima se pritom smatraju samo trgovački (komercijalni) brodovi odnosno brodovi s najmanje 100 BRT koji se koriste za prijevoz putnika i/ili robe, brodovi s najmanje 100 BRT za obavljanje specijaliziranih usluga, teglenice sa snagom najmanje 365 kW, ribarska plovila s najmanje 100 BRT i nedovršena plovila koja mogu ploviti. Navedene potpore nije dopušteno zbrajati s ostalim oblicima potpora ukoliko ukupni zbroj premašuje dozvoljeni intenzitet potpore za pojedinu vrstu potpora. U slučaju da je potpora dodijeljena po raznim osnovama, a temeljem istih opravdanih troškova, primjenjuje se gornja granica intenziteta potpore koja je povoljnija.

Potpore brodogradnji mogu se dodijeliti: za zaštitu okoliša i istraživanje i razvoj i inovacije temeljem pravila za horizontalne potpore; za sanaciju i restrukturiranje, uvjet za odobrenje ove vrste potpore je da postoji održiv program restrukturiranja, da je potpora svedena na minimum potrebnih sredstava, da dolazi do smanjenja kapaciteta, da je za pokriće troškova restrukturiranja potreban vlastiti doprinos poduzetnika i da se takve potpore dodjeljuju jednom u deset godina; kao regionalne potpore, i to samo za ulaganja u nadogradnju ili modernizaciju postojećih kapaciteta u svrhu poboljšanja iskoristivosti postojeće opreme i uređaja uz intenzitet potpore do 22,5 posto opravdanih troškova u području koje ima pravo na regionalnu potporu; za zatvaranje postojećih kapaciteta, ako se potporom postiže konačno i neopozivo smanjenje kapaciteta, u visini knjigovodstvene vrijednosti uređaja ili diskontiranoj vrijednosti amortizacije uređaja za sljedeće trogodišnje razdoblje, s time da kapaciteti moraju ostati zatvoreni najmanje 10 godina, a dodjeljuje se za opravdane troškove koji se odnose na: naknade za zbrinjavanje viška radnika ili prijevremeno umirovljenje, troškove savjetodavnih usluga za zbrinjavanje ili prijevremeno umirovljenje radnika, naknade za prekvalifikaciju, izdatke za prenamjenu brodogradilišta; za ulaganje u inovacije za gradnju, popravak ili preuređenje brodova može se dodijeliti do 20 posto opravdanih troškova uzimajući u obzir stope rizika povezane s projektom. Opravdani troškovi jesu troškovi ulaganja i inženjerskih aktivnosti koje su neposredno i isključivo vezane s inovacijskim dijelom projekta; te za kreditiranje izvoza od strane države koje se dodjeljuje domaćim i inozemnim brodovlasnicima ili trećim osobama za gradnju ili preuređenje plovila.

Potpore u djelatnosti brodogradnje ne mogu se dodijeliti malim i srednjim poduzetnicima, za zapošljavanje i usavršavanje, za regionalne potpore za otvaranje novih radnih mjesta povezanih s ulaganjem i kao potpora za tekuće poslovanje (operativne troškove).

³² U „Narodnim novinama“ broj 154/08 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama sektoru brodogradnje.

4.2.3. Kopneni, pomorski i zračni promet

U 2008. godini je u sektoru prometa dodijeljeno potpora u iznosu od 1.452,7 milijuna kuna, što je za 3,2 posto više u odnosu na 2007. godinu, odnosno 4,2 posto više nego u 2006. godini. Najveći dio spomenutih potpora, promatrajući u trogodišnjem razdoblju, odnosi se na djelatnost željezničkog prometa.

Tabela 23.: Potpore sektoru prometa za razdoblje 2006. - 2008.

Promet	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Željeznički promet	822,4	112,3	905,8	123,5	857,1	118,7
Kopneni promet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pomorski promet	418,4	57,1	431,4	58,8	495,7	68,6
Zračni promet	56,0	7,7	70,0	9,5	99,9	13,8
UKUPNO	1.296,8	177,1	1.407,2	191,8	1.452,7	201,1
Jamstva	97,9	13,4	0,0	0,0	0,0	0,0
SVEUKUPNO	1.394,7	190,5	1.407,2	191,8	1.452,7	201,1
Udio (%) u posebnim sektorima	24,95		24,05		41,52	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	20,11		18,80		27,55	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	14,71		13,16		16,49	
Udio (%) u BDP-u	0,49		0,45		0,42	

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture; podaci obrađeni u AZTN-u

U promatranom razdoblju od 2006. do 2008. godine većina sredstava dodijeljenih poduzetniku HŽ – Hrvatske željeznice³³, osim ulaganja u infrastrukturu, smatraju se državnim potporom.

Potpore za željeznički promet u iznosu od 857,1 milijun kuna dodjeljivane su u 2008. godini, jednako kao i u prethodnoj godini, sukladno Programu poticanja željezničkog, putničkog i kombiniranog prometa i modernizacije željezničkog prometa u obliku

³³ Agencija je mišljenjem od 19. listopada 2006. godine, klasa: 430-01/2004-04/106 i 430-01/2004-04/107, urbroj: 580-03-06-61-06, ocijenila da se sredstva koja su bila dodijeljena poduzetniku HŽ – Hrvatske željeznice prije 2006. godine, odnosno prije liberalizacije tržišta, neće smatrati potporom, dok sredstva koja su dodijeljena tom poduzetniku nakon spomenute godine predstavljaju potpore dane sektoru željezničkog prometa. Naime, donošenjem izmjena Zakona o željeznici („Narodne novine“, broj 123/03, 194/03, 30/04, 79/07 i 75/09) iz 2004. godine prestale su zakonske pretpostavke prema kojima bi poduzetnik Hrvatske željeznice bio jedini poduzetnik u Republici Hrvatskoj na tržištu usluga pružanja željezničkog prijevoza. Izmjenama Zakona o željeznici iz 2004. godine („Narodne novine“, broj 30/04) određeno je da taj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, a primjenjuje se od 1. siječnja 2006. godine.

subvencija i kapitalnih ulaganja³⁴. U 2008. godini je za poticanje željezničkog, putničkog i kombiniranog prometa i modernizacije željezničkog prometa dodijeljeno 48,7 milijuna kuna manje nego u 2007. godini.

U 2006. godini poduzetniku Hrvatske željeznice, za financiranje projekta izgradnje 300 teretnih vagona dano je državno jamstvo u iznosu od 251 milijun kuna. Procijenjeni iznos potpore sadržan u izdanom državnom jamstvu, sukladno primijenjenoj metodologiji određenoj Pravilnikom izračunat je u iznosu od 20 posto od ukupne vrijednosti izdanog jamstva, što je ekvivalent državne potpore sadržan u jamstvu od 50,2 milijuna kuna.

Iz dostavljenih podataka od strane nadležnog Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, proizlazi da u razdoblju od 2006. do 2008. godine za cestovni i riječni promet nisu bile dodjeljivane državne potpore. No, uvidom u podatke dostavljene od županija, gradova i općina utvrđeno je da su potpore za cestovni promet dodjeljivane uglavnom na lokalnoj razini, te je procijenjeno da je u 2008. godini dodijeljeno potpora za cestovni promet u iznosu od oko 48,5 milijuna kuna, kao i potpora male vrijednosti u iznosu od oko 11,5 milijuna kuna.³⁵

Za poticanje riječnog prometa u 2008. godini, slično kao i u 2007. godini, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je potpore male vrijednosti brodarima u riječnoj plovidbi kroz Program poticanja riječnog prometa u iznosu od 880.565 kuna, no budući da potpore male vrijednosti u principu ne predstavljaju potpore iz Zakona, one su prikazane u zasebnom poglavlju ovog Izvješća.

Agencija je u 2008. godini donijela rješenje kojim je odobrila državnu potporu za pomorski promet u obliku subvencije sadržanu u Programu Međubalna plovidba 2008. – 2010., jer je sukladna Zakonu³⁶, te rješenje kojim se odobrava potpora za zaštitu okoliša u obliku subvencije sadržana u Programu gradnje brodova za hrvatske brodere u razdoblju od 2007. do 2011. godine³⁷.

³⁴ Korisnici navedenih potpora su poduzetnici HŽ Cargo d.o.o., HŽ Holding d.o.o., HŽ Infrastruktura d.o.o., HŽ Putnički prijevoz d.o.o. i HŽ Vuča vlakova d.o.o. Po navedenom programu, u 2008. godini dodijeljeno je potpora u obliku 453 milijuna kuna subvencija i 404 milijuna kuna kapitalnih ulaganja.

³⁵ S obzirom da zaprimljene podatke o potporama danim na lokalnoj razini u većini slučajeva nije bilo moguće sa sigurnošću razvrstati na odgovarajuće kategorije potpora, one su svrstane u posebnu kategoriju pod nazivom „potpore na lokalnoj razini“, a Agencija je procijenila njihove iznose za svaku pojedinu kategoriju, o čemu se podaci mogu pronaći u zasebnim poglavljima ovog Izvješća o sektorskim i horizontalnim kategorijama potpora.

³⁶ Rješenje Agencije od 12. ožujka 2008. godine, klasa: UP/I 430-01/2007-04/41, urbroj: 580-03-08-54-15, objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 90/08.

³⁷ Rješenje Agencije od 29. srpnja 2008. godine, klasa: UP/ 430-01/2008-04/10, urbroj: 580-03-08-54-6, objavljeno u „Narodnim novinama“, broj 137/08.

Potpore za poticanje razvoja pomorskog prometa dodjeljivane su u 2008. godini u obliku subvencija korisniku Lošinjska plovidba - Brodarstvo d.o.o. Mali Lošinj, sukladno Programu međuobalne plovidbe za razdoblje od 2008. do 2011. godine u iznosu od 11 milijuna kuna, korisniku Lošinjska plovidba - Brodogradilište d.o.o. Mali Lošinj, za poticanje redovitih brodskih kontejnerskih i RO-RO linija i priobalne plovidbe u iznosu od 4 milijuna kuna, korisniku Jadrolinija Rijeka po Programu poticanja hrvatskih brodara u iznosu od 14,1 milijun kuna, hrvatskim brodarima za prometno povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno u iznosu od 436,6 milijuna kuna, te poduzetniku Jadrolinija Rijeka u skladu s Uredbom o uvjetima i postupku davanja koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu u ukupnom iznosu od 30 milijuna kuna. Ukupan iznos tako dodijeljenih subvencija po navedenim programima za poticanje razvoja pomorskog prometa u Republici Hrvatskoj u 2008. godini iznosio je 495,7 milijuna kuna.

U odnosu na 2007. godinu, kada su subvencije i kapitalna ulaganja u iznosu od 431,4 milijuna kuna dodjeljivani za prometno povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno, poticanje redovitih brodskih kontejnerskih i RO-RO linija i priobalne plovidbe te obnovu putničke flote Jadrolinije, podaci za 2008. godinu pokazuju povećanje iznosa potpora za pomorski promet od 14,9 posto.

Osim navedenih državnih potpora, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u 2008. godini dodjeljivalo je za pomorski promet i državne potpore male vrijednosti i to na temelju Programa subvencioniranja razlike u cijeni pogonskog goriva brodarima u nacionalnoj plovidbi, ali ni one iz ranije opisanih razloga nisu sadržane u ovom poglavlju Izvješća, već u poglavlju 7. koje se odnosi na potpore male vrijednosti.

U 2008. godini poduzetniku Croatia Airlines d.d. dodijeljene su subvencije za razvoj zračnog prometa u iznosu od 99,9 milijuna kuna.

U usporedbi s 2007. godinom, kada je istom poduzetniku dodijeljeno 70 milijuna kuna subvencija, 2008. godina predstavlja povećanje od 42,7 posto, odnosno 78,4 posto u odnosu na 2006. godinu kada je dodijeljeno subvencija u iznosu od 56 milijuna kuna³⁸.

³⁸ U 2006. godini, osim spomenutih subvencija, poduzetniku Croatia Airlines d.d. dodijeljen je i iznos od 47,7 milijuna kuna potpora u obliku aktiviranih državnih jamstava.

Tabela 24.: Potpore dodijeljene sektoru prometa prema instrumentima za razdoblje 2006. - 2008. (mln HRK)

	2006.	2007.	2008.
A1 subvencije	893,3	993,7	1.048,5
B1 udio u temeljnom kapitalu	403,5	413,5	404,2
D jamstva	97,9	0,0	0,0
Ukupno	1.394,7	1.407,2	1.452,7

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka; podaci obrađeni u AZTN-u

Sukladno podacima iz Tabele 24., u 2008. godini za poticanje sektora prometa u najznačajnijem iznosu potpore su dodijeljene u obliku subvencija, koje čine udio od 72,2 posto ukupno danih potpora za sektor prometa, a u manjem iznosu slijede kapitalna ulaganja i izdana i aktivirana jamstva u 2006. godini.

Ukupne potpore dane u promatranom trogodišnjem razdoblju za poticanje djelatnosti prometa u najvećoj mjeri se odnose na potpore dodijeljene poduzetnicima za obavljanje javnih usluga od općeg gospodarskog interesa. Naime, kako je određeno člankom 4. stavkom 3. točkom e. Zakona, sukladnima Zakonu smatraju se sredstva dana onim korisnicima potpora, kojima je na osnovi posebnih propisa povjereno obavljanje službe od općega gospodarskog interesa ili utvrđeno isključivo pravo obavljanja određene djelatnosti, a bez kojih bi potpora ti poduzetnici bili onemogućeni u obavljanju i provedbi povjerenih im zadaća. Uvjet dodjele takvih potpora jest da te potpore isključivo čine naknadu koja se poduzetniku nadoknađuje kako bi nesmetano obavljao povjerenu mu javnu službu, odnosno zakonom propisanu obvezu.

Pravila koja uređuju dodjelu potpora za obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa sadržana su u Odluci o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku naknade za javne usluge („Narodne novine“, broj 39/08). Spomenuta se potpora smatra dozvoljenom ukoliko se poduzetniku povjerava obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa, temeljem jednog ili više službenih akata, koji moraju sadržavati sljedeće: (a) opis javne usluge i trajanje obveza pružanja javne usluge; (b) opis poduzetnika i područje na koje se odnosi; (c) opis bilo kakvog isključivog ili posebnog prava dodijeljenog poduzetniku; (d) parametre za obračun, nadzor i kontrolu naknada; (e) dogovore u svezi s izbjegavanjem ili povratom prekomjerne naknade.

Potpore u sektoru prometa³⁹ mogu se dodjeljivati uz određene uvjete.

Djelatnost kopnenog prometa - Pravila o potporama kopnenom prometu primjenjuju se na poduzetnike koji obavljaju usluge u željezničkom i cestovnom prometu odnosno prometu unutarnjim plovnim putovima, te uključuju pravila Protokola 6. SSP-a. Te potpore se mogu dodijeliti sukladno pravilima o horizontalnim potporama (za istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i uštedu energije, sanaciju i restrukturiranje, zapošljavanje i usavršavanje), regionalnim potporama i potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa. Poduzetnicima se navedene potpore mogu dodijeliti za naknadu troškova obavljanja obvezne javne službe do visine koja je jednaka razlici između većih troškova od ostvarenih prihoda; za naknadu troškova infrastrukture poduzetnicima koji imaju obvezu pokrivanja troškova infrastrukture kojom se koriste i drugi poduzetnici koji tu obvezu nemaju; za istraživanja i razvoj učinkovitosti prometnih sustava i tehnologija; za otklanjanje prekomjernih kapaciteta koji uzrokuju ozbiljne strukturalne probleme; te za naknadu dodatnih financijskih tereta poduzetnika u željezničkom prometu.

Djelatnost pomorskog prometa - Pravila o potporama pomorskom prometu primjenjuju se na poduzetnike brodovlasnike i poduzetnike koji obavljaju promet morem, a odnose se na nadoknadu viših troškova u odnosu na prihode na tzv. nerentabilnim linijama koje spajaju obalu s otocima (usluge od općeg gospodarskog interesa). Potpore se mogu dodijeliti za zaštitu okoliša, istraživanje i razvoj i inovacije, usavršavanje, sanaciju i restrukturiranje te za regionalne ciljeve, a ne mogu se dodijeliti malim i srednjim poduzetnicima i za zapošljavanje. Poduzetnicima čiji su brodovi upisani u Hrvatski registar brodova se navedene potpore mogu dodijeliti za: mirovinsko, invalidsko i zdravstveno osiguranje pomoraca, osim potpore za neto plaću pomoraca; troškove povratka pomoraca u domovinu do 50 posto ukupnih troškova; ulaganje u nova plovila sukladno pravilima za gradnju brodova i politikom sigurnosti na moru koja uključuje dodjeljivanje potpore za poboljšanje opreme na plovilima, ili za poticanje korištenja sigurnih i čistih brodova sa svrhom poticanja nadogradnje brodova zbog dostizanja standarda koji premašuju standarde o zaštiti i okolišu propisane međunarodnim konvencijama.

Djelatnost zračnog prometa - Pravila o potporama zračnom prometu primjenjuju se na zračne prijevoznike i na djelatnosti koje mogu koristiti zračnom prijevozniku i povezane su sa zračnim prometom, kao što su škole letenja, trgovine u slobodnim carinskim zonama, zrakoplovni kapaciteti, franchising i zrakoplovne naknade. Navedena pravila se ne primjenjuju na djelatnost proizvodnje zrakoplova, a mogu se dodijeliti za: zaštitu okoliša, istraživanje i razvoj, male i srednje poduzetnike, zapošljavanje i usavršavanje u zračnom prometu sukladno pravilima za horizontalne potpore, restrukturiranje poduzetnika u zračnom prometu sukladno pravilima za sanaciju i restrukturiranje, regionalne ciljeve poduzetnicima u zračnom prometu može se dodijeliti sukladno pravilima za regionalne potpore uz izuzetak potpore za tekuće poslovanje, osim direktnog subvencioniranja zračnih linija potporom za tekuće troškove poslovanja, za obvezu obavljanja javne službe od općeg gospodarskog interesa, te za određene kategorije putnika.

³⁹ U „Narodnim novinama“ broj 141/08 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o potpore u prometu.

4.2.4. Turizam

Potpore turizmu u 2008. godini iznosile su 162,9 milijuna kuna, što je za 8,7 posto manje nego u 2007. godini.

Potpore za turizam u 2008. godini u većem dijelu se odnose na aktivirana državna jamstva. Naime, u 2008. godini na naplatu su stigli krediti za koje su bila izdana državna jamstva u iznosu od 92,8 milijuna kuna, što se, sukladno metodologiji obračuna potpore sadržane u aktiviranim jamstvima, u stopostotnom iznosu smatra državnim potporom.⁴⁰ U predmetnom slučaju, riječ je o poduzetnicima koji obavljaju turističku djelatnost, odnosno pružaju usluge hotelskog smještaja: ZRC Lipik d.d. Lipik, Hoteli Živogošće, Hoteli Plat, Hoteli Medena, Hoteli Podgora, Jadran Crikvenica, Apartmani Medena, Vis d.d., Hoteli Omišalj, Modra Špilja, Hum, Hoteli Novi, Hoteli Šolta, PZ Nova Zora, President Zadar, Industrogradnja, Hoteli Helios, Lječilište Topusko i Slunjčica.

U iznosu od 70,1 milijun kuna, u 2008. godini Ministarstvo turizma dodjeljivalo je potpore u obliku neposrednih subvencija kamata, i to po Programu kreditiranja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu - Poticaj za uspjeh, u iznosu od 68,1 milijun kuna poduzetnicima Adria terase d.o.o. Rab, Andro international d.o.o. Omiš, Neverin d.o.o. Zagreb, Luna d.o.o. Lun, Hotel More d.o.o. Dubrovnik, Zadar gradnja d.o.o. Zadar, Minerva d.o.o. Medulin i ostalima, te po Programu razvoja turizma u malom gospodarstvu u iznosu od 2 milijuna kuna poduzetnicima Punta international d.o.o. Umag, Rovinjturist d.d. Rovinj, Mistral d.o.o. Crikvenica, Hotel Colentum d.o.o. Murter i ostalima.

Istodobno, u 2008. godini Ministarstvo turizma je u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, rada i poduzetništva za sektor turizma izdvojilo ukupno 10,6 milijuna kuna, sukladno programima potpora male vrijednosti, a to su: Program razvoja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu, Program za poticanje izrade izvornih suvenira, Program obnove, valorizacije i revitalizacije kulturne, tradicijske i prirodne baštine kao novog turističkog proizvoda, Program poticaja za povećanje konkurentnosti turističkog tržišta - Poticanje manifestacija kao dijela turističke ponude, Program poticaja za povećanje konkurentnosti turističkog tržišta - Sufinanciranje projekata iz fondova, Program poticanja, razvoja turističkih tematskih putova, Program poticanja seoskog turizma - Selektivni oblici turizma na kontinentu "Zelena brazda", Program kreditiranja turizma - Razvoj turizma na selu, Program poticanja formiranja multisektorskih klastera, Projekt sufinanciranja hotelske i ugostiteljske industrije te Program razvoja selektivnih oblika turizma na moru „Plava brazda“. Detaljnije podatke o

⁴⁰ Sukladno Dodatku IV. Pravilnika element potpore kada su u pitanju plaćanja za opozvana jamstva jednak je plaćanju obveza po jamstvima u cijelosti.

točnim iznosima dodijeljenih potpora male vrijednosti po pojedinim programima u sektoru turizma nalaze se u poglavlju 7. Državne potpore male vrijednosti.

Ukoliko se navedenom iznosu državnih potpora prikazanih u Tabeli 25. dodaju i potpore male vrijednosti, tada ukupan iznos potpora dodijeljen za poticanje razvoja djelatnosti turizma u 2008. godini iznosi 173,5 milijuna kuna.⁴¹

U razdoblju od 2006. do 2008. godine najznačajniji instrumenti dodjele potpora poduzetnicima koji djeluju u sektoru turizma su aktivirana državna jamstva i subvencije kamata, dok su u 2006. godini, u manjem opsegu bili zastupljeni i zajmovi dani poduzetnicima pod uvjetima povoljnijim od tržišnih.

Tabela 25.: Potpore turizmu prema instrumentima za razdoblje 2006. – 2008.

Turizam	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	102,1	13,9	56,3	7,7	70,1	9,7
C1 povoljniji krediti	29,9	4,1	0,0	0,0	0,0	0,0
D jamstva	129,0	17,6	122,1	16,6	92,8	12,9
UKUPNO	261,0	35,6	178,4	24,3	162,9	22,6
Udio (%) u posebnim sektorima	4,67		3,05		4,66	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	3,76		2,38		3,09	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	2,75		1,67		1,85	
Udio (%) u BDP-u	0,09		0,06		0,05	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

4.2.5. Ostale djelatnosti

Potpore za ostale sektore u 2008. godini, osim onih obrađenih u poglavljima 4.2.1. do 4.2.4., dodjeljivane su sektorima proizvodnje tekstila i odjeće kao i kožarsko-obučarskoj proizvodnji.

Sukladno dostavljenim podacima, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je temeljem Operativnog programa potpora industriji tekstila i odjeće i industriji kože i proizvoda od kože u Hrvatskoj za 2008. godinu, dodijelilo u ovom sektoru 129 milijuna

⁴¹ Kada bi se predmetnom iznosu dodao i procijenjeni iznos potpora male vrijednosti dodijeljen u 2008. za turizam od strane jedinica lokalne i područne samouprave u iznosu od 5,8 milijuna kuna, taj bi iznos bio jednak 179,3 milijuna kuna. U spomenutoj godini županije, općine i gradovi dodjeljivali su potpore male vrijednosti za poticanje razvoja nautičkog turizma, turističke projekte u županiji, kupnju, obnovu i uređenje tradicijskih kuća u funkciji razvoja turizma, novu turističku ponudu, te turističkim zajednicama po programima razvoja turizma.

kuna subvencija, a najznačajniji korisnici iz navedenog programa potpora za 2008. godinu su poduzetnici Varteks d.d. Varaždin, Kamensko d.d. Zagreb, Borovo – kožna obuća d.o.o. Vukovar, VIS d.o.o., Jadran tvornica čarapa d.d. Zagreb i ostali.

Osim sektoru tekstila, kože i obuće, potporu u iznosu od 4 milijuna kuna subvencija Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa dodijelilo je poduzetniku HOC Bjelolasica d.o.o. za obavljanje športskih i komunalnih usluga od općeg gospodarskog interesa⁴², a potporu u iznosu od 1,7 milijuna kuna u obliku kredita pod povoljnijim uvjetima Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva dodijelilo je za zatvaranje i razgradnju poduzetnika TEF - Tvornice elektroda i ferolegura d.d. Šibenik.

Tabela 26.: Potpore ostalim posebnim sektorima prema instrumentima za razdoblje 2006.-2008.

Ostale djelatnosti	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	37,5	5,1	40,4	5,5	133,0	18,4
C1 povoljniji krediti	3,1	0,4	0,0	0,0	1,7	0,3
UKUPNO	40,6	5,5	40,4	5,5	134,7	18,7
Udio (%) u posebnim sektorima	0,73		0,69		3,85	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,59		0,54		2,55	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,43		0,38		1,53	
Udio (%) u BDP-u	0,01		0,01		0,04	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

4.2.6. Sanacija i restrukturiranje

U 2008. godini ukupan iznos potpora za sanaciju i restrukturiranje iznosio je 53,4 milijuna kuna.⁴³ Navedene potpore u promatranj godini dodjeljivao je Hrvatski fond za privatizaciju putem pozajmica danih pod uvjetima povoljnijima od tržišnih u iznosu od 39,5 milijuna kuna i putem otpisa potraživanja po danom kreditu u iznosu od 2,4 milijuna kuna, te Ministarstvo financija putem plaćanja po aktiviranim jamstvima u iznosu od 11,5 milijuna kuna.

⁴² Agencija je rješenjem od 17. prosinca 2008. godine, klasa: UP/I 430-01/2008-05/16, urbroj: 580-03-08-61-9 odobrila državnu potporu u obliku subvencije sadržanu u Odluci o sadržaju, obuhvatu i trajanju obveze obavljanja športsko-komunalnih usluga od općeg gospodarskog interesa te načinu utvrđivanja visine, dodjele i provođenju nadzora o korištenju naknade za njeno obavljanje poduzetniku Hrvatskom olimpijskom centru Bjelolasica d.o.o. Sukladno navedenom rješenju, Hrvatski olimpijski centar Bjelolasica d.o.o., sa sjedištem u Jasenku, Vrelo, u obvezi je u razdoblju od 2008. do 2010. godine voditi zasebno interno knjigovodstvo za prihode i rashode koji se odnose na obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa, te pritom slijediti kriterije koji su zasnovani na općeprihvaćenim troškovno-računovodstvenim načelima.

⁴³ U ovom poglavlju nisu obuhvaćene potpore za sanaciju i restrukturiranje dane poduzetnicima u pojedinim industrijskim sektorima, što je obrađeno u prethodnom dijelu ovog Izvješća.

Pozajmice pod uvjetima povoljnijima od tržišnih su dodjeljivane poduzetnicima Borovo d.d. Vukovar, Dalmacijavino d.d. Split, Jadran d.d. Crikvenica, Đuro Đaković d.d. Slavonski brod, Sloga tvornica obuće d.d. Koprivnica, Bizovačke toplice, Vinka d.d. Vinkovci, Adriachem iz Kaštel Sućurca i ostalim poduzetnicima.

U 2008. godini dodijeljeno je 93,7 posto manje potpora za sanaciju i restrukturiranje u odnosu na 2007. godini. Spomenuta razlika proizlazi iz činjenice što je u 2007. godini instrumentom otpisa duga u iznosu od 706,3 milijuna kuna odobrena državna potpora za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama TLM d.d., Šibenik, dok je u 2008. godini izvršen samo otpis duga za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u iznosu od 2,4 milijuna kuna za poduzetnika Đuro Đaković d.d. Slavonski Brod.

Drugi pozitivan znak je smanjenje broja i iznosa aktiviranih državnih jamstava u 2008. godini u odnosu na 2007. godinu. Naime, u 2007. godini aktivirano je državnih jamstava danih za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama TLM d.d., Kordun d.d., Elcon d.d., Dmrišplast d.d., Razvitak d.d. Ilok, Croatia Pumpe d.d. i Elmech razvoj d.o.o., u stečaju u ukupnom iznosu od 111,8 milijuna kuna, dok je u 2008. godini aktivirano svega 11,5 milijuna kuna državnih jamstava za restrukturiranje triju poduzetnika Elcon d.d. Zlatar Bistrica, Razvitak d.d. Ilok i Croatia Pumpe d.d. Karlovac.

Tabela 27.: Potpore za sanaciju i restrukturiranje za razdoblje 2006. - 2008.

Sanacija i restrukturiranje	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	0,0	0,0	3,5	0,5	0,0	0,0
A2 otpis duga	6,0	0,8	706,2	96,3	2,4	0,3
B udio u temeljnom kapitalu	0,0	0,0	4,2	0,6	0,0	0,0
C1 povoljniji krediti	10,7	1,5	19,9	2,7	39,5	5,5
D jamstva	120,3	16,4	111,8	15,2	11,5	1,6
UKUPNO	137,0	18,7	845,6	115,3	53,4	7,4
Udio (%) u posebnim sektorima	2,45		14,45		1,53	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,98		11,30		1,01	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,45		7,91		0,61	
Udio (%) u BDP-u	0,05		0,27		0,02	

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Potpore za sanaciju i restrukturiranje⁴⁴ se primjenjuju na poduzetnike u teškoćama, osim na poduzetnike koji djeluju u sektoru ugljena, čelika, poljoprivrede, ribarstva i marikulture. Poduzetnik u teškoćama je poduzetnik koji nije sposoban vlastitim sredstvima ili sredstvima svojih vlasnika ili vjerovnika zaustaviti negativna poslovanja, a koja bi, bez uključivanja države, ugrozila opstanak poduzetnika.

Cilj potpore za sanaciju je osigurati privremeno održanje poduzetnika na tržištu, kroz državno jamstvo ili zajam po tržišnim uvjetima, dok ne pripremi plan restrukturiranja ili likvidacije. Navedena potpora dodjeljuje se poduzetniku u teškoćama, a znači povratnu potporu za održanje likvidnosti, mora biti ograničena na iznos koji je potreban za održavanje poslovanja dok poduzetnik ne izradi program restrukturiranja, ali ne više od 6 mjeseci te se mora poštivati načelo jednokratne dodjele.

Potpore za restrukturiranje dodjeljuje se uz uvjet da davatelj/korisnik potpore pripremi izvedivi plan restrukturiranja, koji uključuje reorganizaciju i racionalizaciju poslovanja, diversifikaciju i napuštanje djelatnosti koja je donosila gubitke, financijsko restrukturiranje i slično. Navedena potpora dodjeljuje se poduzetniku u teškoćama, a program restrukturiranja mora pokazati uspostavu dugoročne održivosti poduzetnika na tržištu nakon završetka razdoblja restrukturiranja, uvođenja kompenzacijskih mjera kako bi se izbjeglo prekomjerno narušavanje tržišnog natjecanja, potpora mora biti ograničena na najmanji iznos što podrazumijeva vlastiti doprinos samog poduzetnika restrukturiranju (25 posto za male, 40 posto za srednje, 50 posto za velike poduzetnike), a može se dodijeliti samo jednom.

4.2.7. Javno radiotelevizijsko emitiranje

Dodjela potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje uređena je pravilima sadržanim u Odluci o objavljivanju pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge („Narodne novine“, broj 68/08) dok je sustav potpora za obavljanje ove javne djelatnosti uređen Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji. Naime, sukladno članku 53. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji, vlasnici radijskih i televizijskih prijemnika na području Republike Hrvatske dužni su Hrvatskoj radioteleviziji plaćati pristojbu, a visina pristojbe iznosi 1,5 posto prosječne neto mjesečne plaće zaposlenih u Republici Hrvatskoj, na temelju statističkih podataka za prethodnu godinu. Za 2008. godinu ta je pristojba iznosila 78 kuna mjesečno.

⁴⁴ U „Narodnim novinama“ broj 20/07 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje.

Radi se o dopuštenoj državnoj potpori⁴⁵ čiji je pravni temelj sadržan u Zakonu o Hrvatskoj radioteleviziji koji uređuje obvezu Hrvatske radiotelevizije da u svojim programima zadovolji interese javnosti na državnoj i lokalnoj razini, te da je, između ostalog, dužna informirati javnost o političkim, gospodarskim, socijalnim, zdravstvenim, kulturnim, obrazovnim, znanstvenim, religijskim, ekološkim, športskim i drugim događajima i pojavama u zemlji i inozemstvu, te osigurati otvorenu i slobodnu raspravu o svim pitanjima od javnog interesa.⁴⁶

Stoga mogućost dodjele ove potpore proizlazi iz pravila koja su sadržana u spomenutoj Odluci kojima se uređuje kako se potpora za obavljanje javne službe radiotelevizijskog emitiranja može dodijeliti za kulturu, polazeći od odredbi članka 4. stavka 3. podstavka b. Zakona o državnim potporama, te za obavljanje službe od općega gospodarskog interesa, kako je određeno odredbama članka 4. stavka 3. podstavka e. ovog Zakona.

Hrvatskoj radioteleviziji u 2008. godini dodijeljene su potpore u obliku radiotelevizijske pristojbe za poticanje javnog radiotelevizijskog emitiranja u iznosu procijenjenom od 1,1 milijarde kuna, u 2007. godini u iznosu od 1,01 milijarde kuna, te u 2006. godini u iznosu od 958,5 milijuna kuna.

Tabela 28.: Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje za razdoblje 2006. - 2008.

Radiotelevizijsko emitiranje	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	958,5	130,9	1.010,6	137,8	1.100,0	152,3
UKUPNO	958,5	130,9	1.010,6	137,8	1.100,0	152,3
Udio (%) u posebnim sektorima	17,14		17,27		31,44	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	13,82		13,50		20,86	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	10,11		9,45		12,49	
Udio (%) u BDP-u	0,33		0,32		0,32	

Izvor: Ministarstvo financija i Ministarstvo kulture; podaci obrađeni u AZTN-u

⁴⁵ Radiotelevizijska pristojba predstavlja državnu potporu sukladno Zakonu iz sljedećih razloga: premda se ne radi o proračunskim sredstvima, već o obvezi pretplatnika propisanoj Zakonom o Hrvatskoj radioteleviziji, smatra se da se radi o zakonskoj obvezi prisilnog karaktera poput poreza; ispunjen je kriterij selektivne prednosti koja omogućuje Hrvatskoj radioteleviziji prednost u odnosu na ostale komercijalne televizije i radijske postaje; dolazi do narušavanja odnosno mogućnosti narušavanja tržišnog natjecanja prema SSP-u u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske. S obzirom da se radiotelevizijskom pristojbom financiraju troškovi Hrvatske radiotelevizije, razvidno je da u predmetnom slučaju dolazi do pružanja gospodarske prednosti tom poduzetniku, u usporedbi s drugim komercijalnim televizijama, koje svoje poslovanje financiraju isključivo na osnovi vlastitih sredstava i po tržišnim uvjetima.

⁴⁶ Članak 5. stavak 1. i 2. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji, koji se odnosi na podružnice Hrvatske radiotelevizije - Hrvatski radio i Hrvatska televizija.

5. REGIONALNE DRŽAVNE POTPORE

U 2008. godini regionalne potpore iznosile su 404,6 milijuna kuna, a dodjeljivane su u obliku subvencija i poreznih olakšica i oslobođenja.

Regionalne državne potpore dodjeljuju se u obliku poreznih olakšica temeljem Zakona o slobodnim zonama, Zakona o brdsko-planinskim područjima, Zakona o područjima posebne državne skrbi, Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara, te Zakona o poticanju ulaganja. Tako je sukladno Zakonu o slobodnim zonama u 2008. godini dodijeljeno 48,1 milijun kuna, Zakonu o brdsko-planinskim područjima 13,8 milijuna kuna, Zakonu o područjima posebne državne skrbi 176,6 milijuna kuna te Zakonu o obnovi i razvoju Grada Vukovara 31,4 milijuna kuna.⁴⁷

Istodobno je Hrvatska banka za obnovu i razvitak u 2008. godini dodijelila regionalne potpore putem subvencija u iznosu od 126,9 milijuna kuna temeljem Pravilnika o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina (Hoteli Croatia d.d. Cavtat, Nin Elektrocommerce d.o.o. Poličnik, Dilj industrija građevnog materijala d.o.o. Vinkovci, Đuro Đaković – TEP d.o.o. Slavonski brod, Park Hotel d.o.o. Makarska, Dubrovnik – Babin kuk d.d. Dubrovnik i ostali), te Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije kroz subvencije u iznosu od 7,8 milijuna kuna temeljem Odluke o mjerilima i kriterijima za dodjelu poticajnih sredstava za razvoj širokopojasne infrastrukture na područjima gdje ne postoji dostatan interes za razvoj i ulaganje u infrastrukturu širokopojasnog pristupa internetu (King ICT d.o.o. Zagreb, Odašiljači i veze d.o.o. Zagreb, VipNET Zagreb i Iskon d.d. Zagreb).

Regionalne potpore su u 2008. godini niže za 16,1 posto u odnosu na 2007. godinu. Međutim, udio regionalnih potpora u ukupno dodijeljenim potporama povećan je s 4,5 posto u 2007. na 4,6 posto u 2008. godini.

⁴⁷ Agencija je 17. lipnja 2008. godine donijela prethodna obvezujuća mišljenja klasa: 430-01/2008-02/16, 430-01/2008-81/17, 430-01/2008-81/18 i 430-01/2008-81/19 kojima je Zakon o slobodnim zonama, Zakon o brdsko-planinskim područjima, Zakon o obnovi i razvoju Grada Vukovara i Zakon o područjima posebne državne skrbi ocijenila sukladnima Zakonu o državnim potporama. Treba napomenuti da Agencija, kada su u pitanju spomenuti zakoni, ne odobrava pojedinačne potpore korisnicima, već se one ostvaruju primjenom tih zakona, odnosno sukladno odobrenju davatelja potpore.

Tabela 29.: Regionalne potpore za razdoblje 2006. - 2008.

Regionalne potpore	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Regionalne potpore	282,0	38,5	482,2	65,7	404,6	56,0
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	4,07		6,44		7,67	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	2,98		4,51		4,59	
Udio (%) u BDP	0,10		0,15		0,12	

Izvor: Ministarstvo financija – Porezna uprava, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

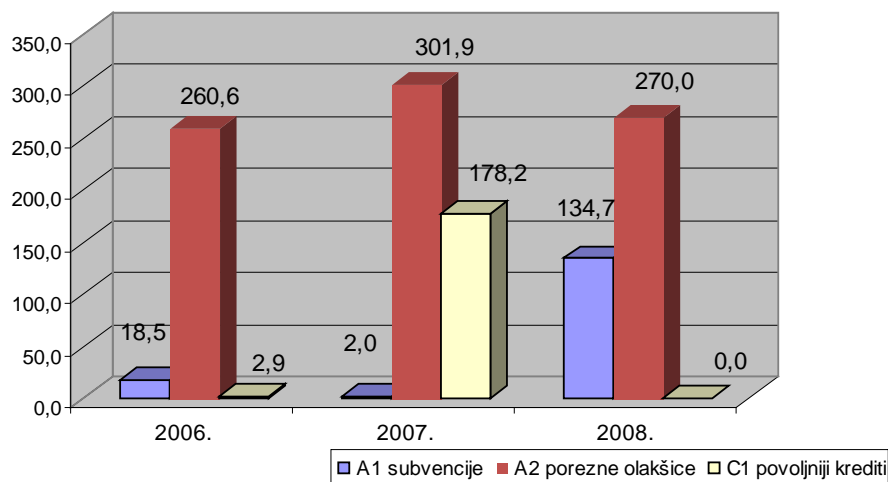
Regionalne potpore u 2006., 2007. i 2008. godini najviše su dodjeljivane u obliku poreznih olakšica u skladu sa spomenutim zakonima, dok je u 2008. godini povećan i iznos subvencija u okviru ove kategorije potpora (Tabela 30.).

Tabela 30.: Regionalne potpore po instrumentima dodjele 2006. - 2008. (mln HRK)

Instrument	2006.	2007.	2008.
A1 subvencije	18,5	2,0	134,6
A2 porezne olakšice	260,6	302,0	270,0
C1 povoljniji krediti	2,9	178,2	0,0
UKUPNO	282,0	482,2	404,6

Izvor: Ministarstvo financija – Porezna uprava, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Slika 9.: Regionalne potpore prema instrumentima dodjele 2006. - 2008. (u mln HRK)

Izvor: Ministarstvo financija – Porezna uprava, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

Regionalne potpore⁴⁸ namijenjene su poticanju razvoja gospodarski manje razvijenih područja Republike Hrvatske, odnosno područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenošću.

Regionalne potpore mogu se dodijeliti za investicijska ulaganja i za povećanje zaposlenosti koja je povezana s investicijskim ulaganjem, a u iznimnim slučajevima i za naknadu dijela troškova tekućeg poslovanja poduzetnika.

Regionalne potpore se mogu dodijeliti za projekte početnog ulaganja, proširenje već postojeće djelatnosti, širenje djelatnosti u smislu uvođenja dodatnih proizvoda, kao i za temeljne promjene proizvodnog procesa postojeće poslovne djelatnosti, odnosno za pokriće opravdanih troškova koje čine materijalna i nematerijalna ulaganja i troškovi plaća za novootvorena radna mjesta. Intenzitet potpore predstavlja dopušteni postotak potpore u opravdanim troškovima. Ovisno o veličini poduzetnika i razvijenosti regije razlikuje se i intenzitet potpore. Intenzitet potpore viši je za regije koje su siromašnije u odnosu na prosjek BDP-a u Europskoj uniji.

Pravila o regionalnim potporama primjenjuju se i na „velike projekte ulaganja“ čiji opravdani troškovi premašuju 50 milijuna eura, te se moraju pojedinačno prijaviti Agenciji.

Regionalne potpore mogu se dodjeljivati sukladno karti regionalnih potpora („Narodne novine“, broj 52/08).

Regionalne potpore se ne mogu dodijeliti poduzetnicima za djelatnost proizvodnje ugljena i čelika, za proizvodnju sintetičkih vlakana, sektoru brodogradnje i transporta budući da za ta područja postoje posebna pravila.

⁴⁸ U „Narodnim novinama“ broj 58/08 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o regionalnim potporama.

6. DRŽAVNE POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE

Podatke o dodijeljenim potporama za 2008. godinu dostavilo je 18 županija, uključujući Grad Zagreb⁴⁹, 103 grada (od ukupno 126), kao i 359 općina (od ukupno 429).

Iz godine u godinu zamjetan je sve veći napredak u ostvarivanju suradnje Agencije s jedinicama lokalne i područne samouprave pri izradi Godišnjeg izvješća o potporama (podatke o potporama za 2008. godinu dostavilo je 9 gradova i 50 općina više nego za 2007. godinu). Stoga i podaci o državnim potporama na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave sve više omogućuju uvid u stvarno stanje potpora i drugih oblika pomoći koje jedinice lokalne samouprave usmjeravaju u različite programe razvoja.

Najveći dio proračunskih sredstava usmjerava se na ciljeve i projekte koji ne predstavljaju potporu u smislu Zakona (udruge, športska, lovno-ribolovna, vatrogasna i kulturno-umjetnička društva, crveni križ, političke stranke, obrazovne, zdravstvene i vjerske ustanove, građani, odnosno fizičke i pravne osobe koje nisu poduzetnici i slično). Najčešće je riječ o iznosima danim raznim korisnicima koji se u smislu članka 2. stavka 2. Zakona ne smatraju korisnicima državnih potpora.⁵⁰

Iznos od 178,4 milijuna kuna državnih potpora danih u 2008. godini od strane županija, gradova i općina najvećim dijelom odnosi se na subvencije u iznosu od 90 milijuna kuna koje je Grad Zagreb dodijelio poduzetniku HŽ – Hrvatske željeznice za poticanje željezničkog prometa. Zatim slijede izdvajanja za cestovni promet u iznosu od 48,5 milijuna kuna, a za poticanje razvoja poduzetništva, restrukturiranje poduzetnika u teškoćama i komunalnoj djelatnosti dodijeljeno je 36,3 milijuna kuna. Iznos od 3,6 milijuna kuna odnosi se na izdvajanja za poljoprivredu.

Iznos od 117,2 milijuna kuna dodijeljenih od strane županija, općina i gradova odnosi se na državne potpore male vrijednosti (za poticanje malog i srednjeg poduzetništva, cestovni promet, komunalne djelatnosti, javne radiodifuzijske usluge, turizam, zračne luke te kulturu i zaštitu baštine), što zajedno s državnim potporama prikazanim u Tabeli 31. daje iznos od 295,6 milijuna kuna.

⁴⁹ Bjelovarsko-bilogorska, Koprivničko-križevačka i Krapinsko-zagorska županija nisu dostavile podatke, kao niti sljedeći gradovi: Biograd na moru, Bjelovar, Čazma, Daruvar, Driš, Đakovo, Garešnica, Grubišno Polje, Ivanić Grad, Knin, Metković, Mursko Središće, Novi Vinodolski, Obrovac, Opuzen, Osijek, Pag, Pakrac, Ploče, Poreč, Pregrada, Prelog, Rovinj i Virovitica.

⁵⁰ Naime, sukladno spomenutom članku Zakona, korisnicima državne potpore smatraju se pravne i fizičke osobe koje, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluju u prometu roba i usluga, a koriste neki od oblika državne potpore.

Tabela 31.: Potpore dodijeljene na lokalnoj razini prema instrumentima dodjele za razdoblje 2006. - 2008.

Potpore na lokalnom nivou	2006.		2007.		2008.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	132,8	18,1	170,1	23,2	149,8	20,7
A2 porezne olakšice	0,0	0,0	1,9	0,3	0,0	0,0
B1 udio u temeljnom kapitalu	0,0	0,0	7,1	1,0	5,1	0,7
D jamstva	0,0	0,0	15,7	2,1	23,5	3,3
UKUPNO	132,8	18,1	194,8	26,6	178,4	24,7
Udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,91		2,60		3,38	
Udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,40		1,82		2,02	
Udio (%) u BDP-u	0,05		0,06		0,05	

Izvor: Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, podaci obrađeni u AZTN-u

7. DRŽAVNE POTPORE MALE VRIJEDNOSTI

Potpore male vrijednosti ne smatraju se potporama koje uređuje Zakon o državnim potporama (sukladno pravnoj stečevini EZ-a zbog malog iznosa ne narušavaju tržišno natjecanje između država članica odnosno članica Europske unije i Republike Hrvatske) i stoga nisu obuhvaćene podacima o potporama sadržanim u ovom Izvješću. Međutim, kako se u Republici Hrvatskoj ovaj vid pomoći gospodarstvu osigurava cijelim nizom programa namijenjenih pojedinim djelatnostima i korisnicima te predstavlja značajan trošak državnih sredstava, radi osiguranja uvida u način na koji se proračunskim sredstvima potiču određene gospodarske aktivnosti, djelatnosti i poduzetnici, Agencija, premda joj to nije zakonska obveza, u ovom dijelu Izvješća daje kratak pregled programa i namjena za koje su u 2008. godini dodijeljene potpore male vrijednosti.

U 2008. godini dodijeljeno je 369,2 milijuna kuna potpora male vrijednosti od čega je najveći dio (74,5 posto) dodijeljen kroz subvencije.

Na državnoj razini, kroz različite programe potpora, dodijeljeno je 252 milijuna kuna, odnosno 68,3 posto od ukupno danih potpora male vrijednosti, dok je 31,7 posto dodijeljeno na lokalnoj razini.

Tabela 32.: Potpore male vrijednosti za razdoblje 2006. - 2008.

Potpore male vrijednosti	2006.	2007.	2008.
	u mln HRK	u mln HRK	u mln HRK
A1 Neposredne subvencije kamata	7,4	9,0	36,6
A1 Subvencije	64,7	117,3	274,9
A2 Otpis duga	6,2	2,2	3,2
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	0,4	0,0	0,2
B1 Kapitalna ulaganja	0,0	0,0	8,0
C1 Povoljni zajmovi	2,1	16,8	26,4
C1 Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	0,6	0,0	2,1
D Jamstva	0,0	6,2	16,7
D Plaćanja za aktivirana jamstva	0,0	1,2	1,1
Lokalno ⁵¹	143,7	103,2	0,0
UKUPNO	225,1	255,9	369,2

Izvor: Ministarstvo financija, ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u AZTN-u

⁵¹ Posljednji redak Tabele 32. sadrži podatke o potporama male vrijednosti koje su jedinice lokalne i područne samouprave skupno dodijelile u 2006. i 2007. godini, dok su zbog veće preciznosti zaprimljenih podataka za 2008. godinu podaci razvrstani po instrumentima dodjele, iako je riječ o procijenjenom iznosu.

Potpore male vrijednosti⁵² je potpora dodijeljena pojedinom korisniku koja ne prelazi ukupan iznos od 1.500.000 kuna u razdoblju od tri fiskalne godine, bez obzira na oblik ili namjenu potpore, dok potpora dodijeljena pojedinom korisniku u sektoru cestovnog prometa ne smije premašiti 750.000 kuna u razdoblju od tri fiskalne godine, te ne smije biti dodijeljena za nabavu vozila. Za dodjelu potpora male vrijednosti nije potrebno odobrenje Agencije ukoliko su ispunjeni svi uvjeti za njihovu dodjelu. Navedene potpore značajno ne narušavaju trgovinu između Republike Hrvatske i članica Europske unije.

Potpore male vrijednosti ne mogu se dodijeliti u svrhu promidžbe izvoza, poduzetnicima u proizvodnji čelika, za nabavu transportne opreme i sredstava te poduzetnicima u teškoćama.

Obveza je davatelja potpore male vrijednosti da pri dodjeli te potpore izvijesti korisnika da se radi o potpori male vrijednosti, te da u roku 15 dana od dana dodjele izvijesti Agenciju o svakoj dodijeljenoj potpori male vrijednosti. Davatelj potpore dužan je voditi evidenciju o dodijeljenim potporama male vrijednosti po pojedinim korisnicima i podatke o tako dodijeljenim potporama čuvati deset godina od dana dodjele.

Agencija je utvrdila, temeljem zaprimljene dokumentacije i podataka, da su u 2008. godini potpore male vrijednosti dodjeljivali:

- Hrvatska agencija za malo gospodarstvo sukladno programima: Jačanje konkurentnosti malog gospodarstva, Poduzetničke potporne institucije, Poduzetništvo žena i ciljnih skupina, Pravilnik o dodjeli jamstva HAMAG-a (državna potpora male vrijednosti), Program izobrazbe i razvoja mreže konzultanata za malo gospodarstvo, Razvoj obrtništva, Zadružno poduzetništvo. Iznos od 111,8 milijuna kuna potpora male vrijednosti dodijeljen je uglavnom kroz subvencije (96,9 milijuna kuna) te manjim dijelom putem jamstava i plaćanjima za opozvana jamstva;
- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva: 33,9 milijuna kuna kroz Operativni plan poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2008. godinu, Program poticaja razvoja i primjene novih tehnologija u malom gospodarstvu, Program razvoja malog i srednjeg poduzetništva u turizmu, Program poticaja razvoja i primjene novih tehnologija u malom gospodarstvu. Dodijeljena sredstva bila su u obliku subvencija (93,5 posto) i subvencija kamata;
- Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture: 24,2 milijuna kuna potpora male vrijednosti, od čega 19,2 milijuna kuna putem subvencija te 4,9 milijuna kuna putem kapitalnih ulaganja. Potpore male vrijednosti dodijeljene su temeljem Programa izgradnje i rekonstrukcije putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara - malih poduzetnika u razdoblju od 2008. do 2009. godine, Programa poticanja

⁵² U „Narodnim novinama“ broj 45/07 objavljena je Odluka o objavljivanju pravila o potporama male vrijednosti.

riječnog prometa, Programa subvencioniranja razlike u cijeni pogonskog goriva brodarima u nacionalnoj plovidbi, Uredbe o uvjetima, kriterijima, visini naknade i načinu ostvarivanja prava za postojeća i nova radna mjesta otočnim poslodavcima;

- Fond za razvoj i zapošljavanje u skladu s Poduzetničkim programom državnih potpora male vrijednosti dodijelio je 18,8 milijuna kuna, uglavnom putem povoljnih zajmova te manjim dijelom putem zajmova poduzetnicima u teškoćama;

- Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio je 18,4 milijuna kuna potpora male vrijednosti isključivo kroz subvencije, a u skladu s olakšicama i poticajima pri zapošljavanju osoba s invaliditetom;

- Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost u skladu s programom Državne potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša dodijelio je 13,5 milijuna kuna, većim dijelom kroz povoljne zajmove, subvencije kamata te subvencije;

- Ministarstvo turizma isključivo u obliku subvencija, dodijelilo je 8,9 milijuna kuna sukladno programima: Program poticanja izrade izvornih suvenira, Obnova, valorizacija i revitalizacija kulturne, tradicijske i prirodne baštine kao novi turistički proizvod, Poticaj za povećanje konkurentnosti turističkog tržišta - Poticanje manifestacija kao dijela turističke ponuda, Poticaj za povećanje konkurentnosti turističkog tržišta - Sufinanciranje projekata iz fondova, Poticanje razvoja turističkih tematskih putova, Poticanje seoskog turizma na kontinentu "Zelena brazda", Program kreditiranja turizma - Razvoj turizma na selu, Program poticanja formiranja multisektorskih klastera, Projekt sufinanciranja hotelske i ugostiteljske industrije, Razvoj selektivnih oblika turizma na moru – Plava brazda;

- Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja za razdoblje od 2008. do 2011. godine dodijelilo je 8 milijuna kuna subvencija;

- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa dodijelilo je iznos od 7,3 milijuna kuna putem subvencija sukladno Smjernicama za poticanje inovacijskog tehnološkog sustava TEST;

- Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara u skladu s Programom sufinanciranja gospodarskih projekata u Gradu Vukovaru dodijelio je 6,5 milijuna kuna putem subvencija;

- Hrvatska banka za obnovu i razvitak putem subvencija dodijelila je iznos od 513.539,10 kuna. Sredstva su se dodjeljivala u skladu s Pravilnikom o osnovnim uvjetima financiranja pojedinih ciljnih skupina;
- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje dodijelio je iznos od 209.592 kune;
- Županije, općine i gradovi dodijelili su iznos od 117,2 milijuna kuna.

8. DRŽAVNE POTPORE U REPUBLICI HRVATSKOJ U USPOREDBI S POTPORAMA U EUROPSKOJ UNIJI

Početak 2008. godine tijela Europske unije i države članice su veliku pozornost usmjeravale na provedbu Akcijskog plana državnih potpora.⁵³ No, kriza koja je najprije zahvatila financijski, a zatim i realni sektor gospodarstva krajem 2008. godine, preusmjerila je pozornost država članica i Europske komisije kada se radi o državnim potporama na jednako važno pitanje pronalaženja načina kako pomoći europskom financijskom i gospodarskom sektoru da se suoči i preživi krizu. Stoga, kako bi se riješili problemi vezani uz krizu, Komisija je već krajem 2008. godine počela s aktivnostima usmjerenim na spašavanje svog bankarskog sektora, a početkom 2009. godine je donijela Priopćenje – Privremeni okvir Zajednice za mjere državnih potpora kojima se podupire pristup financiranju u trenutnoj financijskoj i gospodarskoj krizi⁵⁴, s ciljem olakšanja pristupa kapitalu, kako financijskom tako i realnom sektoru gospodarstva.

Financijska kriza koja se već od 2008. godine proširila iz SAD i na ostatak svijeta, pogodila je države članice Europske unije, odnosno financijski sektor najvećeg broja država članica. Tijekom 2008. godine sve veći broj država članica i službeno je ušao u recesiju (dva kvartala uzastopno bilježe negativni rast), a Europa se suočila s padom povjerenja potrošača, potrošnje, ulaganja i narudžbi u poslovnom sektoru. Planom oporavka, koji je donesen u studenom 2008. godine, cilj je potaknuti potražnju, vratiti povjerenje građana i stvoriti temelje za dugoročni rast konkurentnosti. Mjere usmjerene na jačanje potražnje na jednoj strani, te one usmjerene na ponudu, čine okosnicu antirecesijskih mjera Europske unije. Važan instrument kojim se taj plan provodi u praksi većine država članica su i državne potpore, kojima se realnom sektoru gospodarstva pomaže u pristupu kapitalu, zbog čega su mnoge države dale određene financijske injekcije i bankama kako bi osigurale ponudu kredita za potrebe ovog sektora.

Međutim, s obzirom na odredbe Ugovora o osnivanju Europske zajednice, koje zabranjuju dodjelu državnih potpora koje narušavaju ili bi mogle narušiti trgovinu među državama članicama i na taj način dovesti do nekontroliranog poticanja odabranih

⁵³ U cilju rasterećenja obujma poslova koje obavlja Europska komisija, u 2008. godini na snagu je stupila Uredba Komisije (EZ), br. 800/2008, od 6. kolovoza 2008. godine kojom se određene kategorije potpora proglašavaju usklađenima sa zajedničkim tržištem pri primjeni članaka 87. i 88. Ugovora (Opća uredba o skupnim izuzećima) (SL L 214, 09.08.2008., str. 3. – 47.). Temeljem te Uredbe automatski se odobrava čitav niz mjera državnih potpora, čime je državama članicama omogućena dodjela potpora bez obveze prethodne prijave Komisiji na odobrenje, pod uvjetom da su svi uvjeti navedeni u Uredbi ispunjeni (sadržava pravila o potporama za male i srednje poduzetnike, istraživanje i inovacije, regionalni razvoj, usavršavanje, zapošljavanje, rizični kapital, zaštitu okoliša, poduzetništvo i druga).

⁵⁴ SL C 83, 7.4.2009., str. 1. – 15.

sektora ili poduzetnika, čime bi došlo do ugrožavanja jedinstvenog tržišta Zajednice, kriza u financijskom sektoru, koja se počela „prelijevati“ i na realni sektor gospodarstva, pred institucije Zajednice postavila je nekoliko zadaća. Primarno se nametnula potreba osiguranja pomoći državama članicama u suočavanju s krizom i poduzimanja mjera radi ponovne uspostave stabilnosti u financijskom sektoru. Zatim je bilo potrebno osigurati pomoć realnom sektoru gospodarstva osobito kada se radi o nužnom kapitalu za njegovo funkcioniranje ali i konkretnim programima potpora sektorima koje je kriza posebno pogodila (automobilska industrija). S druge strane, institucije Zajednice, a osobito Europska komisija, niti u jednom trenutku nisu dovodili u pitanje izvršavanje svoje kontrolne funkcije nad dodjelom državnih potpora u državama članicama.

Brzo i odlučno suočavanje s teškoćama izazvanim krizom financijskog sektora, osobito bankarstva, bilo je nužno radi značaja koji taj sektor ima za stanovništvo, ali i za gospodarstvo. Stoga su, a u nedostatku sveobuhvatnog pan-europskog, regulatornog i pravnog okvira za poslovanje financijskog sektora, institucije Europske unije provedbom politike državnih potpora omogućile državama članicama poduzimanje mjera čiji je cilj ublažavanje ili otklanjanje učinaka krize u ovom sektoru. Radi se o programima spašavanja i restrukturiranja banaka i ostalih financijskih institucija, koji su prema podacima Europske komisije na kraju prvog kvartala 2009. godine dosegli iznos od 3.000 milijardi eura, što čini 24 posto udjela u BDP-u Zajednice, dok će se tek naknadno moći izračunati element potpore u tim programima.

S druge strane, programi potpora u znatno većoj mjeri nego ranije usmjeravaju se prema malom i srednjem poduzetništvu, dodjelom državnih jamstava, subvencioniranjem kamata, ulaganjem kapitala, a dolazi i do značajnijeg preusmjeravanja subvencija na one gospodarske sektore koji razvijaju nove proizvode i tehnologije, odnosno tzv. „zelene proizvode“, a kojima se osiguravaju najveći standardi zaštite okoliša, veća energetska učinkovitost i slično, te se na taj način osiguravaju preduvjeti za buduću konkurentnost. Prema podacima koje je objavila Europska komisija, od listopada 2008. godine do kraja lipnja 2009. godine, države članice su radi dobivanja odobrenja prijavile 60 programa ili pojedinačnih zahtjeva za dodjelu potpora u financijskom sektoru kao i 50 programa potpora za pomoć gospodarstvu.

S obzirom na vrlo intenzivnu aktivnost na području dodjele potpora koja je u državama članicama Europske unije započela već u zadnjem tromjesečju 2008. godine još uvijek nisu raspoloživi podaci o ukupno dodijeljenim potporama u Europskoj uniji za 2008. godinu. Stoga se u ovom dijelu Izvješća daju podaci o potporama koje su države članice Europske unije dodijelile u 2007. godini (Tabela 33.). Tabela sadrži usporedni prikaz državnih potpora dodijeljenih u Europskoj uniji i potpora dodijeljenih u Republici Hrvatskoj, isključujući poljoprivredu, ribarstvo i promet. S obzirom da je, primjenjujući

metodologiju Europske unije, potrebno prikazati potpore za poticanje prometa, poljoprivrede i ribarstva odvojeno od ostalih potpora, takav pristup korišten je i u ovom Izvješću.

Tabela 33.: Potpore u usporedbi sa zemljama članicama Europske unije u 2007. godini

	2007.				
	Ukupne potpore bez potpora željezničkom prometu		Ukupne potpore bez potpora poljoprivredi, ribarstvu i prometu		
	mld EUR	Udio u BDP-u (%)	mld EUR	Udio u BDP-u (%)	Udio horizontalnih i regionalnih potpora ⁵⁵ (%)
Republika Hrvatska 2006.	1,2	3,01	0,75	1,93	22
Republika Hrvatska 2007.	1,3	3,12	0,83	1,93	24
EU - 27	64,8	0,53	49,2	0,40	80
EU - 15	57,7	0,51	45,4	0,40	80
EU - 12	7,1	0,81	3,8	0,43	77
Belgija	1,1	0,33	0,9	0,27	100
Bugarska	0,4	1,35	0,0	0,09	92
Češka	0,9	0,73	0,8	0,60	100
Danska	1,4	0,62	1,2	0,51	92
Njemačka	16,2	0,67	14,1	0,58	79
Estonija	0,0	0,24	0,0	0,07	100
Irska	1,1	0,59	0,6	0,32	77
Grčka	0,7	0,32	0,6	0,24	98
Španjolska	5,4	0,51	4,3	0,41	74
Francuska	9,8	0,52	6,9	0,37	95
Italija	5,1	0,33	3,9	0,25	89
Cipar	0,1	0,40	0,1	0,24	95
Latvija	0,2	1,02	0,0	0,21	100
Litva	0,2	0,63	0,1	0,18	96
Luksemburg	0,1	0,20	0,0	0,13	100
Mađarska	1,4	1,42	0,9	0,87	53
Malta	0,1	0,79	0,1	0,59	4
Nizozemska	2,3	0,41	1,4	0,24	96
Austrija	1,0	0,37	0,8	0,30	98
Poljska	1,8	0,60	1,3	0,41	89
Portugal	2,1	1,31	2,1	1,30	10
Rumunjska	1,4	1,17	0,3	0,24	36
Slovenija	0,2	0,56	0,1	0,34	84
Slovačka	0,3	0,50	0,2	0,41	76
Finska	2,1	1,16	0,6	0,35	96
Švedska	3,1	0,93	2,9	0,88	99
Velika Britanija	6,2	0,31	5,1	0,25	62

Izvor: DG Competition

⁵⁵ Kod računanja učešća regionalnih i horizontalnih potpora u ukupnim potporama (isključujući potpore male vrijednosti i potpore dane za poljoprivredu, ribarstvo i promet) u promatrane tri godine, u navedeni iznos regionalnih i horizontalnih potpora ubrojene su i potpore koje su u Republici Hrvatskoj davale županije, gradovi i općine.

Od 27 država članica najviše potpora u 2007. godini daje Njemačka (16,2 milijardi eura), što čini 25 posto ukupno dodijeljenih potpora, bez potpora željezničkom prometu u Europskoj uniji, i predstavlja smanjenje u odnosu na prethodnu godinu. Nakon Njemačke najviše potpora dodjeljuju Francuska (9,8 milijardi eura), Velika Britanija (6,2 milijardi eura), zatim Španjolska i Italija.

Velik broj država članica Europske unije uspio je preusmjeriti potpore od sektorskih prema horizontalnim ciljevima. U 2007. godini kod svih 27 država članica Europske unije (EU-27) prosječan udio potpora za horizontalne ciljeve u ukupnim potporama (bez potpora poljoprivredi, ribarstvu i prometu) ima tendenciju rasta. Naime, taj je udio od 67 posto u razdoblju od 2002. do 2004. godine povećan na 81 posto u razdoblju od 2005. do 2007. godine. Ovakvo povećanje horizontalnih potpora može se pripisati povećanju poreznih oslobođenja za zaštitu okoliša i uštedu energije. Ostalih 20 posto je usmjereno na specifične sektore kao što su financijske usluge (9 posto), ugljen (7 posto), proizvodnja i druge usluge (3 posto) te drugi neproizvodni sektori (1 posto).

U usporedbi s najvećim brojem članica Europske unije, Republika Hrvatska, mjereno u apsolutnom iznosu, ne daje visoke potpore gospodarstvu, ali s obzirom na udio danih potpora u BDP-u, u 2007. godini razvidan je i nadalje iznadprosječan značaj potpora za hrvatsko gospodarstvo kao i njihova još uvijek nepovoljna struktura u korist pojedinih sektora i djelatnosti. Međutim, tek će podaci za 2008. i 2009. godinu, s obzirom na velike državne intervencije u saniranju i restrukturiranju financijskog i realnog sektora gospodarstva u državama članicama Europske unije, pokazati koliko Republika Hrvatska i u tim godinama odudara od europskih trendova i prosjeka.

9. ZAKLJUČAK

Tijekom 2008. godine zabilježeno je nekoliko pozitivnih trendova i činjenica vezanih uz državne potpore u Republici Hrvatskoj, a polazeći od metodologije i pristupa koji primjenjuje ova Agencija.

Spomenuto se prvenstveno odnosi na ukupan iznos dodijeljenih potpora i kretanje udjela potpora u BDP-u. Naime, ukupan iznos potpora u 2008. godini smanjen je za 17,6 posto u odnosu na potpore dodijeljene u 2007. godini. Pozitivan trend još je više razvidan ako se promatraju potpore bez poljoprivrede i ribarstva i prometa jer su u tom slučaju potpore u 2008. godini za 37,2 posto manje nego potpore u 2007. godini. Istodobno, udio potpora u BDP-u u 2008. godini iznosio je 2,6 posto, dok je u 2007. godini iznosio 3,4 posto. Bez potpora prometu, poljoprivredi i ribarstvu, udio potpora u BDP-u prošle godine je iznosio 1,12 posto što Republiku Hrvatsku približava udjelu potpora u BDP-u nekih država članica Europske unije. Pritom, razlog smanjenja iznosa potpora leži u manjim sektorskim potporama, odnosno potporama namijenjenim pojedinim industrijama, kao što su brodogradnja, industrija željeza i čelika, industrija aluminijska i slično.

U isto vrijeme, registriran je rast potpora za horizontalne ciljeve i to za 25 posto u odnosu na 2007. godinu, a povećan je udio horizontalnih, regionalnih i potpora na lokalnoj razini u ukupno dodijeljenim potporama na oko 20 posto, odnosno 34 posto, ako se promatra udio u ukupno dodijeljenim potporama za industriju i usluge. Najveći rast horizontalnih potpora u 2008. godini u odnosu na 2007. godinu bilježe potpore za male i srednje poduzetnike (222,7 posto), zaštitu okoliša i uštedu energije (79,2 posto), zapošljavanje (37,9 posto) te istraživanje, razvoj i inovacije (30,3 posto).

Izvešće za 2008. godinu, također ukazuje na činjenicu da su davatelji državnih potpora većinu potpora dodjeljivali temeljem unaprijed pripremljenih i od ove Agencije odobrenih programa državnih potpora, a sve manje se potpore dodjeljuju na *ad hoc* osnovi pojedinačnim korisnicima. To se odnosi i na potpore male vrijednosti koje se mogu dodjeljivati pojedinačno ili u okviru određenog programa potpora. Spomenuti pristup dodjele potpora kroz programe potpora bitno doprinosi transparentnosti i predvidivosti dodjele potpora te smanjuje diskrecijske ovlasti davatelja potpora. Potpore koje se i nadalje dodjeljuju pojedinačnim korisnicima uglavnom se odnose na potpore za sanaciju i restrukturiranje koje se prema propisima o potporama na temelju programa potpora mogu dodjeljivati samo malim i srednjim poduzetnicima, a velikim poduzetnicima isključivo pojedinačno i uz uvjet dostave plana restrukturiranja Agenciji na ocjenu.

Tijekom 2008. godine izvršeno je usklađivanje zakona koji, između ostalog, uređuju sustav dodjele potpora kao što su Zakon o slobodnim zonama, Zakon o brdsko-planinskim područjima, Zakon o područjima posebne državne skrbi, a donesena je i karta regionalnih potpora, pa je sustav potpora najvećim dijelom već sada sukladan onome koji vrijedi u Europskoj uniji, što znači da su stvoreni temelji za daljnji rast potpora namijenjenih horizontalnim ciljevima, osobito onima koji se odnose na dodjelu potpora za ulaganja koja potiču otvaranje novih radnih mjesta i veće zapošljavanje.

Kako bi se postigli bolji učinci potpora u navedenom smislu, u narednom razdoblju bit će potrebno voditi politiku potpora koja će više nego do sada voditi računa o potrebi veće koncentracije sredstava za potpore odnosno manjem broju davatelja potpora i programa potpora, budući da veliki broj davatelja i još veći broj programa koji se nude korisnicima, otežava snalaženje, povećava troškove upravljanja tim programima, te nepotrebno usitnjava sredstva namijenjena određenim ciljevima, a time dovodi u pitanje učinak i svrhu tih potpora.

Zaključno, pozitivni trendovi u području državnih potpora ukazuju na činjenicu da je novi sustav dodjele i nadzora potpora u Republici Hrvatskoj zaživio. Primjena Zakona o državnim potporama daje rezultate. Dodjela potpora obavlja se sukladno pravilima koje nalaže Zakon i akti doneseni temeljem ovog Zakona, davatelji su usmjereni na izradu programa potpora, a samo iznimno na dodjelu pojedinačnih potpora. Isto tako, razvidno je da će nakon usklađivanja naslijeđenog sustava potpora pojedinim gospodarskim sektorima, Republika Hrvatska vrlo brzo sustići ostale države članice Europske unije u pogledu udjela potpora u BDP-u i strukture potpora u kojoj će prevladavati potpore za horizontalne ciljeve i regionalni razvitak.

10. PRILOG 1.

Instrumenti državne potpore

A – Subvencije, porezna izuzeća i oprost duga

Subvencije i porezna izuzeća, čine prvu skupinu u kojoj cjelokupan iznos transferiran korisniku čini potporu. Ta skupina se dijeli na dvije podskupine:

- **A1** - subvencije (subvencije, neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma, prisilna nagodba i stečaj)
- **A2** - oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice (kao različiti oblici umanjenja poreza na dobit poduzetnicima, i to: olakšice s područja posebne državne skrbi - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobađanja za porezne obveznike na području grada Vukovara - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobađanja za porezne obveznike koji posluju u slobodnim zonama - niža stopa poreza na dobit, poticaji ulaganja - niža stopa poreza na dobit, poticaji zapošljavanja invalidnih osoba - niža stopa poreza na dobit, poticaji istraživanja i razvoja - umanjenje porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja.)

Osim subvencija i poreznih izuzeća u skupinu **A2** ulaze i snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga.

B - Udjeli u vlasničkom kapitalu

Kako bi država pomogla nekom poduzetniku, svoje potraživanje prema tom poduzetniku može pretvoriti u vlasnički udjel i time postaje suvlasnikom toga poduzetnika. U tu skupinu potpora ubrajaju se: državna ulaganja u vlasnički kapital poduzetnika kojima nije cilj stvaranje dobiti, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga prema državi u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima, odricanje od isplate dobiti poduzetnika na koju država ima pravo na temelju udjela u vlasništvu poduzetnika i sl. Ovdje se radi uglavnom o poduzetnicima u teškoćama, kojima država na ovaj način nastoji pomoći.

C – Financijski transferi

- **C1 - Povoljni zajmovi-** krediti koje država izravno ili putem ovlaštenih pravnih osoba ili putem poslovnih banaka, dodjeljuje poduzetnicima uz povoljnije uvjete od tržišnih, tj. niže kamatne stope od tržišnih, uz dulje vrijeme počeka ili otplate te druge povoljne uvjete. Takvi krediti obično su namijenjeni poduzetnicima u teškoćama koji kredit ne bi mogli dobiti pod redovnim tržišnim uvjetima, a uglavnom se dodjeljuju preko

Hrvatske banke za obnovu i razvoj. U ovoj skupini nalaze se i **zajmovi poduzetnicima u teškoćama**.

D – Jamstva, opozvana jamstva

Obuhvaćaju državna jamstva za osiguranje od komercijalnih i nekomercijalnih rizika u nominalnom iznosu. Državna jamstva omogućuju korisniku da dobije kredit uz povoljnije uvjete od onih na financijskim tržištima. Državno jamstvo u pravilu ne predstavlja potporu korisniku ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: da korisnik zajma nije u financijskim poteškoćama, da korisnik zajma može na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, da je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i po vremenu trajanja, da državno jamstvo ne pokriva više od 80 posto određene financijske obveze, da se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena. Samo ako su kumulativno ispunjeni svi navedeni uvjeti, tada jamstvo ne predstavlja potporu.

Ovoj skupini pripadaju i **opozvana jamstva** kod kojih je element državne potpore jednak iznosu opozvanog jamstva.

Navedeni instrumenti dodjele potpore predstavljaju samo najčešće korištene instrumente.

Metodologija ocjene elementa državne potpore

Skupina A1	
Subvencije	ukupna vrijednost primljene subvencije
Neposredne subvencije kamata	ukupna vrijednost primljene subvencije (ili neisplata dijela kamata)
Oprost duga po osnovi zajma	vrijednost otpisanoga duga
Prisilna nagodba i stečaj	procijenjeni umanjeni iznos nagodbe ili tražbine iz stečajne mase u odnosu prema drugim vjerovnicima zbog svjesno prouzročene slabijega položaja države kao vjerovnika u postupku nagodbe ili stečaja

Skupina A2	
Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	nisu uključene porezne olakšice koje su općeg karaktera (npr.: porez na dobit kao opća mjera prema Zakonu o porezu na dobit), već samo olakšice koje su specifične za određenog poduzetnika ili skupinu poduzetnika odnosno za pojedino područje; državna potpora je ukupni izračunati iznos izuzeća ili olakšice
Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	vrijedi isto načelo kao i kod poreznih izuzeća – u državne potpore ne ulaze one olakšice koje imaju opći značaj; državnu potporu čini ukupni izračunati iznos
Odgode pri plaćanju poreza	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi* za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
Otpis duga	iznos otpisanog duga
Odgode pri podmirenju	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi* za razdoblje odgode (dekurzivni

duga	jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
------	---

Skupina B

Ulaganja u vlastiti kapital	državna potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore
Kapitalna ulaganja i rizični kapital	element državnih potpora nazočan je u svim državnim ulaganjima koje kao primarni cilj nemaju stvaranje dobiti; element državne potpore je iskazana vrijednost koristi za korisnika državne potpore; ovaj instrument obuhvaća ulaganja u vlasnički kapital, investicijska ulaganja i rizični kapital
Pretvaranje duga u vlasnički udjel	element državne potpore postoji u slučaju kada je država u slabijem položaju od ostalih vjerovnika; državna potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore, koja proizlazi zbog slabijeg položaja države
Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	državna potpora je razlika između tržišne vrijednosti imovine i cijene po kojoj se prodaje
Odricanje od isplate dobiti poduzetnika	dio raspodijeljene dobiti, koja potječe iz vlasništva države u poduzetniku i kojega se država odrekne, predstavlja u cijelosti državnu potporu

Skupina C1

Povoljni zajmovi	razlika između referentne stope* i povoljne kamatne stope po kojoj je zajam odobren; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost
Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	razlika između referentne stope* za poduzetnike u teškoćama i ugovorene povoljne kamatne stope; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost; državna potpora sadržana u ovakvim zajmovima može iznositi i do 100 posto vrijednosti zajma

Skupina D

Jamstva	razlika između tržišne cijene jamstva** i cijene državnog jamstva koja je niža; za poduzetnike u teškoćama državna potpora može iznositi i do 100 posto vrijednosti jamstva
Opozvana jamstva	iznos opozvanog jamstva

Skupina E1

Ostalo	
--------	--

* referentna stopa utvrđuje se sukladno Odluci o objavljivanju pravila o utvrđivanju referentne i diskontne stope („Narodne novine“, broj 114/08) koju Agencija redovito usklađuje i objavljuje na internetskoj stranici www.aztn.hr

** tržišna cijena jamstva izračunava se temeljem Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstva („Narodne novine“, broj 39/09)

11. PRILOG 2.

Kategorije državnih potpora

Pravila	Kategorija	Namjena
HORIZONTALNA PRAVILA		
Istraživanje i razvoj i inovacije		
		Projekti istraživanja i razvoja za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja i studije o tehničkoj izvodivosti za primijenjena i razvojna istraživanja
		Pokrivanje troškova zaštite prava industrijskog vlasništva za male i srednje poduzetnike
		Novo osnovani mali poduzetnici koji se bave inovacijama
		Inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru usluga
		Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije (mali i srednji poduzetnici)
		Unajmljivanje visoko stručnog kadra koji se privremeno zapošljava iz istraživačkih organizacija ili velikih poduzetnika u malim i srednjim poduzetnicima
		Osnivanje, širenje i oživljavanje inovacijskih clustera
Zaštita okoliša i ušteda energije		
		Postizanje višeg stupnja zaštite okoliša od obvezujućih standarda odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
		Nabava novih transportnih vozila po standardima višim od obvezujućih odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
		Prilagodba budućim obvezujućim standardima
		Istraživanja odnosno izrada studija neposredno vezanih za zaštitu okoliša
		Ušteda energije
		Obnovljivi izvori energije
		Kogeneracija i daljinsko grijanje
		Gospodarenje otpadom
		Sanacija onečišćenih područja
		Premještanje poduzetnika radi zaštite okoliša na postojećoj lokaciji
		Sustav trgovanja dozvolama
		Suzbijanje negativnih vanjskih učinaka zaštite okoliša putem smanjenja ili izuzeća od poreza za zaštitu okoliša za pojedine sektore ili kategorije poduzetnika uz mogućnost uvođenja viših poreza za ostale poduzetnike
Mali i srednji poduzetnici		
		Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu i otvaranje novih radnih mjesta vezanih uz projekt ulaganja
		Pokriće troškova osnivanja i tekućih troškova poslovanja vezanih samo za male ženske poduzetnike
		Prilagodba budućim obvezujućim standardima
		Savjetodavne usluge
		Sudjelovanje na sajmovima
		Pokrivanje troškova prava industrijskog vlasništva
		Novi mali poduzetnici koji se bave inovacijama
		Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije
		Ulaganja rizičnog kapitala od strane investicijskih fondova
Zapošljavanje		
		Zapošljavanje invalidnih osoba ili osoba koje se teže zapošljavaju
		Pokriće dodatnih troškova zapošljavanja invalidnih osoba
Usavršavanje		
		Posebno usavršavanje zaposlenika
		Opće usavršavanje zaposlenika

	Sanacija i restrukturiranje
	Pomoć poduzetnicima u teškoćama kojima se temeljem ostvarivog i prihvaćenog plana restrukturiranja može osigurati dugoročni ostanak na tržištu
	Kultura i zaštita baštine
	Poticanje kulture i zaštita baštine
POSEBNA SEKTORSKA	
	Kopneni promet (željeznički, cestovni, unutarnji plovni putevi)
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na gradski, prigradski, regionalni i nacionalni prijevoz
	Investicijska ulaganja u razvoj kombiniranog prijevoza koja se odnose na ulaganja u infrastrukturu te nepomične i pomične objekte koji su neophodni za pretovar
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim državnim potporama
	Zračni promet
	Služba od općeg gospodarskog interesa za zračni prijevoz unutar države između regionalnih zračnih luka
	Ostale namjene predviđene horizontalnim državnih potporama
	Pomorski promet
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na pomorsku kabotažu
	Odobrovanje poreznih olakšica u cilju održavanja konkurentnosti brodara
	Pokriće troškova zapošljavanja koji se odnose na smanjenje stope doprinosa za socijalno osiguranje
	Zamjena posade odnosno podmirenje dijela troškova povratka pomorca u domovinu
	Ulaganje u obnovu flote koja čine dio strukturalne reforme čiji je cilj smanjivanje kapaciteta flote
	Usavršavanje pomoraca te ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim državnim potporama
	Proizvodnja čelika
	Zatvaranje poslovanja (kapaciteta) poduzetnika
	Zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje radnika, pod uvjetom da se radi o djelomičnom ili potpunom zatvaranju kapaciteta
	Ostale namjene predviđene horizontalnim državnim potporama osim potpora za sanaciju i restrukturiranje
	Brodogradnja
	Prilikom djelomičnog ili potpunog zatvaranja kapaciteta mogu se pokriti sljedeći troškovi: zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje; savjetodavne usluge radnicima koji su proglašeni viškom odnosno prijevremeno umirovljeni; prekvalifikacija radnika; preuređenje brodogradilišta, zgrada, postrojenja i infrastrukture za svrhe različite od brodogradnje
	Prilikom potpunog zatvaranja kapaciteta putem zajmova i državnih jamstava okončanje nedovršenih poslova
	Regionalne državne potpore za nadogradnju ili modernizaciju postojećih poduzetnika zbog poboljšanja iskoristivosti postojeće opreme i uređaja
	Ostale namjene predviđene horizontalnim državnim potporama
	Javne radiodifuzijske usluge
	Usluge od općeg gospodarskog interesa koje su u izravnoj vezi s demokratskim, socijalnim i kulturnim potrebama društva i potrebom očuvanja medijskog pluralizma
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim državnim potporama
	Kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost
	Proizvodnja filmova i TV programa koji su od značaja za razvoj kulture sukladno potvrđenim nacionalnim kriterijima
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim državnim potporama
	Poštanske usluge
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na univerzalne usluge, a ispunjava

		zahtjeve za kontinuitetom, tajnošću, neutralnošću, jednakosti postupanja i prilagodljivosti
		Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim državnim potporama
	Turizam	
		Sve namjene predviđene horizontalnim i regionalnim državnim potporama
REGIONALNA		
		Početna materijalna i nematerijalna ulaganja
		Otvaranje novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja
		Naknada dijela troškova tekućeg poslovanja (postojanje dodatnih transportnih troškova, područja s naseljenošću ispod 8 stanovnika po km ² , udaljenost i nedostupnost pojedinih područja te za novoosnovane male poduzetnike)
		Veliki projekti ulaganja

Razina državne potpore

Opis razine
1. Državna razina
2. Regionalna razina
3. Lokalna razina
4. Ostalo

12. PRILOG 3.

Popis odluka Agencije iz područja državnih potpora u 2008. godini

Klasa	UP/I 430-01/2008-54/03
Davatelj	Grad Čakovec
Naziv	Zahtjev za naknadno odobrenje državnog jamstva sadržanog u Odluci Gradskog vijeća Grada Čakovca o davanju jamstva za ispunjenje obveza po dugoročnom kreditu poduzetniku Gradsko poduzeće Ekom d.o.o., Čakovec
Korisnik	GP Ekom d.o.o., Čakovec
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	5. veljače 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Djelatnosti sportskih arena i stadiona (izgradnja sportske infrastrukture)
Instrument	Državno jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	19.456.204
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o odbacivanju od 26. veljače 2008. Poduzetnik GP Ekom d.o.o., a niti korisnici objekta Sportsko-rekreacijskog centra Mladost, dobivanjem jamstva nisu ostvarili ekonomsku prednost u mjeri u kojoj to može utjecati na narušavanje tržišnog natjecanja i na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske koje proizlaze iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju. Uporaba navedenih sportskih objekata predviđena je po tržišnim uvjetima i na nediskriminirajućoj osnovi. Jamstvo Grada Čakovca za zajam kojim će se financirati izgradnja navedene sportske infrastrukture predstavlja mjeru u okviru gradske nadležnosti usmjerene ispunjenju javnih potreba u sportu i dostizanju propisanih standarda sportske infrastrukture. Sukladno navedenom, Agencija je zaključkom odbacila zahtjev za davanje naknadnog odobrenja državnog jamstva jer predmetno jamstvo ne predstavlja državnu potporu, budući da nisu kumulativno ispunjeni svi uvjeti iz članka 3. stavka 1. Zakona o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2008-02/02
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Godišnji plan poticanja zapošljavanja za 2008.
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	1. veljače 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Svi sektori (zapošljavanje, usavršavanje)
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	201.768.035
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odobrenju od 26. veljače 2008. Od ukupno 48 mjera sadržanih u Prijedlogu Godišnjeg plana, Agencija je utvrdila koje su mjere u kojima su sadržane državne potpore za zapošljavanje i usavršavanje, te su iste ocijenjene sukladnima odredbama Zakona o državnim potporama i Uredbe o državnim potporama („Narodne novine“, broj 121/03), koja se primjenjuje temeljem članka 10. Uredbe o državnim potporama („Narodne novine“, broj 50/06). Agencija je odobrila državne potpore za zapošljavanje sadržane u Prijedlogu Godišnjeg plana za poticanje zapošljavanja za 2008., navedene u dijelu Smjernica 1., 2. i 7., te državne potpore za usavršavanje navedene u dijelu Smjernice 3. jer su iste sukladne s odredbama Zakona o državnim potporama. Nadalje, utvrđeno je da je na državne potpore za male i srednje poduzetnike sadržane u Prijedlogu Godišnjeg plana, navedene u dijelu Smjernice 2. Agencija donijela mišljenje 16. prosinca 2005., dok je na državnu potporu za male i srednje poduzetnike navedenu u dijelu Smjernice 2. donijela mišljenje 9. svibnja 2006. Također, utvrđeno je da državne potpore sadržane u Prijedlogu Godišnjeg plana, navedene u dijelu Smjernica 2. i 10. predstavljaju državne potpore male vrijednosti za koje nije potrebno odobrenje Agencije, te da dijelovi Smjernica 1., 2., 3., 4., 7., 9. i 10. ne sadrže državne potpore.

Klasa	UP/I 430-01/2008-34/01
Davatelj	Grad Zagreb
Naziv	Zahtjev za odobrenje financijskih sredstava poduzetniku Zagrebački električni tramvaj za 2008.
Korisnik	Zagrebački holding d.o.o. - Podružnica Zagrebački električni tramvaj, Zagreb
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	9. siječnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Gradski i prigradski kopneni prijevoz putnika
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	890.000.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 8. svibnja 2008. Agencija je zaprimila zahtjev za dodjelu financijskih sredstava u vrijednosti od 890.000.000 kuna poduzetniku Zagrebački holding d.o.o. - Podružnica Zagrebački električni tramvaj (dalje: ZET) za 2008. koja se odnose na pokriće troškova javnog prijevoza te plaćanje po kreditima za nabavu transportnih sredstava. Agencija je utvrdila da je javni prijevoz na području Grada Zagreba isključivo povjeren ZET-u i da ne postoji mogućnost da neki drugi poduzetnik obavlja javni prijevoz (tramvaj, autobus, žičara i uspinjača) na području Grada Zagreba, odnosno da tržište nije liberalizirano. Zbog činjenice da ne postoji tržište javnog prijevoza otvoreno i za ostale poduzetnike, subvencija/kompenzacija koju ZET prima od Grada Zagreba ne predstavlja državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama, jer nije ispunjen uvjet prema kojem se dodjelom financijskih sredstava ZET-u može narušiti tržišno natjecanje davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore osobito u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza Republike Hrvatske.

Klasa	UP/I 430-01/2008-03/05
Davatelj	Ministarstvo kulture
Naziv	Program financiranja nakladništva u 2008.
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	02. travnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Nakladništvo (kultura)
Instrument	A1 - subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	23.500.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odobrenju od 17. travnja 2008. Iz zaprimljenog zahtjeva utvrđeno je da će Ministarstvo kulture temeljem Programa financiranja nakladništva u 2008. odobravati državne potpore za: izdavanje knjiga, izdavanje časopisa, književne manifestacije i za književne programe u knjižarama. Sredstva za provedbu Prijedloga Programa osigurana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2008. na poziciji Ministarstva kulture "književno izdavaštvo". Ukupna sredstva predviđena na rečenoj poziciji iznose 43.500.000 kuna, dok je za navedene mjere planirano ukupno 23.500.000 kuna. S obzirom da su državne potpore za kulturu i zaštitu baštine usklađene s odredbama iz članka 40. Uredbe o državnim potporama („Narodne novine“, br. 121/03; dalje: Uredba) koja se odnosi na rečene državne potpore, a da je Ministarstvo kulture dokazalo da su značajne za razvoj hrvatske kulture, Agencija je donijela rješenje o odobrenju državne potpore za kulturu namijenjene financiranju nakladništva iz Prijedloga Programa za financiranje nakladništva u 2008., temeljem članka 13. stavka 1. i 2. Zakona o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2008-65/08
Davatelj	Fond za razvoj i zapošljavanje
Naziv	Prijedlog izmjena i dopuna Pravilnika o uvjetima i načinu korištenja sredstava Fonda za razvoj i zapošljavanje i Prijedlog izmjena i dopuna Kriterija za financiranje razvojnih programa
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	23. svibnja 2008.
Sektor, kategorija i namjena	Regionalni razvoj, zapošljavanje
Instrument	Subvencije, zajam pod povoljnijim uvjetima
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 10. srpnja 2008. Utvrđeno je da je u konkretnom slučaju riječ o programu koji se odnosi na dodjelu državne potpore male vrijednosti, sukladno članku 2. stavku 2. Odluke Vlade Republike Hrvatske o objavljivanju pravila o državnim potporama male vrijednosti. Iz Prijedloga Pravilnika utvrđeno je da će Fond postupati sukladno točki IV. Odluke o pravilima državne potpore male vrijednosti, odnosno da će: izvijestiti korisnika potpore da mu je dodijeljena državna potpora male vrijednosti; izvijestiti Agenciju o iznosu dodijeljene državne potpore male vrijednosti u roku od 15 dana od dana dodjele; voditi evidenciju o dodijeljenim potporama male vrijednosti po pojedinim korisnicima potpore, te čuvati podatke o dodijeljenim potporama male vrijednosti deset godina od dana dodjele. Također, Fond će prije raspodjele predmetnih sredstava, pisanim putem zahtijevati od poduzetnika očitovanje koliko je poduzetniku u tekućoj i kroz prethodne dvije fiskalne godine dodijeljeno državnih potpora male vrijednosti, sukladno članku 3. točki c. Odluke o državnim potporama male vrijednosti. Doneseno je rješenje o odbacivanju zahtjeva Fonda za razvoj i zapošljavanje jer nema uvjeta za pokretanje postupka, budući da u konkretnom slučaju nije riječ o državnoj potpori za koju je potrebno odobrenje Agencije.

Klasa	UP/I 430-01/2008-82/12
Davatelj	Garancijska agencija Varaždinske županije za poticanje malog gospodarstva d.o.o. (GARA d.o.o.)
Naziv	Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinu izdavanja garancija za poduzetničke kredite
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	10. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Mali i srednji poduzetnici – poduzetnički krediti
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 28. kolovoza 2008. U izmjenama i dopunama Pravilnika predviđeni su uvjeti, kriteriji i način izdavanja jamstva za poduzetničke kredite namijenjene malim i srednjim poduzetnicima koji ulažu na području Varaždinske županije. Prilikom utvrđivanja radi li se u konkretnom slučaju o državnoj potpori, odnosno predstavlja li državno jamstvo poduzetnika GARA d.o.o., sadržano u izmjenama i dopunama Pravilnika, državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama, razmatrano je jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti iz točke 4. Odluke Vlade Republike Hrvatske o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstava («Narodne novine», broj 13/08), koji isključuju postojanje potpore. Primjenom uvjeta iz spomenute točke 4. na konkretan slučaj utvrđeno je da su oni kumulativno ispunjeni. Agencija je temeljem članka 7. Zakona o državnim potporama i članka 202. Zakona o općem upravnom postupku («Narodne novine», broj 53/91 i 103/96) donijela rješenje kojim se utvrđuje da Pravilnik o uvjetima, kriterijima i načinu izdavanja garancije na poduzetničke kredite poduzetnika GARA d.o.o. ne sadrži potporu koja se u smislu Zakona o državnim potporama smatra državnom potporom.

Klasa	UP/I 430-01/2008-02/06
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Operativni program potpora inovacijama u brodogradnji
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	03. travnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja (istraživanje i razvoj i inovacije)
Instrument	A1 - Subvencije
Trajanje	2008. do 2012.
Iznos u kunama	1.500.000.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odobrenju od 27. lipnja 2008. Agencija je odobrila je državnu potporu u obliku subvencije za razvojno istraživanje i inovacije u brodogradnji koja je predviđena Prijedlogom Operativnog programa potpora inovacijama u brodogradnji. Korisnici te državne potpore mogu biti poduzetnici koji se bave brodogradnjom, remontom i preinakom brodova duge plovidbe većih od 100 bruto registarskih tona. Dodijeljena sredstva mogu se koristiti u razdoblju od 2008. do 2012. godine i to za inovacije, razvoj i projektiranje nove klase broda, nove komponente ili novih brodskih sustava, te za razvoj i provođenje inovativnih procesa u proizvodnji, planiranju, logistici ili projektiranju. Potpora može biti odobrena do najviše 20 posto vrijednosti opravdanih troškova projektiranja, testiranja i studije izvedivosti. Također, ako je riječ o izgradnji nove klase broda, moguća je još i dodjela potpore za pokriće troškova radne snage s pripadajućim režijskim troškovima, do najviše 20 posto ukupnih troškova. Ovaj prijedlog je pripremio Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva na temelju Strateškog okvira za razvoj Republike Hrvatske od 2006. do 2013., Industrijske politike Republike Hrvatske u pripremi za članstvo u Europskoj uniji, te programa Vlade Republike Hrvatske u mandatnom razdoblju od 2008. do 2011. Poduzetnici koji se smatraju poduzetnicima u teškoćama mogu biti korisnici navedenih državnih potpora ukoliko, sukladno točki 8. Prijedloga Operativnog programa, Agenciji dostave Programe sanacije i restrukturiranja koji predviđaju dodjelu potpora za inovacije.

Klasa	UP/I 430-01/2008-02/09
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva , rada i poduzetništva
Naziv	Državna potpora za razvoj i proizvodnju opreme za primjenu obnovljivih izvora energije
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	4.lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Prerađivačka industrija (mali i srednji poduzetnici, regionalne, istraživanje i razvoj, usavršavanje)
Instrument	A1 - subvencije
Trajanje	2008. do 2011.
Iznos u kunama	14.820.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o odobrenju od 29. srpnja 2008. Agencija je odobrila državne potpore sadržane u Prijedlogu mjera za poticanje razvoja i proizvodnje opreme za primjenu obnovljivih izvora energije u prerađivačkoj industriji Republike Hrvatske koji joj je dostavilo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, a koji sukladno Zakonu o državnim potporama („Narodne novine“, broj 140/05) predstavlja program državne potpore. Potpore u obliku subvencija predviđene gore navedenim Prijedlogom mjera osigurane su u Državnom proračunu Republike Hrvatske u visini od 14.820.000 kuna za razdoblje od 2008. do 2011., odnosno razdoblje važenja Prijedloga mjera, te su namijenjene poduzetnicima koji se bave razvojem i proizvodnjom opreme za primjenu obnovljivih izvora energije u hrvatskoj prerađivačkoj industriji. Prijedlogom mjera predviđene su potpore za male i srednje poduzetnike, regionalne državne potpore, državne potpore za istraživanje i razvoj te državne potpore za usavršavanje. Za svaku od kategorija državnih potpora predviđenih navedenim Prijedlogom mjera poštivani su kriteriji za određivanje opravdanih troškova te njihovi intenziteti koji su utvrđeni važećim propisima o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2008-04/15
Davatelj	Ministarstvo turizma
Naziv	Program kreditiranja seoskog turizma „Razvoj turizma na selu“
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	25. srpnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Turizam (potpore male vrijednosti)
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 15. rujna 2008. Utvrđeno je da će Ministarstvo turizma postupati sukladno točki IV. Odluke o pravilima državne potpore male vrijednosti, odnosno da će: izvjestiti korisnika potpore da mu je dodijeljena državna potpora male vrijednosti, kako bi isto poduzetnik proveo i u svojim poslovnim knjigama, odnosno kako bi i sam poduzetnik mogao voditi vlastitu evidenciju o primljenim potporama male vrijednosti; izvjestiti Agenciju o svakoj dodijeljenoj državnoj potpori male vrijednosti u roku od 15 dana od dana dodjele; voditi evidenciju o dodijeljenim potporama male vrijednosti po pojedinim korisnicima potpore te čuvati podatke o dodijeljenim potporama male vrijednosti deset godina od dana dodjele. Ministarstvo turizma će prije raspodjele predmetnih sredstava pisanim putem zahtijevati od poduzetnika očitovanje o količini njemu dodijeljenih državnih potpora male vrijednosti u tekućoj i u prethodne dvije fiskalne godine, sukladno članku 3. točki c. Odluke o državnim potporama male vrijednosti. Agencija je primjenom članka 13. stavka 4. Zakona o državnim potporama rješenjem odbacila zahtjev Ministarstva turizma za donošenje odobrenja na Prijedlog programa kreditiranja seoskog turizma – „Razvoj turizma na selu“, jer se potpora sadržana u Prijedlogu programa ne odnosi na državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama.

Klasa	430-01/2008-81/08
Davatelj	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
Naziv	Prijedlog Odluke o karti regionalnih potpora
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	17. ožujka 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Svi sektori (regionalni razvoj)
Instrument	Svi instrumenti
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Mišljenje od 3. travnja 2008. Agencija je donijela pozitivno mišljenje o karti regionalnih državnih potpora Republike Hrvatske. Regionalne državne potpore u Europskoj uniji pa tako i u Republici Hrvatskoj dodjeljuju se ponajprije za poticanje početnih ulaganja u svrhu gospodarskog napretka manje razvijenih područja. Uvjet za to je postojanje karte regionalnih potpora kojom se određuju intenziteti odnosno dopušteni postotak državne potpore u ukupnim troškovima za svaku pojedinu prostornu jedinicu za statistiku. Agencija i Europska komisija stoga ocjenjuju sukladnost karte regionalnih državnih potpora s pravnom stečevinom Europske unije, odnosno Smjericama za nacionalne regionalne potpore za 2007. do 2013. Donošenje karte regionalnih potpora sukladno je preuzetoj obvezi Republike Hrvatske iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, a omogućava provedbu pojedinih važnih zakona, kao što je to primjerice Zakon o poticanju ulaganja. Inače, pravila o regionalnim državnim potporama odraz su kohezijske politike Europske unije sa ciljem ujednačavanja gospodarskog razvoja između pojedinih regija unutar zemalja i između zemalja članica Europske unije. Mišljenje je doneseno na prijedlog Odluke Vlade Republike Hrvatske koju je dostavilo Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva.

Klasa	430-01/2008-02/16
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	12. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalni razvoj
Instrument	Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje od 17. lipnja 2008. Agencija je 12. lipnja 2008. zaprimila od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva Konačni Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama (dalje: Konačni Prijedlog zakona). Konačni Prijedlog zakona dostavljen je Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama, budući da članci 4. i 5. Konačnog Prijedloga zakona sadrže elemente državne potpore. Agencija je donijela prethodno obvezujuće mišljenje da je Konačni prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnim zonama sukladan sa Zakonom o državnim potporama i pravilima o potporama male vrijednosti.

Klasa	430-01/2008-81/17
Davatelj	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
Naziv	Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o brdsko-planinskim područjima, s konačnim prijedlogom Zakona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	16. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalni razvoj
Instrument	Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje od 17. lipnja 2008. Nacrt prijedloga Zakona dostavljen je Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama, jer članci 2. i 3. sadrže element državne potpore u obliku poreza na dobit. Člankom 2. propisano je plaćanje poreza na dobit za poduzetnike koji obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva. Zbog činjenice da predmet Zakona o državnim potporama nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu, prilikom donošenja ovog prethodnog obvezujućeg mišljenja u obzir je uzet samo članak 3. Nacrta prijedloga Zakona u kojem je propisana visina plaćanja poreza na dobit za sve one obveznike poreza na dobit koji ne obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva na brdsko-planinskom području. Agencija je donijela odluku da je Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o brdsko-planinskim područjima, s konačnim prijedlogom Zakona sukladan sa Zakonom o državnim potporama i pravilima o potporama male vrijednosti.

Klasa	430-01/2008-81/18
Davatelj	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
Naziv	Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obnovi i razvoju grada Vukovara, s konačnim prijedlogom Zakona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	16. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalni razvoj
Instrument	Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje od 17. lipnja 2008. Nacrt prijedloga Zakona dostavljen je Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama, iz razloga što članci 8. i 9. sadrže elemente državne potpore. Člankom 8. propisano je plaćanje poreza na dobit za poduzetnike koji obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva na području Grada Vukovara. Međutim, predmet Zakona o državnim potporama nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu, stoga je prilikom donošenja ovog prethodno obvezujućeg mišljenja u obzir uzet samo članak 9. Nacrta prijedloga Zakona u kojem je propisana visina plaćanja poreza na dobit za sve one obveznike poreza na dobit koji ne obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva na području Grada Vukovara. Agencija je donijela prethodno obvezujuće mišljenje da je Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o obnovi i razvoju Grada Vukovara, s konačnim prijedlogom Zakona, sukladan sa Zakonom o državnim potporama i pravilima o potporama male vrijednosti.

Klasa	430-01/2008-81/19
Davatelj	Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva
Naziv	Prijedlog Zakona o područjima posebne državne skrbi s konačnim prijedlogom Zakona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	16. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Regionalni razvoj
Instrument	Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje od 17. lipnja 2008. Konačni Prijedlog Zakona dostavljen je Agenciji na prethodno obvezujuće mišljenje, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama, jer članci 23. i 24. sadrže element državne potpore u obliku poreza na dobit. Člankom 23. propisano je plaćanje poreza na dobit za poduzetnike koji obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva na području posebne državne skrbi. Zbog činjenice da predmet Zakona o državnim potporama nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu, prilikom donošenja ovog prethodno obvezujućeg mišljenja u obzir je uzet samo članak 24. Prijedloga Zakona u kojem je propisana visina plaćanja poreza na dobit za sve one obveznike poreza na dobit koji ne obavljaju djelatnost poljoprivrede i ribarstva na području posebne državne skrbi. Agencija je donijela odluku da je Konačni Prijedlog Zakona o područjima posebne državne skrbi s konačnim prijedlogom Zakona, sukladan sa Zakonom o državnim potporama, odnosno pravilima o potporama male vrijednosti.

Klasa	430-01/2008-02/29
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu s Konačnim prijedlogom Zakona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	13. kolovoza 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Svi sektori (usavršavanje)
Instrument	Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Prethodno obvezujuće mišljenje od 28. kolovoza 2008. Zakonom o državnoj potpori za obrazovanje i izobrazbu radnika («Narodne novine», broj 109/07) predviđene su državne potpore za usavršavanje putem poreznih olakšica za poduzetnike koji upućuju svoje radnike na obrazovanje i usavršavanje te poduzetnike u čijim se pogonima i radionicama izvodi naukovanje za obrtnička zanimanja. Prije usvajanja zakona, koji je stupio na snagu tijekom 2007., Agencija je izdala pozitivno prethodno obvezujuće mišljenje od 24. rujna 2007. Tim je zakonom predviđeno da se pri izračunu državne potpore osnovica poreza na dobit i dohodak umanjuje za propisani postotak opravdanih troškova općeg i posebnog obrazovanja i izobrazbe radnika. Međutim, s obzirom na to da se sukladno Zakonu o porezu na dohodak («Narodne novine», broj 177/04 i 77/08) ukupna godišnja osnovica poreza na dohodak utvrđuje temeljem dohotka koji fizička osoba ostvaruje iz nesamostalnog rada, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava, kapitala, osiguranja i drugog dohotka, a da se Nacrtom prijedloga Zakona namjeravaju osigurati porezne olakšice za obrazovanje i izobrazbu radnika poreznim obveznicima koji dohodak ostvaruju samo od samostalne djelatnosti, potrebno je postojeći Zakon uskladiti sa Zakonom o porezu na dohodak. Slijedom navedenog, u Nacrtu prijedloga Zakona predviđeno je da se kao osnovica za izračun potpore za obrazovanje i izobrazbu fizičkim osobama koje obavljaju gospodarsku djelatnost treba odrediti «dohodak od samostalne djelatnosti», a ne «osnovica za obračun poreza na dohodak». Nacrt prijedloga Zakona usklađen je i s Odlukom Vlade Republike Hrvatske o karti regionalnih potpora («Narodne novine», broj 52/08), budući da je predviđeno da se korisnicima državne potpore koji obavljaju djelatnost na području koje je regionalnom kartom državnih potpora određeno kao područje Središnje i Istočne (Panonske) Hrvatske i Jadranske Hrvatske može dozvoljeno smanjenje dohotka od samostalne djelatnosti ili porezne osnovice poreza na dobit uvećati do 10 posto, odnosno do 5 posto ako djelatnost obavljaju na području Sjeverozapadne Hrvatske. Temeljem navedenog, sukladno članku 10. stavku 1. Zakona o državnim potporama («Narodne novine», broj 140/05), Agencija je donijela prethodno obvezujuće mišljenje u kojem je utvrdila da Konačni prijedlog Zakona ne sadrži odredbe koje su u suprotnosti s odredbama Zakona o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2008-04/04
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Prijedlog odluke o davanju suglasnosti Zračnoj luci Rijeka d.o.o. za zaduženje na domaćem tržištu kod kreditora Erste & Steiermarkische bank d.d., Rijeka u iznosu od 80.000.000 kuna uz uvećanje za kamate i troškove
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	17. ožujka 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Zračne luke (infrastruktura)
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	80.000.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 27. lipnja 2008. Prema metodologiji razvrstavanja zračnih luka, zračna luka Rijeka, na temelju ostvarenog godišnjeg prometa s manje od 200.000 prevezenih putnika razvrstana je u razred kategorije D, odnosno s godišnjom količinom manjom od prevezenih milijun putnika predstavlja malu regionalnu luku. Stoga, Agencija je utvrdila da preduvjet iz članka 3. stavka 1. Zakona o državnim potporama koji se odnosi na postojanje narušavanja tržišnog natjecanja davanjem prednosti na tržištu korisniku državne potpore nije ispunjen, pa je time odlučeno kako državno jamstvo iz Prijedloga Odluke ne predstavlja državnu potporu.

Klasa	UP/I 430-01/2008-04/10
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Program gradnje brodova za hrvatske brodare u domaćim brodogradilištima
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	09. lipnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja, pomorski promet (zaštita okoliša)
Instrument	A1 - subvencije
Trajanje	2007. do 2011.
Iznos u kunama	202.372.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 29. srpnja 2008. Agencija je odobrila državne potpore za zaštitu okoliša sadržane u Programu gradnje brodova za hrvatske brodare u razdoblju od 2007. do 2011. koji je dostavilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture Republike Hrvatske. Provedbom navedenog Programa ispunjavaju se obveze propisane Zakonom o postupnom isključenju iz plovidbe tankera bez dvostruke oplate («Narodne novine», broj 48/04). Potporom u obliku subvencije predviđenom Programom pokriva se do 30 posto opravdanih troškova dodatnog ulaganja u izgradnju brodova, u skladu s dopuštenim intenzitetom za državne potpore za zaštitu okoliša, i to za ukupno 11 novih brodova za koje nadležno ministarstvo planira izdvojiti 202.372.000 kuna odnosno više od 43 milijuna dolara u Državnom proračunu Republike Hrvatske za navedene proračunske godine i to za poticanje gradnje brodova za hrvatske brodare te izgradnju i rekonstrukciju plovnih objekata u hrvatskim brodogradilištima. Treba dodati da dodjela potpore ne smije biti uvjetovana gradnjom brodova u Republici Hrvatskoj budući da je to suprotno propisima o državnim potporama i Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju, dok je nadležno ministarstvo u obvezi dostaviti dokaze o povlačenju iz plovidbe tankera s jednostrukom oplatom u vlasništvu hrvatskih brodara kojima je dodijeljena državna potpora temeljem navedenog Programa, najkasnije do 31. prosinca za svaku godinu u razdoblju njegovog trajanja.

Klasa	UP/I 430-01/2008-04/14
Davatelj	Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Naziv	Prijedlog izmjena i dopuna Uredbe o uvjetima i postupku davanja koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	10. srpnja 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Pomorski promet (usluge od općeg gospodarskog interesa)
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 14. listopada 2008. Agencija je utvrdila da mjere sadržane u Prijedlogu izmjena i dopuna Uredbe o uvjetima i postupku davanja koncesije za obavljanje javnog prijevoza u linijskom obalnom pomorskom prometu, kojeg je Agencija zaprimila od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, ne sadrže nove niti ne mijenjaju postojeće državne potpore u smislu odredbi Zakona o državnim potporama već samo na precizniji način određuju pojam minimalnog iznosa potpore.

Klasa	UP/I 430-01/2008-05/16
Davatelj	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
Naziv	Državne potpore za poduzetnika HOC Bjelolasica d.o.o.
Korisnik	HOC Bjelolasica d.o.o., Jasenak
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	12. kolovoza 2008. na zahtjev davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Sportske djelatnosti, osim marina (usluge od općeg gospodarskog interesa)
Instrument	A1 - subvencije
Trajanje	2008. do 2010.
Iznos u kunama	17.200.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 17. prosinca 2008. Odlučujući o zahtjevu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa za dodjelom financijskih sredstava poduzetniku Hrvatski olimpijski centar Bjelolasica d.o.o., Agencija je odobrila državnu potporu u obliku subvencije koja se odnosi na naknadu za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa. HOC Bjelolasica d.o.o. tako je obvezan u razdoblju od 2008. do 2010. godine voditi zasebno interno knjigovodstvo za prihode i rashode koji se odnose na obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa te Agenciji o tome dostaviti dokaze vidljive iz godišnjih financijskih izvješća za navedeno razdoblje. Zbog činjenice da je rad skijališta isključivo vezan uz prirodni snijeg, koji nerijetko izostaje, kao i zbog činjenice da su oprema i uređaji zastarjeli, te da planirane skijaške staze i objekti nisu još izgrađeni, poduzetnik HOC Bjelolasica d.o.o. je u proteklim godinama ostvarivao znatan poslovni gubitak. Glavni razlog donošenja Odluke o obavljanju športsko-komunalnih usluga od općeg gospodarskog interesa poduzetniku HOC Bjelolasica d.o.o. proizlazi iz činjenice da nije moguće sportašima ponuditi kompletne pripreme ukoliko ne postoji dostatna izgrađenost olimpijskog centra tj. ukoliko nisu ispunjeni svi preduvjeti za kvalitetnu pripremu športaša. Troškovi otplate kredita za ulaganja u sportsku infrastrukturu poduzetnika HOC Bjelolasica d.o.o. smatraju se opravdanima, budući da je riječ o troškovima infrastrukture koja je potrebna za obavljanje usluga vezanih uz športske djelatnosti.

Klasa	UP/I 430-01/2008-09/17
Davatelj	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
Naziv	Prijedlog za obnavljanje klauzule izuzeća na poslove izvozno kreditnog osiguranja
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	17. rujna 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Poticanje izvoza
Instrument	Izvozna kreditna osiguranja
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 14. listopada 2008. Agencija je ocijenila da se utrživi rizici (politički i komercijalni), sve dok ne postoji tržište izvoznih osiguranja tržišnih rizika i dok ne postoje privatni osiguratelji koji bi pružali usluge za rečeni oblik osiguranja, privremeno smatraju neutrživima. S obzirom da se može smatrati da jedino Hrvatska banka za obnovu i razvitak na teritoriju Republike Hrvatske obavlja poslove izvozno kreditnog osiguranja, odnosno osigurava izvozne poslove od političkih i komercijalnih rizika, konkretno izuzeće može biti odobreno najdulje na razdoblje od 2 godine od donošenja odluke, odnosno u konkretnom slučaju do 14. listopada 2010. S obzirom da je u razdoblju trajanja izuzeća, ukoliko dođe do promjena stanja na tržištu, moguće izmijeniti odluku o davanju izuzeća, Hrvatska banka za obnovu i razvitak u obvezi je Agenciji dostavljati podatke o tržištu izvozno-kreditnog osiguranja u Republici Hrvatskoj i to svakih šest mjeseci računajući od dana donošenja ovog rješenja, za cijelo vrijeme trajanja primjene klauzule izuzeća. Stoga je Agencija odobrila obnovu primjene klauzule izuzeća na poslove izvozno kreditnog osiguranja od utrživih rizika Hrvatskoj banci za obnovu i razvitak na daljnje razdoblje od dvije godine, odnosno do 14. listopada 2010.

Klasa	UP/I 430-01/2008-02/18
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Operativni program potpora razvoju industrije tekstila i odjeće i kožarske-obučarske industrije u Republici Hrvatskoj od 2008. do 2015.
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	19. rujna 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Tekstilna, odjevna i kožarsko-obučarska industrija (usavršavanje, regionalne)
Instrument	Subvencije
Trajanje	2008. do 2015.
Iznos u kunama	129.000.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 2. listopada 2008. Agencija je na zahtjev Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva odobrila Operativni program potpora razvoju industrije tekstila i obuće te kožarsko-obučarske industrije. Navedeni program ocijenjen je sukladnim Zakonu o državnim potporama, jer sadrži potpore za usavršavanje te regionalne potpore, koje će se prema propisanim pravilima i kriterijima o državnim potporama dodjeljivati poduzetnicima iz tekstilne industrije i industrije kože i obuće. Iznosi potpora ovisit će o opravdanim troškovima ulaganja svakog poduzetnika u spomenute aktivnosti. Tako primjerice potpore za usavršavanje za male poduzetnike ne smiju prijeći 35 posto opravdanih troškova ulaganja, dok je za velike poduzetnike taj granični iznos 25 posto. Regionalne potpore namijenjene su za poticanje materijalnih i nematerijalnih ulaganja, a predviđaju da i sami korisnici potpora, odnosno poduzetnici, osiguraju vlastiti doprinos u iznosu ne manjem od 25 posto opravdanih troškova ulaganja. Spomenute potpore ne mogu se dodjeljivati poduzetnicima u teškoćama i onim poduzetnicima koji imaju nepodmirene obveze prema državi i zaposlenicima. Financijska vrijednost ovog programa potpora iznosi 129 milijuna kuna, a potpore će biti osigurane u obliku subvencija. Pri određivanju intenziteta regionalnih potpora primijenjena je karta regionalnih potpora utvrđena odlukom Vlade Republike Hrvatske.

Klasa	UP/I 430-01/2008-02/20
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Pravilnik o načinu izračuna izvršenih ulaganja i iskorištenih potpora za ulaganja i o načinu ostvarenja porezne povlastice za korisnike slobodnih zona
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	02. listopada 2008. na prijedlog davatelja
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 13. studenog 2008. Agencija je zaprimila od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zahtjev za odobrenjem Nacrta pravilnika o načinu izračuna izvršenih ulaganja i iskorištenih potpora za ulaganja i o načinu ostvarenja porezne povlastice za korisnike slobodnih zona. Uvidom u dostavljeni Nacrt Pravilnika, Agencija je utvrdila da isti ne sadrži kategorije državne potpore za koje je potrebno odobrenje Agencije, već samo određuje metodu izračuna iznosa državne potpore dodijeljene za izvršena ulaganja i državnih potpora u obliku porezne povlastice. Stoga, Agencija je donijela rješenje kojim je utvrdila da Pravilnik o načinu izračuna izvršenih ulaganja i iskorištenih potpora za ulaganja i o načinu ostvarenja porezne povlastice za korisnike slobodnih zona ne sadrži državne potpore u smislu odredbi Zakona o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2008-09/23
Davatelj	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
Naziv	Prethodno odobrenje na prijedlog Pravilnika o utvrđivanju referentne kamatne stope
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	24. listopada 2008. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Metodologija izračuna referentne i diskontne kamatne stope
Instrument	
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 13. studenog 2008. Agencija je prilikom ocjenjivanja Prijedloga Pravilnika isključivo razmatrala dijelove istog koji se odnose na metodologiju izračuna referentne i diskontne kamatne stope temeljem Odluke o referentnoj kamatnoj stopi. Slijedom navedenog, Agencija je utvrdila da je metodologija izračuna referentne i diskontne kamatne stope, predviđena u Prijedlogu Pravilnika, sukladna pravilima iz Odluke o referentnoj kamatnoj stopi. U konkretnom slučaju, Prijedlog Pravilnika ne sadrži elemente državne potpore u smislu Zakona o državnim potporama, već se isti isključivo odnosi na metodologiju izračuna referentne i diskontne kamatne stope, te je utvrđeno da se Prijedlog Pravilnika o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope ne odnosi na državnu potporu u smislu odredbi Zakona o državnim potporama. Hrvatska banka za obnovu i razvitak će od 1. siječnja 2009. primjenjivati osnovnu referentnu kamatnu stopu izračunatu od strane Agencije temeljem prosječne stope prinosa na trezorske zapise Ministarstva financija s rokom dospjeća od 364 dana zabilježene u rujnu, listopadu i studenom 2008., a koja će biti objavljena na web-stranicama Agencije (www.aztn.hr).

Klasa	UP/I 430-01/2008-00/07
Davatelj	
Naziv	Postupak ocjene financijskih sredstava dodijeljenih Hrvatskoj radioteleviziji
Korisnik	Hrvatska radiotelevizija, Zagreb
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	16. travnja 2008. na prijedlog osobe koja ima pravni interes
Sektor, kategorija i namjena	Djelatnosti radija i televizije
Instrument	Radiotelevizijska pristojba
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o obustavi postupka od 23. prosinca 2008. Agencija je utvrdila da je radiotelevizijska pristojba utemeljena na Zakonu o Hrvatskoj radioteleviziji, koji je potrebno uskladiti sa Zakonom o državnim potporama, odnosno drugim pravilima koja reguliraju državne potpore za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa na području radiodifuzije. S tim ciljem predviđeno je usklađenje Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji, temeljem zaključka Vlade Republike Hrvatske od 2. ožujka 2006., klasa: 421-01/06-02/01, urbroj: 5030116-06-2, kojim je usvojen Popis važećih programa državnih potpora i drugih akata kojim su odobrene ili dane državne potpore do stupanja na snagu Zakona o državnim potporama („Narodne novine“, 47/03 i 60/04).

Klasa	UP/I 430-01/2007-02/18
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program restrukturiranja poduzetnika Elcon d.d., Zlatar-Bistrica
Korisnik	Elcon d.d., Zlatar-Bistrica
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	08. ožujka 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja električne opreme za motore i vozila (restrukturiranje)
Instrument	Državno jamstvo, pretvaranje duga u vlasnički udjel
Trajanje	
Iznos u kunama	95.500.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o povratu državne potpore od 30. listopada 2008. Agencija je od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zaprimila Program restrukturiranja poduzetnika Elcon d.d. Nakon provedenog postupka utvrđeno je kako Program restrukturiranja ne omogućava poduzetniku Elcon d.d. samostalno poslovanje na tržištu nakon završetka procesa restrukturiranja. Uz navedeno, u međuvremenu je nad poduzetnikom Elcon d.d. otvoren stečajni postupak. Stoga, Agencija je donijela odluku kojom se odbija davanje odobrenja na prijedlog državnog jamstva za kredit u iznosu od 65.000.000 kuna te na prijedlog pretvaranja potraživanja državnih institucija u vlasnički udjel poduzetnika Elcon d.d., u iznosu od 30.500.000 kuna, te kojim se utvrđuje da sve potpore koje je poduzetnik Elcon d.d. primio u razdoblju od 2004. do 2007. predstavljaju nezakonitu državnu potporu za koju se nalaže povrat.

Klasa	UP/I 430-01/2007-02/24
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program restrukturiranja i konsolidacije poduzetnika Naronaplast d.o.o., Metković
Korisnik	Naronaplast d.o.o., Metković
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	2. travnja 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja proizvoda od plastičnih masa (restrukturiranje)
Instrument	Otpis duga (državno jamstvo)
Trajanje	
Iznos u kunama	38.771.388
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o obustavi postupka od 17. travnja 08. Iz zahtjeva Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva proizlazi da je poduzetniku Naronaplast d.o.o. u 1999. odobren kredit Hypo Alpe-Adria Bank d.d. Zagreb i Kärtner Landes-und Hypotheken Bank AG čija je namjena bila modernizacija proizvodnje. Po osnovi rečenih kredita Ministarstvo financija je kao instrument osiguranja povrata kredita u ime Republike Hrvatske izdalo državno jamstvo. Na dan 31. prosinca 2006. dug poduzetnika Naronaplast d.o.o. prema Ministarstvu financija po osnovi preuzetih kredita iznosio je 38.771.388,19 kuna. S obzirom da se poduzetnik Naronaplast d.o.o. smatra poduzetnikom u financijskim teškoćama, te ne može otplaćivati dug prema Ministarstvu financija po osnovi preuzetih kredita, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je predložilo Vladi Republike Hrvatske otpis rečenog duga. Budući da dostavljena dokumentacija nije bila dostatna za daljnje provođenje upravnog postupka, Agencija je zahtjevom u više navrata zatražila dodatnu dokumentaciju i očitovanja. Uvidom u dostavljeno, Agencija je utvrdila da ne raspolaže svom dokumentacijom potrebnom za utvrđivanje opravdanosti odobravanja tražene državne potpore za poduzetnika Naronaplast d.o.o., posebno u dijelu koji se odnosi na instrument dodjele državne potpore, te je stoga donijela zaključak o obustavi postupka jer i nakon ponovljenog zahtjeva davatelj državne potpore nije dostavio tražene podatke i isprave, te se smatra da je povukao prijedlog za odobravanje državne potpore.

Klasa	UP/I 430-01/2007-02/34
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program restrukturiranja poduzetnika Kordun d.d., Karlovac
Korisnik	Kordun d.d., Karlovac
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	20. srpnja 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja alata (restrukturiranje)
Instrument	Otpis duga; pretvaranje potraživanja u udjel
Trajanje	
Iznos u kunama	32.037.982
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o obustavi postupka od 17. travnja 2008. Agencija je od Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva zaprimila zahtjev u svezi odobrenja državne potpore za restrukturiranje poduzetnika Kordun proizvodnja i promet metalne robe d.d., Karlovac. S obzirom da zaprimljeno nije bilo dostatno za donošenje meritorne odluke, Agencija je zahtjevom od nadležnog Ministarstva zatražila dostavu dodatne dokumentacije. Nakon zaprimanja zatražene dokumentacije, utvrđeno je da postoji velika vjerojatnost da su u slučaju poduzetnika Kordun d.d. nastale teškoće posljedica proizvodnje raspodjele troškova unutar grupe, odnosno da postoji čvrsta međusobna poslovna povezanost između poduzetnika u grupi Kordun. Dostavljeni Program restrukturiranja predviđa samo financijsko, ali ne i organizacijsko te poslovno restrukturiranje, a sukladno pravilima o državnim potporama za restrukturiranje, bez poslovnog restrukturiranja nije moguće odobriti Program restrukturiranja. Budući da u navedenom roku Agenciji nije dostavljena zatražena dokumentacija, Ministarstvu je ponovo upućen zahtjev, međutim niti nakon ponovljenog zahtjeva, Ministarstvo nije dostavilo zatraženo. Stoga je donesena odluka da se zaključkom obustavi postupak, jer Ministarstvo nije Agenciji u roku dostavilo dodatnu dokumentaciju i očitovanja pa se smatra da je prijedlog za odobrenje državne potpore za restrukturiranje poduzetnika Kordun d.d. povučen.

Klasa	UP/I 430-01/2007-76/37
Davatelj	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
Naziv	Prijedlog državnog jamstva za poduzetnika Imunološki zavod d.d., Zagreb
Korisnik	Imunološki zavod d.d., Zagreb
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	25. listopada 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja farmaceutskih pripravaka
Instrument	Državno jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	50.000.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 10. srpnja 2008. Agencija je zaprimila zahtjev Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u svezi odobrenja državnog jamstva poduzetniku Imunološki zavod d.d. za proizvodnju lijekova, farmaceutskih proizvoda i znanstveno istraživački rad, Zagreb. S obzirom da je Odlukom Vlade Republike Hrvatske predmetno državno jamstvo već odobreno, smatra se da je u konkretnom slučaju državno jamstvo sadržano u Odluci Vlade Republike Hrvatske, podneseno na naknadno odobrenje. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, između ostalog je utvrđeno da državno jamstvo Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje ne predstavlja državnu potporu iz članka 3. stavka 1. Zakona o državnim potporama jer su kumulativno ispunjeni svi uvjeti iz točke 4.2. Odluke Vlade Republike Hrvatske o objavljivanju pravila o državnoj potpori u obliku jamstva kojom su usvojena pravila o državnoj potpori u obliku jamstva sadržana u Obavijesti Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o EZ-u na državnu potporu u obliku jamstva (Službeni list, C 71, od 11. ožujka 2000., str. 14. do 18.), koje je potrebno ispuniti da se predmetno jamstvo ne bi smatralo državnim potporom. Agencija je donijela rješenje o odbacivanju zahtjeva Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje za naknadno odobrenje državnog jamstva poduzetniku Imunološki zavod d.d., sadržanog u Odluci Vlade Republike Hrvatske od 19. srpnja 2008., jer državno jamstvo, u konkretnom slučaju, ne predstavlja državnu potporu u smislu Zakona o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2007-02/40
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Državna potpora za restrukturiranje poduzetnika Razvitak d.d., Ilok
Korisnik	Razvitak d.d., Ilok
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja opeke, crijeva i slično (restrukturiranje)
Instrument	Otpis duga, pretvaranje duga u vlasnički udjel, zajam pod povoljnijim uvjetima
Trajanje	
Iznos u kunama	17.010.860
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 12. ožujka 2008. Odobren je Program restrukturiranja poduzetnika Razvitak d.d. iz Iloka koji je Agenciji predložilo Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva. Program restrukturiranja sadrži državne potpore u obliku otpisa regresnog prava potraživanja Republike Hrvatske u vrijednosti nešto većoj od petnaest milijuna kuna, ugovora o kreditu Hrvatske banke za obnovu i razvitak pod uvjetima povoljnijim od tržišnih i ranijem pretvaranju potraživanja Hrvatskog fonda za privatizaciju u temeljni kapital poduzetnika Razvitak d.d. Navedene potpore trebaju omogućiti provedbu programa restrukturiranja kojeg je Agencija ocijenila održivim, a koji obuhvaća modernizaciju proizvodnje, optimizaciju broja zaposlenih i racionalizaciju troškova poslovanja što su realni ekonomski pokazatelji dugoročne održivosti poduzetnika. Odobrenje Agencije sadrži poseban uvjet o ulaganju većinskog vlasnika poduzetnika Razvitak d.d., tvrtke Opeka d.o.o. iz Osijeka, u iznosu nešto većem od deset milijuna kuna u proces restrukturiranja.

Klasa	UP/I 430-01/2007-71/35
Davatelj	SI-MO-RA Razvojna agencija Sisačko moslavačke županije
Naziv	Nacrt pravilnika o garancijskoj shemi
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	
Datum i način pokretanja postupka	10. rujna 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Poljoprivreda
Instrument	Jamstvo
Trajanje	
Iznos u kunama	1.500.000
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o odbacivanju od 3. travnja 2008. Agencija je zaprimila zahtjev Razvojne agencije Sisačko-moslavačke županije (dalje: SI-MO-RA d.o.o.) za odobrenje Nacrta Pravilnika o Garancijskoj shemi SI-MO-RA d.o.o. Zaprimljen je i dopis poduzetnika SI-MO-RA d.o.o. kojim se obavještava Agencija da se poduzetnik smatra izuzetim od obveze podnošenja Nacrta Pravilnika o Garancijskoj shemi budući da se potpore koje će biti dodjeljivane temeljem istog u velikoj mjeri odnose na sektor poljoprivrede. Naime, sukladno članku 1. stavku 2. Zakona o državnim potporama, predmet Zakona nisu državne potpore poljoprivredi i ribarstvu, te stoga ne postoji nadležnost Agencije za odobravanje i nadzor državnih potpora sadržanih u garancijama koje poduzetnik SI-MO-RA d.o.o. odobrava temeljem Pravilnika o garancijskoj shemi za poljoprivredu i poljoprivrednu preradu.

Klasa	UP/I 430-01/2007-73/42
Davatelj	
Naziv	RTL Televizija - zahtjev za pokretanje postupka pred Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja
Korisnik	RTL Hrvatska d.o.o., Zagreb
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	20. prosinca 2007. na prijedlog osobe koja ima pravni interes
Sektor, kategorija i namjena	Djelatnosti radija i televizije
Instrument	Radiotelevizijska pristojba
Trajanje	
Iznos u kunama	
Datum i način okončanja postupka	Zaključak o odbacivanju od 31. siječnja 2008. Agencija nije prihvatila zahtjev poduzetnika RTL Hrvatska d.o.o. za pokretanje postupka protiv Hrvatske radiotelevizije (HRT) vezan uz najavljeno pokretanje televizijskih kanala HRT3 i HRT4. Zaključeno je da u konkretnom slučaju nije riječ o nekom od oblika narušavanja tržišnog natjecanja po propisima o zaštiti tržišnog natjecanja. Agencija je istodobno izvijestila poduzetnika RTL Hrvatska d.o.o. da će njegove tvrdnje u dijelu koji se odnose na financiranje HRT-a iz obveznih pristojbi za emitiranje, što bi moglo imati elemente državne potpore i na taj način dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja, razmotriti u posebnom postupku koji se već vodi pred Agencijom.

Klasa	UP/I 430-01/2007-04/41
Davatelj	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka
Naziv	Subvencioniranje međuobalnog prometnog povezivanja
Korisnik	Lošinjska plovidba – Brodarstvo d.d., Mali Lošinj
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	28. studenog 2007.
Sektor, kategorija i namjena	Pomorski promet
Instrument	Subvencija
Trajanje	2008. do 2010.
Iznos u kunama	40.000.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje od 12. ožujka 2008. Agencija je od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (dalje: Ministarstvo) zaprimila zahtjev za izdavanje odobrenja o sukladnosti mjere Međuobalna plovidba, vezano uz transfere financijskih sredstava u obliku subvencije koja je namijenjena poduzetniku Lošinjska plovidba – Brodarstvo d.d., Mali Lošinj. U prilogu predmetnog zahtjeva dostavljen je i izvještaj o državnoj potpori za međuobalno prometno povezivanje „Plava autocesta“ – Probni program za 2008. godinu. Ministarstvo planira u trogodišnjem razdoblju dodijeliti subvencije u iznosu od 40.000.000 kuna poduzetniku Lošinjska plovidba – Brodarstvo d.d. za usluge međuobalnog povezivanja na linijama Gioa Tauro – Bar – Split – Zadar i Gioa Tauro – Ploče. U konkretnom slučaju je utvrđeno da subvencija namijenjena pokriću troškova poslovanja predstavlja kompenzaciju poduzetniku za obavljanje usluge međuobalnog povezivanja koji bi, bez državnih potpora, bio onemogućen u obavljanju usluge prijevoza, uz uvjet da državna potpora predstavlja isključivo naknadu za obavljanje i provedbu te usluge, odnosno da se radi o izuzeću iz članka 4. stavka 3. točke e. Zakona o državnim potporama. Također je utvrđeno da su ispunjeni svi uvjeti iz točke 10. Smjernica Zajednice o državnim potporama u pomorskom prijevozu (službeni list Europske unije, serija C, broj 13 od 17. siječnja 2004.), koju Agencija primjenjuje sukladno članku 6. stavku 4. Zakona o državnim potporama i članku 70. stavka 2. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica i Republike Hrvatske („Narodne novine“ - Međunarodni ugovori, broj 14/01, 14/04, 1/05 i 7/05). Nadalje je utvrđeno da u 2008. godini Ministarstvo može poduzetniku isplatiti 14.998.500 kuna što iznosi 30 posto troškova ostvarenih na navedenim linijama. Međuobalno povezivanje, u odnosu na prijevoz tereta cestovnim putovima, nesumnjivo dovodi do zaštite okoliša. Agencija je donijela odluku kojom se odobrava državna potpora u obliku subvencije sadržana u Programu Međuobalna plovidba 2008. do 2010., jer je ista sukladna Zakonu o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2007-02/12 UP/I 430-01/2007-02/13 UP/I 430-01/2007-02/14 UP/I 430-01/2007-02/15 UP/I 430-01/2007-02/16
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program restrukturiranja Brodograđevne industrije 3. Maj d.d., Rijeka Program restrukturiranja poduzetnika Brodosplit d.d., Split Program restrukturiranja poduzetnika Brodotrogir d.d., Trogir Program restrukturiranja poduzetnika Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica Program restrukturiranja poduzetnika Uljanik d.d., Pula
Korisnik	3. Maj Brodogradilište d.d., Rijeka Brodosplit - Brodogradilište d.o.o., Split Brodosplit - Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o., Split Brodotrogir d.d., Trogir Brodogradilište Kraljevica d.d., Kraljevica Uljanik Brodogradilište d.d., Pula
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	27. veljače 2007. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Brodogradnja (restrukturiranje)
Instrument	Državna jamstva, subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	39.183.144.682
Datum i način okončanja postupka	Zaključci o prekidu postupaka od 29. srpnja 2008. Agencija je donijela zaključke o prekidu postupaka odobravanja prijedloga državnih potpora sadržanih u programima restrukturiranja za Brodograđevnu industriju 3. Maj, Brodosplit, Brodotrogir, Brodogradilište Kraljevica i Uljanik, a koji su bili pokrenuti temeljem zahtjeva Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva. Odluka Agencije temelji se na činjenici da će se, sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske od 21. svibnja 2008. godine, započeti s privatizacijom spomenutih brodogradilišta temeljem Zakona o privatizaciji, dakle po posebnom propisu. Stoga se pravno gledajući postupak privatizacije brodogradilišta pojavljuje kao prethodno pitanje u postupku koji Agencija vodi prema odredbama Zakona o državnim potporama, budući da bez rješenja toga pitanja Agencija ne može okončati postupak odobravanja državnih potpora hrvatskim brodogradilištima temeljem pojedinačnih planova restrukturiranja koje su pripremile uprave tih brodogradilišta. Naime, sukladno Odluci Vlade Republike Hrvatske, obveza novih investitora koji će biti odabrani u procesu privatizacije svakog brodogradilišta je, između ostaloga, izraditi plan ulaganja i poslovni plan, u skladu s kojima bi se trebalo izvršiti restrukturiranje brodogradilišta i uspostaviti njihova dugoročna održivost (rentabilnost) na tržišnim načelima, a prema pravilima i propisima o državnim potporama koji se odnose na dodjelu potpora poduzetnicima u teškoćama. U skladu s odlukom Agencije, postupak odobravanja državnih potpora za spomenuta brodogradilišta nastavit će se nakon što Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i Hrvatski fond za privatizaciju Agenciju obavijeste o završetku provedbe procesa privatizacije i dostave joj plan ulaganja i poslovni plan investitora, te drugu potrebnu dokumentaciju i isprave sukladno propisima o državnim potporama.

Klasa	UP/I 430-01/2006-02/38
Davatelj	Ministarstvo rada, gospodarstva i poduzetništva
Naziv	Nadzor provedbe odobrenih Mjera za poticanje razvoja i poboljšanja stanja u tekstilnoj i kožarsko-obučarskoj industriji u Hrvatskoj
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	20. srpnja 2006. po službenoj dužnosti
Sektor, kategorija i namjena	Tekstilna i kožarsko-obučarska industrija (istraživanje i razvoj, inovacije, usavršavanje, zaštita okoliša)
Instrument	Subvencije
Trajanje	2004. do 2006.
Iznos u kunama	52.500.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti od 28. svibnja 2008. Agencija je utvrdila određene nepravilnosti koje se odnose na način i uvjete dodjele državne potpore sadržane u Mjerama za poticanje razvoja i poboljšanja stanja u tekstilnoj i kožarsko – obučarskoj industriji Hrvatske. Rezultati nadzora ukazali su na to da je davatelj državne potpore Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva te potpore dodjeljivalo ne poštujući kriterije sadržane u programu potpora koji je odobrila Agencija. Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva određen je rok od tri mjeseca u kojem te nepravilnosti treba otkloniti jer će u protivnom Agencija zatražiti od davatelja odnosno korisnika državne potpore povrat sredstava koja su dodijeljena protivno propisima, uvećana za pripadajuće zakonske kamate.

Klasa	UP/I 430-01/2006-02/33
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Postupak nadzora mjera za poboljšanje teškog gospodarskog položaja grupacije proizvođača autodijelova sukladno članku 15. stavku 1. Zakona o državnim potporama
Korisnik	
Program/pojedinačna mjera	Program
Datum i način pokretanja postupka	26. lipnja 2006. po službenoj dužnosti
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja autodijelova (sektorski razvoj, istraživanje i razvoj, inovacije)
Instrument	Subvencije
Trajanje	
Iznos u kunama	35.000.000
Datum i način okončanja postupka	Rješenje o otklanjanju nepravilnosti od 28. svibnja 2008. Agencija je razmatrala rezultate postupka nadzora nad provedbom ranije odobrene državne potpore sadržane u Mjerama za poboljšanje teškog gospodarskog položaja grupacije proizvođača auto dijelova u Republici Hrvatskoj, te je utvrdila da postoje određene nepravilnosti u postupku dodjele državne potpore od strane Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva koje se odnose na način utvrđivanja visine opravdanih troškova za istraživanje i razvoj kod pojedinih korisnika državne potpore. Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva određen je rok od tri mjeseca u kojem te nepravilnosti treba otkloniti jer će u protivnom Agencija zatražiti od davatelja odnosno korisnika državne potpore povrat sredstava koja su dodijeljena protivno propisima, uvećana za pripadajuće zakonske kamate.

Klasa	430-01/2005-01/07
Davatelj	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
Naziv	Program za restrukturiranje i sanaciju željezara Sisak i Split
Korisnik	CMC Sisak d.o.o., Sisak Željezara Split d.d., Split
Program/pojedinačna mjera	Pojedinačna
Datum i način pokretanja postupka	04. travnja 2005. na prijedlog davatelja
Sektor, kategorija i namjena	Proizvodnja sirovoga željeza, čelika i ferolegura (restrukturiranje)
Instrument	Državna jamstva, zajam pod povoljnijim uvjetima, otpis potraživanja, oprost poreza i doprinosa
Trajanje	
Iznos u kunama	240.811.398
Datum i način okončanja postupka	<p>Mišljenje od 17. lipnja 2008. Temeljem članka 70. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju i Protokola 2. o proizvodima od čelika, čiji je sastavni dio, Republici Hrvatskoj bila je dozvoljena iznimna mogućnost da u roku od 5 godina od stupanja na snagu SSP-a, odnosno do 1. ožujka 2007., između ostalog, utvrdi državne potpore za restrukturiranje u sektoru čelika.</p> <p>Agencija je utvrdila da ukupan iznos državne potpore dodijeljen poduzetniku CMC Sisak d.o.o. putem državnog jamstva, zajma pod povoljnijim uvjetima i otpisa potraživanja u razdoblju od 2002. do 28. veljače 2007., iznosi 19.117.572 kuna. Ukupni trošak restrukturiranja iznosio je 572.554.538 kuna, a čini ga zbroj od 11.697.912 kuna otpisa, 234.356.626 kuna podmirenih obveza i 326.500.000 kuna novih investicija. Vlastiti udio poduzetnika u odnosu na ukupan trošak restrukturiranja iznosi 560.856.626 kuna, što je zbroj od 234.356.626 kuna podmirenih obveza i 326.500.000 kuna planiranih investicija. Sukladno Planu održivosti, u ukupnim troškovima restrukturiranja koji iznose 572.554.538 kuna, poduzetnik je sudjelovao s vlastitim sredstvima u iznosu od 560.856.626 kuna, što čini 98 posto. Agencija je utvrdila da s obzirom na visok vlastiti doprinos poduzetnika u troškovima restrukturiranja kao i ukupan iznos državne potpore ne dolazi do mogućnosti odobravanja prekomjerne državne potpore koju bi poduzetnik koristio za agresivniji nastup na tržištu, odnosno koju bi koristio za daljnji razvoj, a ne samo za one dozvoljene mjere koje su neophodne u razdoblju restrukturiranja.</p> <p>Utvrđeno je da državna potpora dodijeljena poduzetniku Željezara Split d.d. putem otpisa potraživanja, oprosta poreza i doprinosa, državnog jamstva i povoljnog zajma u razdoblju od 2002. do 28. veljače 2007. iznosi 221.693.825 kuna. Ukupni trošak restrukturiranja iznosi 492.707.867 kuna, a čini ga zbroj od 223.990.167 kuna otpisanih potraživanja, 131.717.700 kuna podmirenih obveza i 137.000.000 kuna novih investicija. Vlastiti udio poduzetnika u odnosu na ukupan trošak restrukturiranja iznosi 268.717.700 kuna, a čini ga zbroj od 131.717.700 kuna podmirenih obveza i 137.000.000 kuna planiranih novih investicija. Sukladno Planu održivosti, u ukupnim troškovima restrukturiranja koji iznose 492.707.867 kuna, poduzetnik će sudjelovati s vlastitim sredstvima u iznosu od 268.717.700 kuna što je vlastiti doprinos od 55 posto. Time je zadovoljen kriterij minimuma potrebnih financijskih sredstava za postizanje dugoročne poslovne održivosti poduzetnika.</p> <p>Sukladno odredbama SSP-a i Protokola 2., na sastanku održanom 15. i 16. svibnja 2008. između predstavnika Ministarstva, Europske komisije, predstavnika poduzetnika CMC Sisak d.o.o. i Željezara Split d.d., te Agencije, dogovoreno je da ukupni kapacitet toplo valjanih proizvoda na razini sektora čelika u Republici Hrvatskoj ne bi smio premašiti 620.000 tona.</p>